

REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRUT 52. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL
FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 2.40 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1.20 líra, 2 francia frank, 10 lei
TELEFONOK VASARNAP DELUTANTON REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

X. évfolyam

Budapest, 1931 szeptember 13

37. szám

Az osztrák Heimwehr fegyveres puccsal elfoglalta Keletstájerországot

Tizennyolc halottja és negyven sebesültje van a biatorbágyi pokolgépes kommunista merényletnek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap éjszaka szörnyű, embertelen gaztett híre terjedt el futótüzként a fővárosban. Kávéházakban, vendéglőkben, mulatóhelyeken, klubokban, csupa megrendült ember: annyit tudtak csupán: hogy

a Budapestről éjjel 11 óra 30 perckor elindult bécsi gyorsvonatot katasztrófa érte Biatorbágy alatt.

Es egyszerre száz meg száz taxiát, motorkerékpár, biciklista indult el Biatorbágy felé, vagy 3-4000 ember özönlötte el a Budaörs felé vezető utakat. A vasárnap reggeli lapok rövid jelentéseiből azután a főváros közönsége megtudta, hogy tervszerűen előkészített kommunista bom-

bamerénylet történt a gyorsvonat ellen, amelynek vagy 18, de talán több utasa is halálát lelta az iszonyatos éjjeli zuhanásban és 4-5 utason kívül a többiek mind súlyosan megsebesültek.

Alább beszámolunk a borzalmas merénylet részleteiről. Itt e rendkívül külön kiadás első oldalán csupán annak az iszonyatnak akarunk kifejezést adni, amelyben egy ma az ország népe. A rendőrhatóságok megkezdték nyomozó munkájukat és a délelőtt 1/11-ig való helyszíni nyomozás ténymegállapításai szerint

a Magyarországon példa nélkül való merényletet gyakorlott, Oroszországot járt kommunisták követték el.

Hol vannak az életben maradt utasai? Aki csodálatosképen sértetlen maradt, sietve visszatér vonaton vagy autón Pestre, a sebesültek a Rókusban és a többi pesti kórházban. A másik viadukton lassan jön egy gyorsvonat. Megrémült szemek, halálsápadt emberi arcok tekintenek le a mélybe, a bécsi gyorsroncsaira.

A halottak névsora:

Dr. Herczog-Jakobovits Ottó ügyvéd,
Baza Ferenc tatabányai jegyző és felesége,
Jean Renard belga mérnök és felesége,
Nagy László dunakeszi MÁV asztalos,
Deák Domonkos MÁV segédtiszt,
Kresmárik József MÁV segédtiszt,
Simon Lajos 61 éves postás,
Pintér Lajos 35 éves napszámos,
Nemes, MÁV fűtő.

A Rókus-kórházban beszállítás után meghalt Tóth Endre MÁV tisztviselő.

Egy 8-10 éves fiúcska. (Ismeretlen.)

Egy 18-20 év körüli karsu nyulánk urileány. (Ismeretlen.)

Három nőnek és a vonat egyik fűtőjének holttestét annyira összeroncsolt állapotban találták meg, hogy személyazonosságukat eddig nem sikerült megállapítani. Az egyik szőke, föltűnően szép nő, 29-30 éves, pizzában. A mozdonyvezető még nem került elő a romokból.

A sebesültek névsora:

Clement Harry, a gyorsvonat egyik angol utasa,
Ferenczy Lajos MÁV. főintéző, szegedi állomásfőnök,
Kornstein Károly 49 éves bécsi kereskedő,
Hanko Richárd, a „Pesti Hírlap” 75 éves nyugdíjas levéltárosa,
Novotny Rezsóné, amerikai utas,
Rosenthal Jenő, 31 éves dobozi kereskedő,
Rothall Jenő, párisi utas,
Hartley Lipót, hálókocsi kalauz,
Nusthuner Ferenc, 27 éves utas,

A Reggel vasárnap hajnali első jelentése a borzalmas merényletről

Hajnali 2 órakor a máskor oly kihalt budaörsi országúton állandóan jönnek szembe az autók. Mentőautók, rendőrségi kocsik szírdáznak... Amikor kiérünk,

még fáklyafény mellett dolgoznak a segélyvonat munkásai

és a biatorbágyi lakosság a községi bíró vezetésével. Kísérteties látvány a fáklyafényben imbolygó dolgozó tömeg, amely megfeszített munkával próbálja fölemelni a kocsiromokat. A roncsok alól egymásután kerülnek elő a halottak.

Rettenetesen összeroncsolt emberi testek, amelyeket összelapítottak, összevágtak, föl ismerhetetlenségig szétnyomorították a pozdortárvó zuzódott vagonok. Csak a legnagyobb óvatossággal lehet kiemenni a holttesteket, amelyek ugyszólván

darabokban raknak a hordágyra

és gyorsan letakarnak fehér lepellet. Még a legedzettebb orvosok és rendőrök is szörnyű-

ködvé nézik azt a pusztítást, amit a gonosz merénylet bombája végzett. Az egyik vasuti kocsi romjainál egyre gyűlnek a földszínrre került poggyászok, kabátok, kalapok, amelyeknek tulajdonosai talán még holtan fekszenek a romok alatt vagy már a kórházi ágyon vívódnak a halállal. A holttestek ruháiból előkerülnek igazolóírások.

a véres utlevelek...

Ki tudja, hova készültek tulajdonosaik? Őszi üdülésre, üzleti utazásra, talán a családjukhoz, amelyet látni soha többé nem fognak... Előállnak az egyszerű parasztszekerek,

fölrakják a vasuti szerencsétlenség halálos áldozatait

és a lovak lassu léptekkel megindulnak a biatorbágyi temető halottasháza felé. Fent a húszméter magas viadukton egyedül áll egy harmadosztályu vagon,

az egyetlen vasuti kocsi, amely épen maradt meg ebből a szörnyű katasztrófából.

Simon Sándor, biatorbágyi kőműves,
Ruff Mihály,
Ruff Teréz,
Ruff Istvánné,
Mayer Jánosné,

Medvezky Aranka,
Weisz Margit, 3 éves kisleány.
A mentési munkálatok közben megsebesültek Serlik József, Stürbach Jakab és Vass János biatorbágyi napszamosok.

A borzalmak színhelyén

(A Reggel tudósítójától.) Rohan velünk az autó a hajnali szürkületben. Előttünk, mögöttünk autók, motorkerékpárok rohannak, biciklisták légiói, akik, mint a csirkék, úgy nyüzsögnek a vijjogó, túlkölgő, dübörgő autóáradatban. Mentőautók és közönséges teher szállító autók jönnek Torbágy felől. Katonai gépkocsik és rendőri autók, bizottságokkal és magasrangú állami és rendőri tisztviselőkkel utánunk. Utólérünk egy század lovasrendőrt, amint vágatnak Torbágy felé. Néhány perc és bekanyarodunk egy dombon:

előttünk áll a halálviadukt. A 40–50 méter mély szakadékban pozdorjává törve fekszenek a vagonok, ezernyi tömeg feketélik a töltésen a vagonok roncsaitól keresztben elzárt uttesten s a töltésdombok oldalain.

Katonaság, csendőrség, tűzoltóság dolgozik, vezényszavak röppennek a levegőben, — már meg is állunk s ki a kocsiból. Szörnyű látvány! A viadukt alatt egyetlen tömkelegben hat-hét személykocsi, a mozdony és a szerkocsi apró szilánkokra törve. Egy hálókocsi romjai előtt állok. Mintha egy papendekli skatulyára egy halom követ ejtettek volna: a vagon két fala a szó szoros értelmében egymásra ragadt és

ebből a kocsiból mennyei véletlen folytán egyetlen ember mégis megmenekült, egy MÁV főintéző, a többiek mind meghaltak,

nagyobb részt még ott fekszenek összelapítva a luxuskocsi fényes, színes mahagóni koporsójában. Utászok kezdik ásni a földbefuródott vagon alatt a földet. Az egyik katonára egy fekete szalmakalapot lobogtat a kezében, dobja a levegőn keresztül hátra.

— Itt egy kalap, hátha majd megtudják róla, hogy kié volt. A hálókocsira kerekével égnékálló egy másik vagon roncsa borul. Előbb ezt kell eltávolítani, hogy a hálókocsihoz hozzá lehessen férni. Már feszülnek a kötelek a levegőben, két század utász és három-négyszáz falusi ember fogódkodik a kötelekbe, az utásztiszt főlemeli a karját és ütemesen vezényli: *Huzd meg!* A legénység ismétli a vezényszót s a két szótágból álló parancs második szavára zengve feszülnek meg a kötelek

a vagonroncs a levegőbe emelkedik és füstölve és mennydörögve robajlik le a mélységbe.

Már csákányosok lepik el a hálókocsi tetemét, amely, mint egy fölboncolt szörny, fekszik előttünk föltépett löszörmátrácbaleivel, elegáns berendezésének sárgaréz ereivel a lepedők, a takarók s a zöld bársony tapétaburkolat szörnyű színes rongyaiban. — Nézze, szerkesztő ur, ott egy halott! — mutatja valaki. Odanézek. Az egymásra tapadó két hálókocsival közül tényleg egy barna fürtös fej látszik ki csupán, azt igyekeznek kiszabadítani ágyastól együtt.

Jean Renard belga mérnök, a papírjaiból kiderül, hogy a feleségével együtt utazik, a felesége még nincs sehol, nem is találják.

Egy pillanatra nem tudok odafigyelni,

hordágyon hoznak egy 38–40 éves asszonyt, a hallába combban, a jobb lába bokában kettétörve, a csontszilánkok keresztülütötték a bőrt.

Igy fekszik előttem fölpuffadva, megdermedve, a halál irtózatos ölelésébe ájulva. A másik oldalon egy kisfiút hoznak, nyolc-tíz éves lehet,

a homlokán a két szeme között ökölnyi lyuk s a homlokára rászáradván az agyveleje, a teste megmerevedett, karjai összegémberegyve, lábai tele vérral.

Tovább. Wappel Antal MÁV segédtiszt elmondja, hogy a robbanásra, amely oly erős volt, hogy lefordult az ágyáról, fölébredt és

az ablakhoz rohant: azt hitte, hogy szerencsétlenség történt.

— Az éj sötétjében láttam, amint a kivilágított kocsik egyik a másik után zuhannak le a hídról. Hirtelen azt hittem, hogy elvesztetem az eszemet. Odaordítottam a feleségemnek, hogy hullanak le a kocsik a szakadékba. „Meg vagy örülve?” — kérdezte a feleségem. Percekig nem akartuk elhinni, amit láttunk. Magamra kaptam valamit és rohantam. Egymás után

két újabb női halottat hoznak.

Az egyik 16–17 éves leány, a másik egy elegáns pizsamás nő. A hordágy után egy utász utánadob egy csipkés rózsaszínű selyemkombinét. A kombiné mint egy pillangó, úgy röpdös egy másodpercig a levegőben.

— Ez is odatarozik, kiáltja az utász a mentők után. Vadonatuj sárga aktatáska, gyönyörű nagy női utazóretikül kerül ki a csákányok alól teljesen sértetlenül. Közben egyik autó érkezik a másik után. Hivatalos és magánautók, elegáns kétülékes kocsik, estélyiruhás hölgyekkel és urakkal, amugy kialvatlanul, ahogy a hír halatára nekirohottak a torbágyi országnak, szinte mintegy parádét, látványosságot nézni. Valaki Pálffy Dan József gróf csodálatos megmeneküléséről beszél. A gróf a legutolsó személykocsiban utazott, a robbanás dőreje a fölcsapódó ajtón keresztül ledobta a 40 méteres szakadékba. Semmi baja sem történt. Pálffy gróf, amikor föltápáskodott, ezt mondta:

— A háboruban pilóta voltam, zuhantam is nem egyszer, de ekkorát még röpülőgéppel sem!

A hivatalos személyiségek összegezik a merénylet valószínű lefolyását. Megérkezik Hetényi főkapitányhelyettes. Egy perc alatt körülötte van mindenki, akinek a nyomozáshoz köze van. Pattogva, géppuskatűzelésszerűen teszi föl egyik kérdést a másik után: Hány órakor történt a merénylet? Mikor ment el a merénylet előtt a legutolsó vonat? Melyik volt ez a vonat? Ki találta meg a pokolgép roncsait? Ki az, aki a levelet megtalálta, azonnal hozzák oda őket! Gyerünk a merénylet pontos színhelyére! S már huzzák

is ki két bot segítségével a 40 méteres meredek töltésen fölfelé Hetényit, akit odavezetnek a vagon alá, amely alatt a pokolgép részeit megtalálták. Két villanytelep fekszik a föltépett sinek mellett, fölírásuk a következő:

King Batterie G. O. G. H. Light, Long Lasting Use. A másik kép: Marka Fabricna, Wirlob Fabr. W. Kraju.

Az egyik tehát angol, a másik cseh gyártmány. Az elemekhez hosszú zsinór van erősítve, a zsinór végén sárga, két centiméteres, olyan, amilyent az ácsok használnak, a centiméterrészek után pedig egy vulkánfibernak egy darabja, ebben volt a pokolgép. Jelentik, hogy nem tudják megállapítani, hogy

ekrazitallal robbantották-e föl a vonatot, vagy puska porral?

Allítólag másfélkiló puska porral röpitették föl az egész vonatot. Bebukok a vagonok alá és mutatom a zöldre festődött köveket, ami tipikusan ekrazitra mutat.

— Na és orosz csekarobbantóanyag, fulmikoton nem lehet?

— Kérde Hetényi. Liheg, lehajol, megnéz minden kódarabot. Hozzák a vasuti tisztviselőt, aki a levelet megtalálta. Král Ferencnek hívják, fiatal fiú, 23 éves, vasuti üzletgyakornok. Katonásan elmondja, hogy a levelet mintegy

40 méterre találta a robbanás színhelyétől egy kábelerősítő kőlapon.

A levél szövege a következő:

„Munkások, nincs jogotok, hát mi majd kieroszakoljuk a kapitalistákkal szemben. Minden hónapban hallani fogtok rólunk, a mi társaink mindenütt otthon vannak. Mindent a kapitalisták fizetnek meg! Ne féljétek, a benzin nem fogy el!

A fordító.

A levél ott feküdt s két kőnehezéssel volt biztosítva az ellen, hogy a szél el ne fújja. Kezembe kerül egy pillanatra a barna selyempapírbélésű boríték, amelyre orosz helyesírással és primitív kaligrafával van írva a szöveg. Mintha még sorvezetőt is használtak volna írás közben. A kihallgatást már be is fejezik, két utász ordítja egy telefonpózna tejetéről Hetényi nevét. A vezetékbe belekapcsolt kis kézitelefonon összeköttetést teremtetek Pesttel, a vizsgálóbíró van a telefonnál. Fotografusok, filmoperatőrök, bábészkodók, publikum. Közben egyre hordják a halottakat.

Egyed Zoltán

Az osztrák Heimwehr vasárnapra virradó éjjel fegyveres erővel megszállta Stájerország keleti részét

Bécs, szeptember 13

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Heimwehr fölfegyverzett osztagai vasárnapra virradó éjszaka megszállták Keletstájerországot. A nagyobb városokba teljes katonai felszereléssel ellátott

gép fegyverosztagok vonultak be.

Mürzzuschlag, Bruck an der Mur, Knittelfeld, Frohnsdorf és egész sor más község a Heimwehr kezére került.

Keletstájerország fölött az uralmat Pfriemer szolgálaton kívüli őrnagy, a Heimwehr stájerországi vezére vette át,

Még az éjszaka folyamán Keletstájerország minden városában és községében kiáltvány jelent meg, amelyben Pfriemer bejelenti, hogy

a Heimwehr osztagai birtokukba vették Keletstájerországot.

Az osztrák szövetségi hadsereg valamennyi tisztjét és katonáját Pfriemer fölmenti a köztársaságra tett esküjük alól és fölszólítja őket, hogy ne emeljenek fegyvert a Heimwehr ellen, hanem

csatlakozzanak a nemzeti ellenforradalom-

hoz.

A városi és községi előljáráóságokat fölszólították, hogy álljanak haladéktalanul az új államhatalom rendelkezésére. A bécsi szövetségi kormány még az éjszaka folyamán kísérletet tett, hogy nagyobb csendőrosztagokat vonjon össze a Heimwehr által megszállt területen,

a rendelkezésre álló haderő azonban, a kormány közlése szerint, gyöngének bizonyult arra, hogy szembeszálljon a Heimwehr osztagaival.

Grácban mozgósítást rendelt el a kormány, a mozgósítás azonban nem sikerült és itt sem tudtak olyan haderőt fegyverbe állítani, amely fölvehette volna a küzdelmet a Heimwehr ellen. Az osztrák fővárosban leirhatatlan izgalom uralkodik.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4
Műszaki igazgató: Deutsch D.

További részletes tudósítás A Reggel éjjel után megjelenő rendes számában

AREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KORUT 52. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 240 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei
TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓD REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

X. évfolyam

Budapest, 1931 szeptember 13

37. szám

Az osztrák Heimwehr fegyveres puccsal elfoglalta Keletstájerországot

Tizennyolc halottja és negyven sebesültje van a biatorbágyi pokolgépes kommunista merényletnek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap éjszaka szörnyű, embertelen gaztett híre terjedt el futótűzként a fővárosban. Kávéházakban, vendéglőkben, mulatóhelyeken, klubokban, csupa megrendült ember: annyit tudtak csupán: hogy

a Budapestről éjjel 11 óra 30 perckor elindult bécsi gyorsvonatot katasztrófa érte Biatorbágy alatt.

Es egyszerre száz meg száz taxiát, motorkerékpár, biciklista indult el Biatorbágy felé, vagy 3-4000 ember özönlötte el a Budaörs felé vezető utakat. A vasárnap reggeli lapok rövid jelentéséből azután a főváros közönsége megtudta, hogy

tervszerűen előkészített kommunista hom-

bamerénylet történt a gyorsvonat ellen, amelynek vagy 18, de talán több utasa is halálát lelta az iszonyatos éjjeli zuhanásban és 4-5 utason kívül a többiek mind súlyosan megsebesültek.

Alább beszámolunk a borzalmas merénylet részleteiről. Itt e rendkívül külön kiadás első oldalán csupán annak az iszonyatnak akarunk kifejezést adni, amelyben egy ma az ország népe. A rendőrhatalóságok megkezdtek nyomozó munkájukat és a délelőtt 1/211-ig való helyszíni nyomozás ténymegállapításai szerint

a Magyarországon példa nélkül való merényletet gyakorlott, Oroszországot járt kommunisták követték el.

Hol vannak az életben maradt utasai? Aki csodálatosképpen sértetlen maradt, sietve visszatér vonaton vagy autón Pestre, a sebesültek a Rókushan és a többi pesti kórházban. A másik viadukton lassan jön egy gyorsvonat. Megrémült szemek, halálsápadt emberi arcok tekintenek le a mélybe, a bécsi gyorsvonatsaira.

A halottak névsora:

Dr. Herczog-Jakobovits Ottó ügyvéd,
Baza Ferenc tatabányai jegyző és felesége,
Jean Renard belga mérnök és felesége,
Nagy László dunakeszi MÁV asztalos,
Deák Domonkos MÁV segédtiszt,
Kresmárik József MÁV segédtiszt,
Simon Lajos 61 éves postás,
Pintér Lajos 35 éves napszámos,
Nemes, MÁV fűtő.

A Rókus-kórházban beszállítás után meghalt Tóth Endre MÁV tisztviselő.

Egy 8-10 éves fiúcska. (Ismeretlen.)

Egy 18-20 év körüli karsu nyulánk urileány. (Ismeretlen.)

Három nőnek és a vonat egyik fűtőjének holttestét annyira összeroncsolt állapotban találták meg, hogy személyazonosságukat eddig nem sikerült megállapítani. Az egyik szőke, föltünően szép nő, 29-30 éves, pizzsamában. A mozdonyvezető még nem került elő a romokból.

A sebesültek névsora:

Clement Harry, a gyorsvonat egyik angol utasa,
Fereny Lajos MÁV. főintéző, szegedi állomásfőnök,
Kornstein Károly 49 éves bécsi kereskedő,
Hanke Richard, a „Pesti Hírlap” 75 éves nyugdíjas levéltárosa,
Novotny Rezsóné, amerikai utas,
Rosenthal Jenő, 31 éves dobozi kereskedő,
Rothall Jenő, párisi utas,
Hartley Lipót, hálókocsi kalauz,
Nusthuhner Ferenc, 27 éves utas.

A Reggel vasárnap hajnali első jelentése a borzalmas merényletről

Hajnali 2 órakor a máskor oly kihalt budaörsi országúton állandóan jönnek szembe az autók. Mentőautók, rendőrségi kocsik szírdáznak... Amikor kiérünk,

még fátyalfény mellett dolgoznak a segélyvonat munkásai

és a biatorbágyi lakosság a községi bíró vezetésével. Kísérteties látvány a fátyalfényben imbolygó dolgozó tömeg, amely megfeszített munkával próbálja fölemelni a kocsiromcsokat. A roncsok alól egymásután kerülnek elő a halottak.

Rettenetesen összeroncsolt emberi testek, amelyeket összelapítottak, összeváltak, föl ismerhetelenségig szétnyomoritották a pozdorjává zuzó vagonok. Csak a legnagyobb óvatossággal lehet kiemelni a holttesteket, amelyek ugyszólván

darabokban raknak a hordágyra

és gyorsan letakarnak fehér lepellet. Még a legdrágább orvosok és rendőrök is szörnyü-

ködvé nézik azt a pusztítást, amit a gonosz merénylők bombája végzett. Az egyik vasuti kocsi romjainál egyre gyűlnek a fölszínre került poggyászok, kabátok, kalapok, amelyeknek tulajdonosai talán még holtan fekszenek a romok alatt vagy már a kórházi ágyon vivődnek a halálal. A holttestek ruháiból előkerülnek igazolóírások,

a véres utlevelek...

Ki tudja, hova készültek tulajdonosaik? Ősei üdülésre, üzleti utazásra, talán a családjukhoz, amelyet látni soha többé nem fognak... Előállnak az egyszerű parasztszekerek,

főlrakják a vasuti szerencsétlenség halálos áldozatait

és a lovak lassu léptekkel megindulnak a biatorbágyi temető halottasháza felé. Fent a husz méter magas viadukton egyedül áll egy harmadosztályu vagon.

az egyetlen vasuti kocsi, amely épen maradt meg ebből a szörnyű katasztrófából.

Simon Sándor, biatorbágyi kőműves,
Ruff Mihály,
Ruff Teréz,
Ruff Istvánné,
Mayer Jánosné,

Medveczky Aranka,
Weisz Margit, 3 éves kisleány.
A mentési munkálatok közben megsebesültek Serlik József, Stürbach Jakab és Vass János biatorbágyi napszámosok.

A borzalmak színhelyén

(A Reggel tudósítójától.) Rohan velünk az autó a hajnali szürkületben. Előttünk, mögöttünk autók, motorkerékpárok rohannak, biciklisták légiói, akik, mint a csirkék, úgy nyüzsögnek a vijjogó, túlkölvő, dübörgő autóradaiban. Mentőautók és közönséges teherszállító autók jönnek Torbágy felől. Katonai gépkocsik és rendőri autók, bizottságokkal és magasrangú állami és rendőri tisztviselőkkel utánunk. Utólérünk egy század lovasrendőrt, amint vágatnak Torbágy felé. Néhány perc és bekanyarodunk egy dombon:

előttünk áll a halálviadukt. A 40–50 méter mély szakadékban pozdorjává törve fekszenek a vagonok, ezernyi tömeg feketélik a töltésen a vagonok roncsaitól keresztben elzárt uttesten s a töltésdombok oldalain.

Katonaság, csendőrség, tűzoltóság dolgozik, vezényszavak ropognak a levegőben, — már meg is állunk s ki a kocsiból. Szörnyű látvány! A viadukt alatt egyetlen tömkelegben hat-hét személykocsi, a mozdony és a szerkocsi apró szilánkokra törve. Egy hálókocsi romjai előtt állok. Mintha egy papendekli skatulyára egy halom követ ejtettek volna: a vagon két fala a szó szoros értelmében egymásra ragadt és

ebből a kocsiból mennyei véletlen folytán egyetlen ember mégis megmenekült, egy MÁV főintéző, a többiek mind meghaltak,

nagyobb részét még ott fekszenek összelapítva a luxuskocsi fényes, színes mahagóni koporsójában. Utászok kezdik ásni a földbefuródott vagon alatt a földet. Az egyik katona egy fekete szalmakalapot lobogtat a kezében, dobja a levegőn keresztül hátra.

— Itt egy kalap, hátha majd megtudják róla, hogy kié volt. A hálókocsira kerekével égnekálló egy másik vagon roncsa borul. Előbb ezt kell eltávolítani, hogy a hálókocsihoz hozzá lehessen férni. Már feszülnek a kötelek a levegőben, két század utász és háromnegyszáz falusi ember fogódzkodik a kötelekbe, az utásztiszt főlemeli a karját és ütemesen vezényli: *Huzd meg!* A legénység ismétli a vezényszót s a két szótágból álló parancs második szavára zengve feszülnek meg a kötelek

a vagonroncs a levegőbe emelkedik és füstölve és mennydörögve robajlik le a mélységbe.

Már csákányosok lepik el a hálókocsi tetemét, amely, mint egy fölboncolt szörny, fekszik előttünk föltépett lószőrmátráccsleivel, elegáns berendezésének sárgaréz ereivel a lepedők, a takarók s a zöld bársony tapétaburkolat szörnyű színes rongyaiban. — Nézze, szerkesztő ur, ott egy halott! — mutatja valaki. Odanézek. Az egymásra tapadó két hálókocsifal közül tényleg egy barna firtós fej látszik ki csupán, azt igyekeznek kiszabadítani ágyastól együtt.

Jean Renard belga mérnök, a papirjaiból kiderül, hogy a feleségével együtt utazik, a felesége még nincs sehol, nem is találják.

Egy pillanatra nem tudok odafigyelni,

hordágyon hoznak egy 38–40 éves asszonyt, a ballába combban, a jobbába bokában kettétörve, a csontszilánkok keresztülütötték a bőrt.

Igy fekszik előttem fölpuffadva, megdermedve, a halál irtózatossá ölelésébe ájulva. A másik oldalon egy kisfiút hoznak, nyolc-tíz éves lehet,

a homlokán a két szeme között ökölnyi lyuk s a homlokára rászáradván az agyveleje, a teste megmerevedett, karjai összegémberedve, lábai tele vérrel.

Tovább. Wappel Antal MÁV segédtiszt elmondja, hogy a robbanásra, amely oly erős volt, hogy lefordult az ágyáról, fölébredt és

az ablakhoz rohant: azt hitte, hogy szerencsétlenség történt.

— Az éj sötétjében láttam, amint a kivilágított kocsik egyik a másik után zuhannak le a hidról. Hirtelen azt hittem, hogy elvesztetem az eszemet. Odaordítottam a feleségemnek, hogy hullanak le a kocsik a szakadékba. „Meg vagy örülve?” — kérdezte a feleségem. Percekig nem akartuk elhinni, amit láttunk. Magamra kaptam valamit és rohantam. Egymásután

két újabb női halottat hoznak.

Az egyik 16–17 éves leány, a másik egy elegáns pizsamás nő. A hordágy után egy utász utánadob egy csipkés rózsaszínű selyemkombinét. A kombiné mint egy pillangó, úgy röpdös egy másodpercig a levegőben.

— Ez is odatarozzik, kiáltja az utász a mentők után. Vadonatuj sárga aktatáska, gyönyörű nagy női utazótáskák kerül ki a csákányok alól teljesen sértetlenül. Közben egyik autó érkezik a másik után. Hivatalos és magánautók, elegáns kétüléses kocsik, estélyiruhás hölgyekkel és urakkal, amugy kialvatlanul, ahogy a hir halatára nekibogtak a torbágyi országútnak, szinte mintegy parádét, látványosságot nézni. Valaki Pálffy Dan József gróf családtag megmeneküléséről beszél. A gróf a legutolsó személykocsiban utazott, a robbanás dőreje a fölsapódó ajtón keresztül ledobta a 40 méteres szakadékba. Semmi baja sem történt. Pálffy gróf, amikor föltápáskodott, ezt mondta:

— A háboruban pilóta voltam, zuhantam is nem egyszer, de ekkorát még röpülőgéppel sem!

A hivatalos személyiségek összegezik a merénylet valószínű lefolyását. Megérkezik Hetényi főkapitányhelyettes. Egy perc alatt körülötte van mindenki, akinek a nyomozáshoz köze van. Pattogva, géppuskatűzelésszerűen teszi föl egyik kérdést a másik után: Hány órákor történt a merénylet? Mikor ment el a merénylet előtt a legutolsó vonat? Melyik volt ez a vonat? Ki találta meg a pokolgép roncsait? Ki az, aki a levelet megtalálta, azonnal hozzák oda őket! Gyertünk a merénylet pontos színhelyére! S már huzzák

is ki két bot segítségével a 40 méteres meredek töltésen fölfelé Hetényit, akit odavezetnek a vagon alá, amely alatt a pokolgép részeit megtalálták. Két villanytelep fekszik a föltépett sinek mellett, fölírásuk a következő:

King Batterie G. O. G. H. Light, Long Lasting Use. A másik kép: Marka Fabricna, Wirlob Fabr. W. Kraju.

Az egyik tehát angol, a másik cseh gyártmány. Az elemekhez hosszú zsinór van erősítve, a zsinór végén sárga, két centiméteres, olyan, amilyent az ácsok használnak, a centiméterrészek után pedig egy vulkánfiberkoffernek egy darabja, ebben volt a pokolgép. Jelentik, hogy nem tudják megállapítani, hogy

ekrazitallal robbantották-e föl a vonatot, vagy puskaporral?

Allítólag másfélkiló puskaporral röpitették föl az egész vonatot. Bebukok a vagonok alá és mutatom a zöldre festődött köveket, ami tipikusan ekrazitra mutat.

— Na és orosz csekarobbantóanyag, fulmikoton nem lehet?

— kérdi Hetényi. Liheg, lehajol, megnéz minden kódarabot. Hozzák a vasuti tisztviselőt, aki a levelet megtalálta. Král Ferencnek hívják, fiatal fiú, 23 éves, vasuti üzletgyakornok. Katonásan elmondja, hogy a levelet mintegy

40 méterre találta a robbanás színhelyétől egy kábelerősítő kólapon.

A levél szövege a következő:

„Munkások, nincs jogotok, hát mi majd kieroszakoljuk a kapitalistákkal szemben. Minden hónapban hallani fogtok rólunk, a mi társaink mindenütt otthon vannak. Mindent a kapitalisták fizetnek meg! Ne féljtek, a benzin nem fogy el!

A fordító.

A levél ott feküdt s két kőnehezéssel volt biztosítva az ellen, hogy a szél el ne fújja. Kezembe kerül egy pillanatra a barna selyempapírbélésű boríték, amelyre rossz helyesírással és primitív kaligrafával van írva a szöveg. Mintha még sorvezetőt is használtak volna írás közben. A kihallgatást már be is fejezik, két utász ordítja egy telefonpózna tezejéről Hetényi nevét. A vezetékbe bekapcsoló kis kézitelefonon összeköttetést teremtetek Pesttel, a vizsgálóbíró van a telefontál. Fotografusok, filmoperatőrök, bémészkodók, publikum. Közben egyre hordják a halottakat.

Egyed Zoltán

Az osztrák Heimwehr vasárnapra virradó éjjel fegyveres erővel megszállta Stájerország keleti részét

Bécs, szeptember 13

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Heimwehr fölfegyverzett osztagai vasárnapra virradó éjszaka megszállták Keletstájerországot. A nagyobb városokba teljes katonai fölszereléssel ellátott

gépfegyverosztagok vonultak be.

Mürzzuschlag, Bruck an der Mur, Knittelfeld, Frohndorf és egész sor más község a Heimwehr kezére került.

Keletstájerország fölött az uralmat Pfriemer szolgáltonkivüli őrnagy, a Heimwehr stájerországi vezére vette át.

Még az éjszaka folyamán Keletstájerország minden városában és községében kiáltvány jelent meg, amelyben Pfriemer bejelenti, hogy

a Heimwehr osztagai birtokukba vették Keletstájerországot.

Az osztrák szövetségi hadsereg valamennyi tisztjét és katonáját Pfriemer fölmenti a köztársaságra tett esküjük alól és fölszólítja őket, hogy ne emeljenek fegyvert a Heimwehr ellen, hanem

csatlakozzanak a nemzeti ellenforradalom-

hoz.

A városi és községi előljáróságokat fölszólították, hogy álljanak haladéktalanul az új államhatalom rendelkezésére. A bécsi szövetségi kormány még az éjszaka folyamán kísérletet tett, hogy nagyobb csendőrosztagokat vonjon össze a Heimwehr által megszállt területen,

a rendelkezésre álló haderő azonban, a kormány közlése szerint, gyöngének bizonyult arra, hogy szembeszálljon a Heimwehr osztagaival.

Grácban mozgósítást rendelt el a kormány, a mozgósítás azonban nem sikerült és itt sem tudtak olyan haderőt fegyverbe állítani, amely fölvehette volna a küzdelmet a Heimwehr ellen. Az osztrák fővárosban leirhatatlan izgalom uralkodik.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII, Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

További részletes tudósítás A Reggel éjjel után megjelenő rendes számában

A REGGEL

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 52. SZÁM

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed
évre 2,40 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen
4 dinár, 1,20 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTÁNTÓL
REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

X. évfolyam

Budapest, 1931 szeptember 14

38. szám

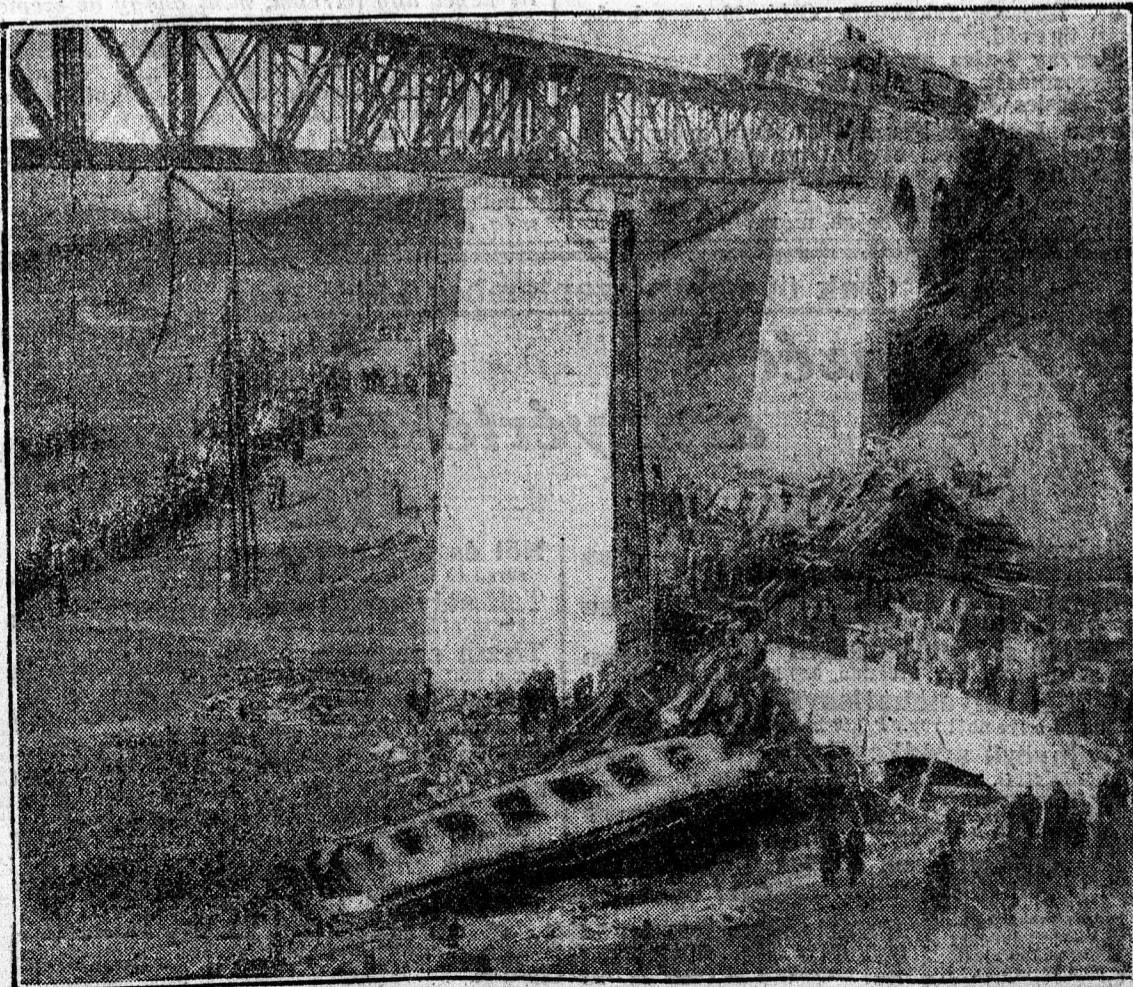
A biatorbágyi pokolgépes tömeggyilkosság huszonnegyedik áldozata haldoklik vasárnap éjjel

Egész Európa az elvetemült gaztett hatása alatt áll
A rendőrségi nyomozás vasárnap este pozitív gyanúkokra bukkant, késő éjszaka számos előállítás történt

Fekete zászlók nem lengenek a koraőszi estben, mégis olyan Budapest, mintha az egész város gyászflórral volna borítva. A biatorbágyi iszonyat lelke mélyéig megrendítette a fővárost és a vidéket. A hajnali órákban még rémhírek kísértettek, de délben, amikor *A Reggel* különkiadása a borzalmak hiteles részleteivel árasztotta el az utcákat, köztudomássá lett a szörnyűséges valóság. És egész nap csöngenek a telefonok; ezren és ezren Budapestről és százan meg százan vidékről, közhivatalok, intézmények, magánosok, politikusok. Nincs senki, aki, amikor meghallja, mi történt éjjelkor Biatorbágyon, elesukló hangon azt ne felelje: *Szörnyűséges gaztett! Verje meg az Isten sújtó keze a merénylőket!* ... Amíg e sorokat írjuk, szemünk előtt leperog a borzalmas film: a ki-világított gyorsvonat, a 26 méter magas biatorbágyi viadukt és alatta a mélyben az esőzéstől megáradt Füzespatak... Az orgyilkosságban gyakorlott, kővéfagyott szívű, fékélveslelkű merénylők beállítják a pokolgépet, éles, messzesikoltó detonáció, mozdony, podgyász kocsi, hálókocsi és négy vagon, mintegy sziventálva, másfél métert a magasságba emelkedik, azután utasaival együtt megfordul a nyirkos éjben és zuhan le a megsemmisülés poklaiba. Ilyen, minden emberi érzésből kivetkőzött vadállati tömeggyilkosság példa nélkül való a mi hazánkban. Estig a biatorbágyi halálos áldozatok száma 23-ra emelkedett, a súlyosabb sebesülteké 19-re, a könnyebben sérültek talán még többen vannak. Mélységes részvétünk az ártatlan áldozatoké, akik annak a háborúnak hősi halottai, amelyet a XX. század tatárjárása zudított a legszentebb emberi érzelmekre, a civilizációra és a kulturára. A hatósági nyomozás eddigi adatai megállapították, hogy a biatorbágyi pokolgépes merénylet kommunista összeküvés műve. Az előkészítés és a kivitel ugyanaz, amely néhány hét előtt a berlini D-vonatot röpítette levegőbe Lundenburg mellett. Engesztelhetetlen, elvetemült háboru folyik tehát és nekünk irgalmatlan elhatározottsággal és végsőkig megfeszített erőfeszítéssel meg kell akadályozni, hogy ez a boldogtalan ország a moszkvai offenzíva hadszínterévé váljék. A magyar társada-

lom évekig lekicsinyelte a kommunista veszedelmet, amelyet éretlen, szájas, garázdá suhancok, elvetemült fantasztrák és bérért dolgozó desperádók mozgalmának tartott. Most aztán vonja le mindenki a biatorbágyi vérfürdő tanulságait! Hiszünk és bizunk abban, hogy a hatóságok nyomozása eredménnyel fog járni és az égbekiáltó bünt példátadó és elrettentő bünhődés követi. A bölcs kormányzás lényege azonban nemcsak a megtorlás, hanem az előrelátás és a megelőzés művésze. A biatorbágyi gaz-

tett ne legyen kerítője olyan politikai módszereknek, amelyek a tisztas, dolgozó, krisztusi megpróbáltatásokat szenvedő magyar polgár életét még keservebbé, még vigasztalanabbá tehetik! A gazdasági igazságosság ekéjével kell átszántani a magyar ugart, hogy mindenkinek egy karéj kenyeret és egy karéj boldogságot teremjen, aki hűséges fia a hazának és az állam rendjének. A keleti ragály széruma nemcsak a törvény pallosa, hanem az a közérzés, hogy nincsenek becézett örökösök és kitagadott nyomorgók.

A biatorbágyi halálviadukt

A MÁV hivatalos jelentése a merényletről

A Budapestről szombaton éjjel 23 óra 30 perckor indult 10. számú weni gyorsvonatot a biatorbágyi viaduktnál katasztrófa érte. Eddig még ismeretlen tettesek közvetlenül a viadukt előtt

robbanóaknát helyeztek el, amely a vonat alatt fölrobbant.

Ennek következtében a mozdony- és a szerkocsi kisiklottak és a 26 méter magas viaduktról lefordultak, magukkal rántva a kalauzokosít és öt személykocsit. Öt kocsi a vonattól elszakadva a vágányon maradt. Vasárnap délutánig

a halottak száma 22, a sérülteké 14.

A mentési munkálatok vasárnap éjjel után

Német gyártmányú pokolgéppel, angol és lengyel villamos elemmel robbantották föl a gyorsvonatot

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A biatorbágyi vasuti merénylettel kapcsolatban az előzetes szakértői vizsgálat megállapította, hogy a robbanást előidéző pokolgép gyutacsja német gyártmányú. A pokolgép töltése és a gyújtószinór szintén német gyártmányú. A gyújtó villamos elem pedig lengyel és angol eredetű. Nyilvánvaló tehát, hogy ezt a merényletet is egy

nemzetközi kommunista banda követte el, amely egyes külföldi államokban az utóbbi években sorozatos merényletet követett el. Megállapítást nyert az is, hogy a robbantást a legnagyobb szakértelemmel vitték véghez és nem egy előre elhelyezett bomba idézte elő,

1—2 óra között teljes erővel megindultak és az államrendőrség a csendőrséggel karöltve a nyomozást azonnal megindította. A katasztrófa a bécsi utirányú vége alapul, a bal viadukton történt. A forgalom a másik érintetlenül maradt viadukton át bonyolították le. A vonatszemezők közül a mozdonyvezető, a fűtő, a vonatvezető és az egyik jegyvizsgáló meghaltak. A romok eltakarítása 48 óra múlva várható. A súlyos merényletre való tekintettel az államvasutak igazgatósága

a vasuti vonalak fokozottabb őrzéséről a csendőrség igénybevételével hathatósan gondoskodott

és a forgalom biztonságának megóvása érdekében minden lehető intézkedést megtett.

hanem a robbantás helyszíni megfigyelés után történt, amennyiben a közvetlenül a gyorsvonat előtt elhaladt személyvonatot átengedték, anélkül, hogy merényletet követtek volna el ellene. Nyilvánvaló tehát, hogy a gyorsvonatra vártak és a robbantást a helyszínén végezték el, vagyis nem óraműre beállított szerkezet után. Ebből az a remény meríthető, hogy

a tettesek még nem tudták Magyarországot elhagyni.

A hatóságok a legenergiusabban elkövetnek mindent az irányban, hogy a Magyarország történetében páratlanul álló büncselekmény elkövetőjét kézrekerítsék.

A katasztrófának 23 halálos áldozata és 18 súlyos sebesültje van

A halottak névsora:

Simon Lajos postaaltiszt, biatorbágyi lakos, Pintér Lajos napszámos, Biatorbágy, Deák Domokos, 37 éves MÁV-segédtsz, Budapest,

Nemes Lajos, a gyorsvonat fűtője, Fowls Hildegard, 40 éves angol hölgy, londoni lakos, aki vitéz Suhay Imre tábornok családját jött Budapestre meglátogatni és két hétig a Gellért-szállóban lakott.

Nagy László asztalos, a dunakeszi főműhely alkalmazottja,

Borza Ferenc, Tatabánya 44 éves főjegyzője, Borza Ferencné, a főjegyző neje és Borza Lilly, a főjegyzőék 17 éves leánya. (A Borza-család a halálvonattal Ausztriába akart utazni, hogy ott töltsék el a főjegyző négyhetes szabadságát.)

Kanyó Sándor délvasuti hivatalnok, Gulyás János vonatvezető, dr. Herezog-Jakubovic Ottó, 36 éves budapesti ügyvéd,

Morvay Lajos mozdonyvezető, Krecsmarik József MÁV-segédtsz, Iváncsics József kalauz,

Jean Leopold Renard, 33 éves mérnök, a belga légiforgalmi hivatal igazgatója, Madame Jean Leopold Renard, a belga mérnök 25 éves felesége,

Hermann Wallers belga mérnök.

Feidl Lőrinené, Bátaszék,

Feidl Balintné, Bátaszék, Tóth Endre, a HÉV tisztviselője, Budapest, (Szász Károly-utca 5).

Egy ismeretlen nő, akinek életkorát sem tudták megállapítani és egy körülbelül 10 éves magyar kislány.

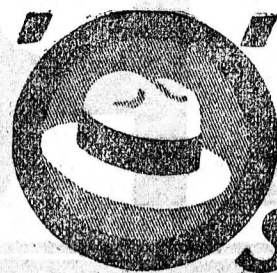
A sebesültek névsora:

Simon Sándor kőműves, Bia, életveszedelemes belső sérüléseket, fején zuzott sebeket és több helyen lábtörést szenvedett.

Rosenthal Jenő kereskedő, halmágyesúcsi lakos, agyrázkódást, belső sérüléseket szenvedett.

Hajnaltól a biatorbágyi halálviaduktban

(A Reggel tudósítójától.) Reszket a szó a torkomon, hogy szabad-e a pusztulás infernalis képét úgy leírnom, mint ahogy az szemem elé tárul. Hogy szabad-e látnom a rémületől tágrányult szemek első fotografáit, a halottak mély bronza feketédt színét, a darabokra tört lábakat és gerinceket, a szélapított koponyákat, gyermekek és asszonyok vérbenázó rongyokra tépett tetemét. Itt állok a viadukt alatt, előttem a mélyben a szilánkokra törött, pozdorjává zuzott vagonok, a törmelékékké vált mozdony és a szerkocsi, gyilkos romjaik alatt még a halottak ismeretlen számával, főt a

**ŐSZI
KALAP
KOZMÁNÁL!**

Károly király-ut 3, a sarkon

vedett. Allapota súlyos.

Clemments Harry kereskedő, London, 27 éves. Koponyaalapi törés, agyrázkódás, belső sérülések. Allapota életveszedelemes.

Nichtsmann Ferenc hálókocsikalauz, bécsi lakos. A balkézen és a mellén zuzott sebek.

Hertley Lipót 58 éves étkezőkocsikalauz, Budapest (Páva-utca 37). Allapota életveszedelemes. Koponyaalapi törés, agyrázkódás, belső sérülések.

Ferenczy Lajos 53 éves szegedi állomásfőnök, zuzott sérüléseket szenvedett.

Medvezky Aranka 25 éves leány, Clemments Harry menyasszonya, arcán zuzott seb, mindkét lába három helyen eltört. Allapota súlyos.

Májor Jánosné 22 éves bátaszéki lakos. Belső sérülések, allapota súlyos.

Novotny Rudolfné, 35 éves amerikai asszony Newjersey Alpha városából. Jobb arcán és szemén zuzott sebek, bokatörés csontrepedéssel.

Ruff Istvánné, 25 éves bátaszéki asszony, belső sérülések és zuzott sebek.

Ruff Miklós 4 éves fiúcska és testvére

Ruff Teri 3 éves. Mindkettőnek allapota életveszedelemes. Súlyos belső sérüléseket szenvedtek.

Feidl Margitka, 3 éves bátaszéki kislány, zuzott sebekkel.

Kornfein Károly bécsi lakos, kereskedő. Fején és gyomrán sérült. Allapota súlyos.

Hanke Richárd 55 éves budapesti lakos, a „Pesti Hírlap” nyugalmazott levéltárosa arcán és lábán sebesült meg.

Matuska Szilveszter 39 éves, MÁV. troidai segédtsz.

Rothaus Jenő párisi lakos.

Serlig József, 20 éves torbágyi napszámos, aki a mentési munka közben sebesült meg.

Csak öt napig, szeptember 14-től 19-ig.

Pénzért

aranyértéket

nyujtok!

Selyemharisnya

kis szépséghibával, műselyem, 2.90 helyett P 1³⁰

Ajournyilas selyemharisnya

kis szépséghibával, műselyem, 3.90 helyett P 1⁰⁰

Hellás selyemharisnya

műselyemből, gar. hibátlan, 3.90 helyett P 2⁰⁰

Valódi selyemharisnya

tiszta selyemből rep., P 7.80 helyett ... P 4⁰⁰

Gyönyörű svédkesztyű

női és férfi, minden színben, 3.80 helyett P 1⁰⁰

Végigbélelt svédkesztyű

női és férfi, P 4.— helyett P 2⁴⁰

Női és férfi mosóbőrkesztyű

sárga és fehér P 4.—

Téli selymezett meleg nadrág

kis szépséghibával, P 3.90 helyett P 2⁰⁰

Tiszta cérnaflór férfiharisnya

gar. hibátlan, divátminták P 3.60 helyett. P 2⁴⁰

Tartós flór férfizokni

a legjobb színekben, P 2.20 helyett P 1¹⁰

Iskola patentharisnya

prima cérnaflórból, 1. sz., P 1¹⁰

Női, férfi- és gyermekpullover

minden számban P 3⁵⁰

Megérkeztek az összes női, férfi és gyermek meleg alsóruházati cikkek, valamint az őszi és ilti finom kötöttáru újdonságok.

Viszonteladók
ezen idő alatt
nem szolgálok ki!

BECK GYULA VII. Erzsébet-körút 32.
(Royal Orfeummal szemben)

Az eladás
mennyiségének
jogát tartartott

nyüzgő személyzetükkel: fönt az élet, lent a halál. Hova nézzek, mit jegyeznek meg mahid épen maradt részén a segélyvonatok gamnak először? Hőfőhé a Fűzes-patak medre. a szétépett hálókocsipárnák fehér tollpíhétől. Az összelapított sleeping-car irtózatos sebein keresztül kikandikálnak a jólismert berendezési rekvizitumok: a barna podgyászhalók összegörbült rudjaikkal, a diványok zöld bársonyuzatának foszlányai, a sárgaréz mosdótálak s a fehér lepedőkkel behuzott piros lószórtakarók...

Ennek a hálókocsinak a két fala a szó szoros értelmében egymásra ragadt, mintha egy pappendekli skatulyára egy malomkővet ejtettek volna.

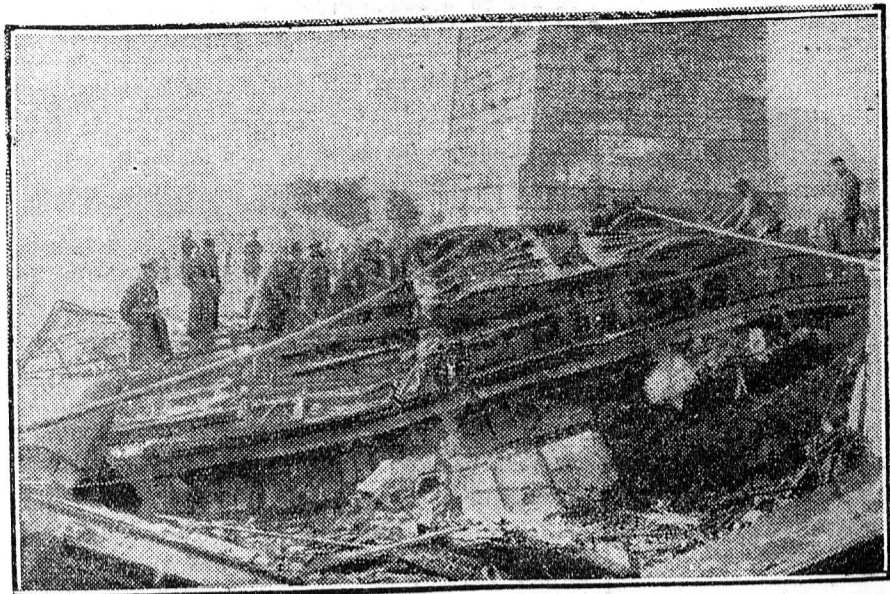
S ebből a kocsiból az isteni irgalom mégis megmentett egyetlen embert, Ferenczy Lajos MÁV-főintézőt,

a többiek azonban meghaltak valamennyien s nagyobbreszt még ott fekszenek összelapítva keskeny ágyaikban,

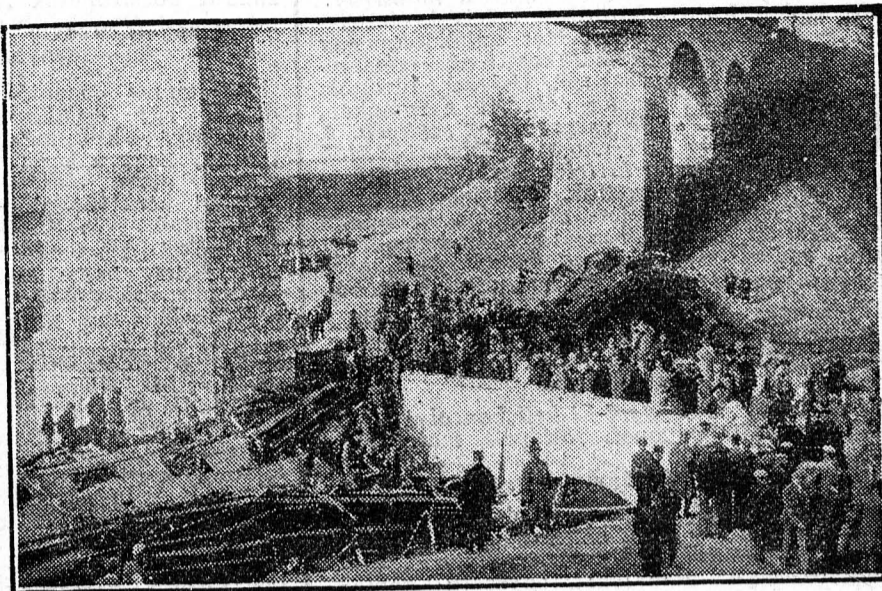
utolsó álmukat aludva a metszettelakos, szőnyeges, kivilágított koporsóban, amelybe gyantlanul és jókedvűen főlzállottak... Csakánnyos utászkatonák lepik el a kocsik tetemét, emelődaruk működnek, irtózatos erőfeszítéssel szétválasztják a kocsik egymáshoz ragadt két oldalfalát. Agyastól együtt húznak ki egy halottat, Jean Renard belga mérnököt, nyakig befakarva a piros takaróval, amint a karját álmában kinyújtva, mintha esengene valamiért. Lenéznek a mélybe, ahogy viszik alattam a szérenesen 33 éves fiatal embert, holttestén a piros szemfödél, azva a vérben, megsárgulva a halál irtózatos ökölcapása alatt. Kócos barna hajfürtjei a homlokába hullnak, kinyújtott karjának egyik ujján vékony jegygyűrű csillog. Sárga aktatáskát dobnak utána. Kibontják. Iratok: Carte d'identité. Jean Leopold Herman. Valère Renard, Ingénieur, született Beaumontban, Belgiumban, 1899-ben.

A mellkasa benyomva, a gerince kettétörve. Egy kis dobozban névjegyek: Mme Jean Be-

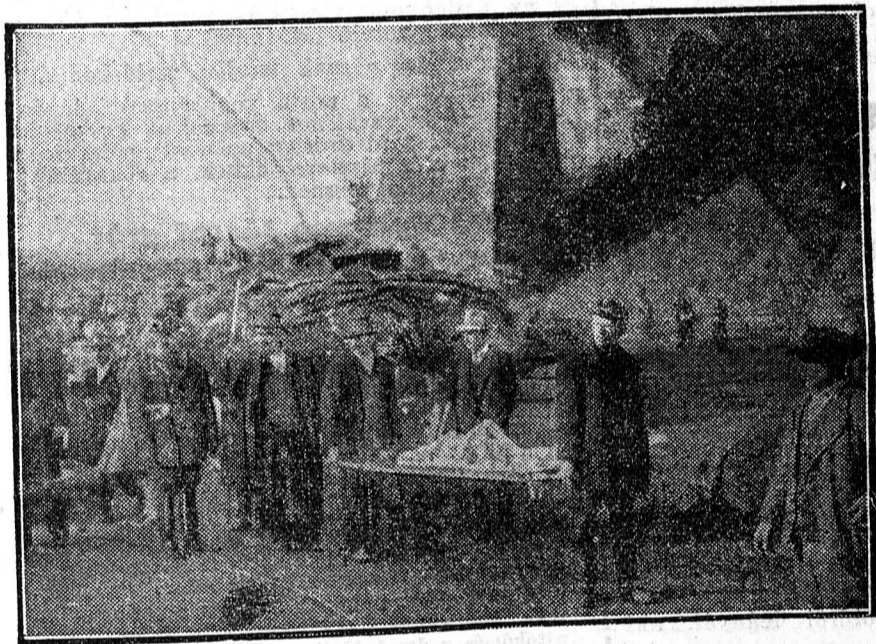
A Reggel fotóriportja a biatorbágyi pokolgépes merényletről

Utáskatonák kötelekkel emelik ki a hálókocsit, amely alatt még három halott fekszik

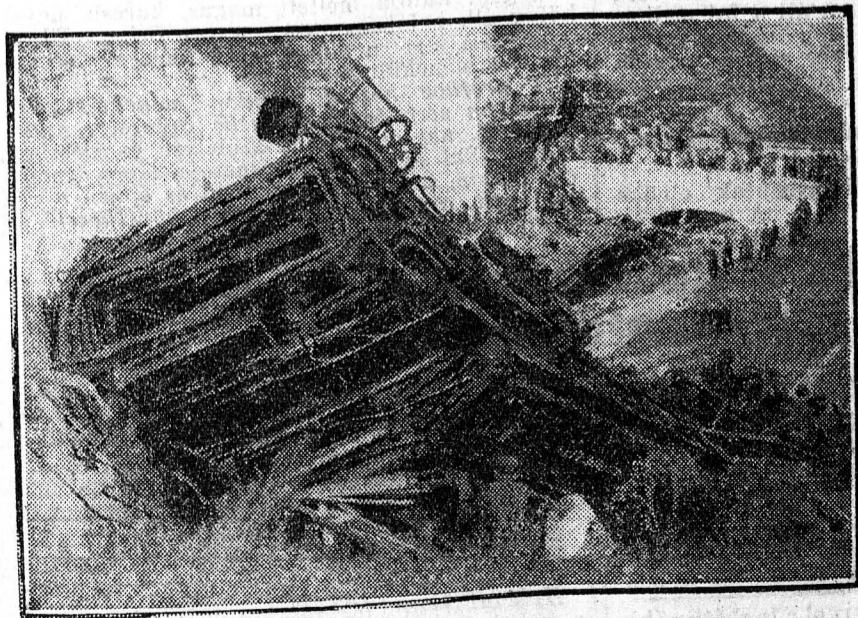
Az elsőosztályu kocsí romjai alatt egy pizsamás női holttestet és egy halott anyát találnak, mellette fölismerhetetlenségig összeroncolt gyermeke...

Jean Leopold Renard belga mérnök holttestét viszik a biai halottasházba

Egy ismeretlen kisgyermek tetemét koporsóba helyezik

A hálókocsi romjai a Fűzes-patakban

A Reggel munkatársai a pokolgépes merénylet színhelyén

nard. De a Madame még nincs sehol, csak a finom sárga utinecesszere kerül elő s egy csipkés rózsaszín kombiné, azt úgy dobták a halott férj hordágya után. A kombiné beleesik a sárba, egy rendőr fölemeli és ráteszi a hordágyra. Megbolondító ez az ellentét: az illatos, csipkés kis női ruhadarab egy hordágyon, amelyen egy halottat visznek. Mintha egy szál rózsaszínű virágot dobtak volna a halottra...

Öt vagon fekszik kifordult beleivel, élettelenül a halálszakadéban. Két hálókocsi, egy második- és egy harmadikosztályu személykocsi és egy podgyászokosi. Utászok, tüzoltók, rendőrség és katonaság dolgozik a romokon, főt az uttesten már szervezve a segítség. A sebesülteket még az éjszakai órákban bevitték a Rókus-kórházba a hirtelen előkerített teherautókon, akik ittmaradtak, azok már ráérnek. Sorban egymás mellett állnak a budapesti mentőkocsik, a rendőrség tisztái és legénységi autói, rengeteg taxi és magánautó, amelyeket a fölbolygatott pesti éjszaka ontott magából.

Valóságos autótábor sorakozik a viadukt előtti térségen, mintha egy nagy sportesemény színhelyén serleglettek volna össze az emberek.

A halottakat valósággal ki kell boncolni a pozdorjává törött vagonok föltépett matrácbelei közül és

a halottak száma egyre nő.

38—40 év körüli asszonyt hoznak, a ballába térd alatt, a jobblába bokában ketté törve, a sípcsont keresztülfurta a húst és a bőrt. Harmadikosztályu utas lehet, egyszerű kartonbluz, kopott barna kabát van rajta. Egy kisfiút hoznak, 8—10 éves lehet, a homlokán, a két szeme között ökölnyi lyuk,

az agyveleje kilocsent, csupa aivadt vér szegényke, jobblábját alaktalan husztömeggé lapitva.

Két újabb női halottat hoznak. Az egyik 16—17 éves, karcsu, fiatal lány, a másik szőke-haju, ápolttestű, pizsamás nő. Irtózat ez — s mégis azon kapom magamat rajta, hogy a tizedik percben, csak úgy, mint a háboruban, szemem mint egy filmgép kurbilizzák egyik jelenetet a másik után és gépiesen jegyzem az adatokat. Ruhadarabok, podgyászok, utiholmik kerülnek ki a romok alól. Egy fekete női szalmakalapot dob egy katona föl a töltésre, aki viselte, az nincs sehol, a kalap viszont össze sem gyűrődött. Még egy utasszázad érkezik, köteleket erősítenek meg az egymás hegyén-hátán ágaskodó kocsikra, vezényszavak röppennek, a köteleket a katonaság és a falusi lakosság, mintegy 4—500 ember feszíti. „Huzd meg!” — vezényli egy tiszt. — „Huzd meg!” — ismétli a legénység és a második szóra már fordul is föl és mennydörgésszerű robajjal borul le a töltésről a szakadéka az egyik üres vagon, bordái újabb helyeken repednek, ablakait csörrenve törnek össze, a vaspufferék, mint a gong, sikoltva ütődnek a kövekhez.

Továbbdolgoznak a kötelek, az emelődaruk nyikorognak, hatalmas zuchan hallatszik és megfordul a féloldala ruhant harmadikosztályu kocsi is, amelyben

szegény amerikai kivándorlók utaztak.

A fölfordított kocsi ravatalán valósággal fölspékelve lóg egy asszony teteme; egyik karja valamivel távolabb letépve lóg egy szőlőnkra szurva, másik karja úgy terül széjjel hanyattfektében, mintha keresztire volna feszítve az egész test. A perkálsruhas halott podgyászt cipelik az emberek a falusi bíró elé: két zsák, tele ágyneművel és olcsó ruhával, egy barna pappendeklikatulya, amiből papucs és kötény s több szegényes holmi kandikál ki és egy kosár szőlő. A szőlőt eltapossák a csizmák, széjjelfolyik a sárban, mint ahogyan összetaposva, széjjeltiporva, gombolyaggá préselve fekszik a szekéren az, akinek erre a szőlőre már soha többé nem lesz szüksége... A hálókocsiból kerül elő

egy asszony, karjába szorított gyermekével, akit fölismerhetlenségig összepréselt a lezuhanó kocsi.

Újabb erőfeszítés árán megtalálják a podgyászokosi romjai között Gulyás János kalauzt. A feje véres roncs csupán. Vasutasköpenyegét terítik rá és a zsebéből kihúzzák

nagy ezüstóráját, amely sértetlenül megmaradt és pontosan mutatja a szerencsétlenség időpontját: 12 óra 12 perc...

A viadukt és a domboldal között beékelődve fekszik egy hálókocsifülke, amely alatt még halott fekszik. Mellette tárcája, amelyből kivesszik a névjegyet:

dr. Herczog-Jakubovic Ottó budapesti ügyvéd.

Már öt órája dolgoznak, de a kocsirészt nem tudják emberi erővel megmozdítani. A kocsi vasalkatrészével úgy összekeveredett a holt-

test, hogy lehetetlen hozzáférni. Egymást érik Budapest felől az autók: családtagok, ismerősök érkeznek dult arccal és rokonaikat keresik. Egy taxiról zilált haju szőke fiatal leány ugrik le és egy fiatal asszony. Látszik, hogy nagyhirtelen kaptak magukra néhány szükséges ruhadarabot, kalap nélkül, a rémületből szinte önkívületben futkosnak a mélységbe zuhant kocsironcok felé:

Herczog-Jakubovic ügyvéd nővére és menyasszonya...

Russwurm mentőorvos, egy csendőrkapitány, akik már tudják, hogy a kocsirons alatti fekvő ügyvéd hozzátartozói, igyekeznek távolartani őket. Azt mondják nekik, hogy az ügyvéd valószínűleg a Rókusban van már a sebesültek között. Ebben a pillanatban emelik ki Herczog-Jakubovic dr. teljesen összelapított holttestét és igyekeznek azt letakarva, kerülőutakon elvinni, hogy nővére és menyasszonya meg ne lássák. Néhány perc múlva egy falusi tüzoltó halad a községháza felé, kezében Herczog dr. kofferjével, amelyből fehérneműdarabok lógnak ki. Nővére, Kun Dóra meglátja a koffert, egy pillanat alatt megéri, mit jelent ez és

velőtrázó sikoltással vágódik végig a sáros földön.

A mentőorvosok, a tüzoltók, a csendőrök részvételt sietnek oda hozzá, fölemelik, de bírkozni kezd velük és egyre kiáltozza:

„Átkozottak legyenek a gyilkosok!”...

„Ottó!... Otus... hol van? Hol? Jaj!”

A kordonon kívül elvezetik a falu felé, vasárnapi ünneplőbe öltözött leányok és asszonyok mennek vele... Szinte észre sem veszik a halott ügyvéd menyasszonyát, aki fehér arccal, üveges szemmel megy, mint az alvajáró, a nyomukban. A községháza előtt Kun Dóra azt követeli, hogy adják ki neki a halottat. Mindenkihez odafordul, mindenkinek külön könyörög:

„Hol van? Mutassák meg! A miénk ő... Nem hagyom itt!”

A két önkívületben levő asszony között egy aggastyán áll, levett kalappal:

Herczog-Jakubovic Tivadar, a halott ügyvéd 68 éves édesapja.

Ő emeli föl a sáros földről leányát, aki őrzője az árok szélén.

„Azt akarod te is, hogy itt hagyjam?... Itt hagyjuk őt!... Nem visszük haza! Nem megyek, nem megyek... Önélküle nem megyek! Jó volt, ezer meg ezer munkásnak adott kenyeret, gyárakat épített... és öneki kell így végezni!...”

Átkozottak legyenek a gyilkosok!”

A parasztasszonyok zokogva állják körül a nőket, az öreg ember, akinek egyetlen fia volt, félelmetes mozdulatlanságban áll a fal mellett és fogja a halálraült arcu szőke menyasszony kezét. „Harminchat éves volt — mondja az apa — három gyárat helyezett üzembe legutóbb,

ezer meg ezer munkásnak szerezte vissza a kenyerét...”

Samarjay Lajos, az államvasutak elnöke megrendülten járkal föl és alá. A csendőrök

Megtalálják a kommunista merénylők fenyegető levelét

Mindenki azt tárgyalja közben, hogy a merényletet kommunisták követték el. Az egyik rémhír szerint, amelyet szájról szájra adnak, a Keleti pályaudvar főnökségét néhány elbocsátott munkás már napokkal ezelőtt megfenyegette volna.

A gyorsvonat Ca. 5735. számú harmadikosztályu kocsija alatt találják meg a pokolgép maradványait. A MÁV főnök fia a me-

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes Ferenc József-keresztviz megbeszélhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József-viz számos féldoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József-keresztviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

tábori telefonján fölhívja Kenéz kereskedelemügyi minisztert és jelentést tesz neki: „A mozdony, a szerkocsi, a paklikocsi és öt vagon... 20—22 halott, 19 sebesült,

38 éve vagyok vasutas, kegyelmes uram, de illet még soha... soha”.

Megérkezik Enyedy Barnabás dr., soros vizsgálóbíró a segédjével. Az országuton, a falu szélén egész autótábor, a csendőrök és a Budapestről kivonult rendőrök alig tudják visszatartani a kíváncsiakat. Különösen a hölgyek türelmetlenek...

Fenyegető moraj fut végig a tömegben, nagy bajszos csendőrök kékruhás, majd egy másik sáros öltözötű embert visznek Schweinitzer rendőrtanácsos elé. A két embert a merénylet után látták,

amint a vasuti töltésen Budapest felé siettek...

Hamarosan kiderül, hogy a kék ruhásat Vajdának hívják, akkordmunkavezető, a sáros embernek a neve pedig Bíró. Kihallgatják őket. Azt mondják, hogy szombaton este elmulatták az időt Biatorbágyon, lekésték az utolsó személyvonatról és ezért gyalog indultak el Budapest felé. Mind a két emberen látszik még most is, hogy mámorosan... Schweinitzer intézkedésére a községhezán őrzik őket tovább. Már megérkezett a daktiloszkópusok autója Budapestről, a rendőrség fényképészei és az ujjlenyomatvizsgálók munkába állnak. Két telefonvonalvizsgáló munkás

— állandóan a póznák tetején tartózkodik,

a csendőrség és a posta vonalvizsgáló járőrrel tábori telefonkészüléket kapcsolnak be a viadukt mellett futó drótra; azon át mennek a jelentések a miniszterelnöknek, a főkapitányságnak, az ügyérszéknek.

Pálffy-Daun József gróf elmondja csodálatos megmenekülésének történetét

Délben a helyszínén újra megjelenik egy csodálatos módon megmenekült utas: Pálffy-Daun József nagybirtokos. Így mondja el nekünk borzalmas élményét:

— Budapesttől Bicskőig akartam csak utazni, itt van a birtokom a közelben: Tükrös-pusztán. Egy kisút elszundikáltam és megijedtem: már azt hittem, tul vagyunk Bicskén.

Kinyitottam a mozgó vonat ajtaját, fölig előreléptem a lépcsőre — amit nem is lett volna szabad! —, hogy kinézsek: hol járunk... Egy irtózatotó detonációt hallottam, abban a pillanatban már röpként is, nagy ivben, ki a nyitott kocsiajtóból és a domboldalba zuhantam. Nem történt semmi bajom!

A gróf mosolyogni igyekszik, de a mosoly ideges rándulásba vesz...

— Hihetetlen a dolog... nem is értem! Maga az esés, ilyen nagy mélységben... Én pilóta voltam a háboruban, szitává löttek, ismerem a veszedelmet, de ilyesmi... egészen hihetetlen!... Nem... nem értem.

A gróf autója mellett magas, karcsu, fiatal hölgy áll, halálsápadtan: a grófné... Eljött megnézni azt a helyet, ahol férje oly csodálatosan menekült meg.

A grófnőhöz hasonló módon menekült meg, majd nem sértetlenül Matuska Sylvester gyárigazgató, aki csantavéri születésű és Bécsben lakik. Neki az volt a szerencséje, hogy átment a vonaton, ismerősöket keresni és éppen a végén volt, amikor a robbanás bekövetkezett és ő kiröpült a domboldalra...

rénylet pontjától 40 méterre egy ceruzával írott borítékot talál, a következő szöveggel:

„Munkások, nincs jogotok, hát mi majd kirozsakoljuk a kapitalistákkal szemben. Minden hónapban hallani fogtok róluink, a mi társaink mindenütt otthon vannak. Mindent a kapitalisták fizetnek meg! Ne féljétek, a benzín nem fogy el!

A fordító.”

Hetényi Imre főkapitányhelyettes vizsgálja a pokolgép maradványát: A táskából két drót lógott ki. Az egyik a vasuti vágányra volt erősítve, a másik

villamos zseblámpában végződött. A zseblámpát a vágányra tették, hogy a mozdony kerékének érintésétől meggyulladjon és a villamosság, amely ezáltal képződik

Régi, bevált szabóüzletem kis rezsivel a legkritikusabb munkásokkal dolgozik!
Előnyös angol szövethévízársalásaim lehetővé teszik álmeneti kabátok, raglánok, felöltők készen vagy mértékutáni olcsó eladását. **WIDDER férfiszabó** IV. Városház-utca 20. sz. Telefon: Automata 880-20

fölrobbant a kofferben elhelyezett ekra-
zítót,

amely 1½ vagy 2 kiló lehetett. A tettes éjjel 11 óra után helyezhette el, mert 10 óra 50 perckor áthaladt a viadukon a gráci személyvonat és a pokolgép megerősítése ezután történhetett. Igen tapasztalt és jól kioktatott, abszolút gyakorlott ember kezére vall a szörnyű munka, állapítják meg a nyomozás első percében. A pokolgép pontos beállítása és felszerelése arra vall, hogy

szakképzett ember dolgozott itt, aki hasonló gaztettben már máskor is résztvett.

Hetényi főkapitányhelyettes egyik kérdést a másik után teszi föl a detektíveknek és rendőrtisztviselőknél és intézkedik, hogy vezessék elő azt a vasuti tisztviselőt, aki a levelet megtalálta. Ez a tisztviselő Král Ferenc 23 éves üzelgyakornok. Hetényit rendkívül érdekli, hogy a fiatal vasuti tiszt, hogy és milyen körülmények között találta meg a levelet, egy más után ad föl kérdéseket, a fiatal tisztviselő mindenre pontos feleletet ad. Elmondja, hogy az első pillanatokban senki sem gondolt merényletre,

mindenki azt hitte, hogy szerencsétlenség történt.

A detonációt is annak tulajdonította, hogy a pályáor talán sintörést vagy pályalazulást észlelt, ezért riasztó petárdákat helyezett el a síneken. Ezeket a petárdákat kereste a sínek mentén,

így akadt rá az egyik kábelfejlesztő kó-lapon a levélre, amelynek két szélét két kő súlya rögzítette le.

— Volt szél az éjszaka? — kérdi Hetényi.
— Volt, méltóságos uram — feleli a vasuti tiszt. „Akkor ezt a levelet a merénylet után helyezték ide” — mondja ki a szentenciát Hetényi s már meg is tovább. Közben Budapest felől újabb és újabb autókólón érkezik, magas-rangu álami és rendőrtisztviselőkkel és magá-nosokkal, akik szó nélkül beállnak a kocsi-táborba és riadtan lépik el a töltéseket. Most tépnek ki az egyik hálókoesifülkéből egy férfit és egy nőt a lepedők, takarók s zöld bársony-tapétaburkolatok színes rongyai közül. A mentőorvos ránéz a férfira:

— Hogy alszik, szegény, — mondja meghatva. Föllebbentik a nőről a véres lepedőt, azt is ál-mában érte utól a halál. Wapper Antal MÁV-segéd-tiszt reszketve mondja el, hogy a dörré-nés kivetette az ágyából, amikor az ablakhoz rohant,

az irtózáttól szinte megvakítva látta, hogy a 40 méter magas töltésről hogy hullanak a kivilágított kocsik egyik a másik után be a szakadékbba.

Hirtelen azt hitte, hogy megőrült és rémképet lát. Agybanfekvő felesége sem hitte el neki, amikor közölte vele, hogy mit lát, az ő sikolto-zása térítette aztán magához. Közben a tor-bági tűzoltóság parancsnoka, Orfát Antal riadót fuvattat, a torbági tűzoltóknak köszön-hető, hogy még több halottja nincs a rettenetes merényletnek, rengeteg sebesültet mentettek meg az elvérzéstől.

Dr. Wieder Ernő biatorbági orvos, aki első-nek sietett a szerencsétlenség színhelyére, így mondta el A Reggel munkatársának a katasz-trófa után következő első percekét:

— Éjjel után néhány perccel házám ajtajában álltam, amikor vakító villandást láttam, utána eget-földet rázó irtóztató detonáció kábított el... A kö-vetkező percben, amikor tájékozódni próbáltam, azt vettem észre, hogy az Orient-expressz kivilágított kocsisora a szűk viadukt előtt áll. Rosszat sejtettem, mert az Orient-expressz nálunk nem ezokott soha megállni. Magamra kaptam a ruhámat és a vasuti viadukt felé rohantam a vak sötétben. Látni egyál-talán nem lehetett semmit,

a sötétségben asszonyi jaj, gyermeksikoltás hallat-szott, hörgés, ordítás...

Főlriasztottuk a tűzoltókat, a környékbeli házakból gyertyákat és petróleumlámpákat hoztak, azoknál kezdtük meg a munkát. Mert így nem tudtunk sem-mire menni, a vasuti állomásról nagymennyiségű színes kerítettünk és

szénmáglyát gyújtottunk, annak a világánál pró-báltuk meg a mentést.

Semmi eszközünk nem volt a lezuhanó kocsik föl-emelésére, bemásztunk a romok közé és a gyertyák világánál kezdtük kihuzni a sebesülteket. Néhányan önjerejükkel ki tudtak mászni, véresen és

a borzalomtól megnémulva. Egy ember olyan ideg-sokkot kapott, hogy

több mint egy óráig nem tudott beszélni.

Szivettéppő volt, agyvelőt hasogatól Tehetetlenek vol-tunk, zokogva próbálkoztunk mindennel, ami embe-rileg lehetséges... még élők voltak a romok alatt... élők, akik ott győtrődtek és ott haltak meg előttünk...

„Koporsóba kerültem élve...”

Pontosan 12 óra telt el a borzalmas szeren-csétlenség óta és a ronggyá zuzódott vasuti kocsik törmelékei között megüti fülünket egy reszkető mondat:

— Ebben a kocsi-ban utaztam és ebben zuhantam le az ötvenméteres mély-ségbe...

Kérésünkre bemutatkozik: *Vladár Endre*. Gazdasági akadémiai tanár Magyaróváron. Vörösszöke, vékony ember. Alig bír az iz-galmával. Hosszu, keserves órák óta járkal itt föl és alá, mintha nem tudna elválni a ka-tasztrófa színhelyétől. Megkérjük, mondja el, mi történt vele, beszélje el csodálatos meg-menekülésének történetét. — Folyton csak ezt beszélem, kérem — feleli, de mindjárt szünet-et is tart, végigtapogatja magát, fölsohajt, mintha maga sem hinné el, hogy nincs semmi baja. Tenyerét kissé fölsértették a vasuti ko-csi üvegablakának szilánkjai, harisnyája több helyen elszakadt, ruhája véres, de nem a sa-ját véréből. Így folytatja:

— Édeanyámhoz igyekeztem Torbágyra, onnan pedig haza Óvárra. Egyedül ültem egy II. osztályu fülkében. Pontosán ¼1 órakor

két hatalmas detonációt hallottam, a vasuti kocsik ugrálni kezdett, erősen fékezett, táncolt, tántorgott, hirtelen belémvillant: komoly ve-szedelemben forgunk.

Kiszaladtam a folyosóra. Erősen meg kellett fogó-zkodnom. A kocsik most oldalt dőlt. Rettenő reccs-gés-ropogás keletkezett, majd egyszerre mint va-lami kavarnában éreztem magam, elborítottak a törmelékek.

Koporsóba kerültem, élve, anélkül, hogy egy

Huszonkét véres áldozat a torbági halottas-házban

Több képviselő is figyelemmel kíséri a men-tési munkálatokat: *Karafiáth Jenő, Lázár Mik-lós, Szilágyi Lajos* és kivüle *Fits Artur*. Egy óra felé jönnek *Peyer, Györki* és *Buchinger* szociáldemokrata képviselők.

— Ez a legbestiálisabb gaszág — mondja elbor-zadva *Peyer* —, ami csak elképzelhető!

Most bárcziházi *Bárczy István* miniszter-elnökségi államtitkár üdvözi a szociáldemo-krata képviselőket. A hullaházból jött, ahol a halottak között találta *Renard belga* mérnököt és gyönyörű szép fiatal feleségét.

— *Renardék* — mondja a miniszterelnökségi állam-titkár — a nemzetközi röpülőkongresszus alkalmából jöttek Budapestre.

Renard a belga légiforgalmi hivatal igazgatója.

Utitársaik röpülőgépen tértek vissza Belgiumba, nekik azonban annyira megtetszett Budapest, hogy meghosszabbították itt-tartózkodásuk idejét s elhatá-rozták, hogy az éjszakai gyorsvonattal hagyják el a magyar fővárost.

„Igy sokkal kényelmesebb — mondogatták — és biztosabb is az utazás, mint röpülőgépen.”

Ha röpülővel utaznak, ma már odahaza lennének... *Bárcziházi Bárczy* államtitkár megmutatja az utat a halottasház felé és a szociáldemokrata képviselőkkel együtt végigmegyünk a közsé-

Nyilatkozat.

Előttünk ismeretlen okokból egy hetilap állandóan támadja cégünket. Ezek a támadások minden alapot nélkülöznek, amit erre illetékes helyen fogunk bizonyítani. Hogy azonban már most is rávilágítsunk a támadások jogosságára és értékére, csak annyit köz-lünk, hogy a bankzárlat első három napján, július 14., 15. és 16-án vevőink megrohantak bennünket és egész aranykészletünket kénytelenek voltunk kilo-gramonként 3528 pengős árában nekik rendelkezé-sükre adni. Két nappal később és a következő idő-ben, mivel 45 munkáscsaládunkat munka és kenyér nélkül nem hagyhattuk, ugyanazt az aranyat 4100, 4300 és 4500 pengős árában kellett visszavásárolnunk. Az ilyen eljárást csak a legnagyobb lelkiismeretlen-ség képes árdrágításnak bélyegezni. Ugyanilyen lelkiismeretesen bírálja ez a hetilap egyéb tevékenységünket, amely 40 év óta a szakkörök osztatlan el-ismerését eredményezte.

Budapest, 1931 szeptember 12.

SCHEID G. A.
arany- és ezüstválasztó
intézete.

pillanatra is elvesztettem volna az eszméle-temet.

Sohogy sem tudtam kiszabadítani magam... Negyedórai vergődés után egy vasuti munkás — *Hujbernek hívják* — háromnegyed óráig tartó önföláldozó munkával kiszabadított...

— És a 40 méteres zuhanás? Abból mit érzett?

— Abból? Öszintén szólva, semmit... De most jut az eszembe: a sétapálcámat a vasuti kocsiban felejtettem. Sajnálom, nagyon szép bot volt...

gen. A sváb falu tulsó végéről idefehérlik a temető kis kápolnája. A halottasház zsufoldást megtelet.

Egymás hegyén-hátán fekszenek véres lepe-dőbe burkolva a rettentően szétroncsolt holttestek.

Mind a husz áldozatot nem is tudták itt elhelyezni. Szemkőzt a fészérből kivonszolták a térdig érő sárba a halottaskocsit és a kocsi-szin csupasz földjén helyezték el a halottasház-ból kiszorult áldozatokat. Itt szoritottak hely-et a *Renard-házaspárnak* is. A férfi véres mellén ki van gombolva az ing, látszik, hogy már kényelembe helyezte magát, aludni ké-szült, amikor félórával a budapesti pályá-udvár elhagyása után megtörtént a borzalmas katasztrófa. A belga mérnök ifju feleségének szétroncsolt holttestét égő vörös selyem-pizsama takarja, a véres lepedő alól karcsun-kandikálnak elő krétafehér lábai, karmin-pirosan villognak a legújabb divat szerint pedikűrözött körmök. A kocsiszin küszöbének közvetlen közelében most agnoszkálják a tatabi főjegyző holttestét.

Jobbról a felesége, balról a kisleánya fek-szik szorosan mellette.

Most zokogástól fuldokló hölgy lép a halottak-hoz: *dr. Herczeg-Jakubovitz Ottó* ügyvéd nővére, *Kun Dóra*. A kétségbeesett uriaszony könyörögve kéri, engedjék elszállítani test-vére holttestét. Az éppen odaérkező *Keresz-tes-Fischer* belügyminiszter vigasztalja:

— Nyugodjék meg, asszonyom, a megváltozhatatlanban! E pillanatban nem tehetünk kivételt, hol-nap az összes áldozatok holttestét Pestre szállítjuk és ön is viszontláthatja halottját...

Bezárul a véres kocsiszin kapuja és alig me-gyünk ötven lépést a falu felé, az egyik kocsi-mából táncoló párok jókedvű kurjongatása hallatszik, elcsépelet pesti jazz-nótát játszik a cigány.

Torbágyon áll a bucsu.

Paprikajancsikra és mozgó cseréptányérokra lövöldöznek a legények. Törökmézet és mézes-kalácsot árulnak a sátrak alatt. A sváblegény hatalmas mézeskalács-szívet vásárol és amikor átadja a párjának, a leány jókedvű kacajjal köszöni meg...

SPIRA

uridivat, IV, Kossuth Lajos u. 15

Oszti ing-occasio

Eredeti angol inganyag-
ból egy ing méret után **21.50**

Csak szeptember 15-ig!

Ma már mindenki tudja:
nincs jobb, mint az eredeti

Egyetlen kályhával egész lakását fűtheti.

UNIO AMERIKAI

rendező U folytonos kályha

KÖZPONTI ELADÁS:
BUDAPEST VI, ANDRASSY-UT 9
Telefon: 16-1-08. Bizományi lerakat:
Kaplonyi I. cég, V. Báthory-utca 9

Okos nő

gondolkodik s tudja,
hogy

bundát

miért vesz

Kutnewsky-nél

IV, Kristóf-tér 6

A pokolgép alkatrészeit Budapesten vásárolták a merénylők

A robbanóanyag kisebb bőröndben volt, amelyről először azt hitték, hogy úgynevezett „vulkánfíber” anyagból készült. A foszlányok később elárulták, hogy *préselt papendekliből való barna koffer volt*, amelyben körülbelül

2 kilogramm nitroglicerint vagy ekrazit volt.

A lakkozott barna papírmásédarabokról részletek és alkatrészek lógnak és egy rugóra járó sárgaréz zár. Ehhez a zárhoz

sárga mérőlécc, úgynevezett „collstock” darabja volt spárgával hozzáerősítve.

Ennek a collstocknak nyilván az volt a szerepe, hogy a *vonat kerekeinek érintésétől eltörjön és elrántson egy zsinórt*. A kofferhez hozzá volt erősítve két *villanyzeblámpához való elem*. Az ilyen elemre két fémlemez van erősítve: az egyik a plusz, a másik a mínuszlemez. Ha ezek között érintkezés támad, akkor ez

rövidzárlatot okoz és szikra pattan ki a villanyelemből.

Az egyik lemezre vastag drót, a másikra cukor-spárgavékonyaságu drót volt erősítve, amelyeknek az volt a szerepük, hogy a *rövidzárlatot, a szikra kipattanását előidézzék — a kolló pillanatban*. Amikor az előbb említett vékony falemez — collstockdarab — a mozdony kereke alatt eltört, *megrántotta a zsinórt, amely összekötötte a villanyelem drótból készült gyújtókészülékével, bekövetkezett a rövidzárlat, kipattant a szikra és a villanyelemből a koffer belsejébe vezetett dróton át*

ez a szikra fölrobbantotta az ekrazitot,

illetve nitroglicerint. A mozdony kereke kezdte meg a munkát: eltörte a collstockdarabot, amire azonban a villanyszikra a robbanóanyaghoz ért, már a harmadik kocsit szaladt át a pokolgép fölött. A robbanás a *harmadik kocsit vetette ki nagy lendülettel a sínből és a merőlegesen a mélységbe zuhanó kocsit magával ragadta a mozdonyt, szerkocsit, paklikocsit és a mögötte haladó négy vagon*. A főkapitányságon szakértők vizsgálták meg a pokolgép roncsait és vizsgálatukat megkönnyítette az, hogy *mind a két zseblámpaelem sértetlenül maradt*. Az egyik az „Orion”-gyár márkapapírosába volt burkolva és alján

három számjegy volt: 30, 62, 35.

Csakhamar megállapították, hogy a 30-as szám házijelzése a gyárnak, a 62-es pedig azt jelenti, hogy *1931-ben került forgalomba, a 35-ös pedig, hogy 1931. év 35. hetében adták ki a gyárból*. Ennek az évről a 35. hete

augusztus 23-tól 29-ig terjedt.

A másik zseblámpaelem „King”-gyártmány és ugyancsak Magyarországon készült. Aljáról 62-36 jelzés van bepréselve, aminek értelmét az, hogy *1931 augusztus 30-tól szeptember 5-ig terjedő időben került forgalomba*. A merénylők igen gondosan jártak el és vigyáztak arra, hogy *friss zseblámpaelemekkel dolgozzanak*, mert két hónap után az ilyen lámpaelem gyöngülni kezd. Az épségben maradt jelzések segítségével

a rendőrség hétfő reggelig pontosan meg fogja állapítani, kik azok a kereskedők, akik a megjelölt hetekben „Orion”, illetve „King”-zseblámpaelemeket vásároltak

a gyárakban. Mivel lehetséges, hogy *ugy az „Orion”, mint a „King”-elemet ugyanabban az üzletben vásárolták*, talán valamelyik ke-

reskedő emlékezni fog arra az emberre,

aki egyszerre mind a két elemből vett egyet.

A főkapitányságon egyébként *Hetényi Imre* főkapitányhelyettes és *Schweinitzer József* tanácsos vezetésével a legnagyobb körültekintéssel folyik a vizsgálat. Vasárnap összefogták mindazokat a személyeket, akik *eddig kommunista-ügyekben szerepeltek* és esetleg nyomra vezethetik a vizsgálatot. Mivel a merénylet módja ugyanolyan, mint a Németországban, Jugoszláviában és Bulgáriában elkövetett vasuti merényleteknél, fölmerült az a gyanu is, hogy

külföldi terroristák dolgoztak a biatorbágyi halálhídon.

A merényletet követő negyedórán *rádió útján értesítették az összes határállomásokat, hogy fokozott éberséggel figyeljenek, nehogy átléphessék a merénylők a határt*. Az utóbbi időben világszerte sorozatosan fordulnak elő vasuti katasztrófák, ami azt bizonyítja, hogy

nemzetközi alapon működő, szervezett gonosztevők szisztematikus működéséről van szó.

A berlin-kölni vonalon történt 1930. évi vasuti katasztrófát idén tavasszal követte a *bécs-linzi gyorsvonat ellen elkövetett merénylet*, majd a *jugoszláv területen és Jüterborgnál*, valamint a *brassó-bukaresti, továbbá a bukarest-brailai vonalon elkövetett*

„Vakító világosság, azután vaksötétség és zuhanunk, zuhanunk a mélybe”...

A Rókus-kórház négy kórtermében nincs is elég hely a sebesültek számára, pótagyakat kellett beállítani. Itt fekszik jégömlővel a fején *egy szemüveges idős ur: Hanke Richárd*, a „Pesti Hírlap” régi levéltárosa. A Sopron melletti Balf-fürdőre akart utazni, hogy a *week-end-et feleségénél töltsé*, aki ott nyaral. Most így mondja el, mit érzett a katasztrófa-közben:

— Utitársaimmal együtt már aludtam, amikor borzalmas csattanás riasztott föl. *Vakító világosság volt körülöttem, egy pillanatra azt sem tudtam, hogy ébren vagyok-e vagy álmodom*. A világosság csak egy pillanatra tartott, *azután vaksötétségbe borult minden és csak annyit lehetett érezni, hogy irtózatossal dőrejjel zuhanunk, zuhanunk a mélységbe*. Elvesztettem az eszméletemet és

amire fölébredtem, lábamat, karomat alig tudtam kiszabadítani a romok közül.

Mellettem is mozgolódott a romok között egy férfi, *nyöszörgött és szünet nélkül halkán jajgatott*. Egyszerre abbahagyta a jajgatást: az ismeretlen szomszéd gyufát kért. Volt nálam gyufa, de *nem mertem meggyújtani, mert erős gázzagot éreztem és féltem, hogy a gáz lángrobbanhat...*

Hanke mellett, a szomszédos kórházi ágyon a szerencsétlenség egyik külföldi áldozata, Kornfein Károly, 50 éves bécsi kereskedő, fekszik. Percenként felsóhajt: „*Gott! Was wahr nur das?*” Mint legtöbb sebesült társa, ő is

csak a kórházban tudta meg, hogy mi történt vele.

Amikor kihallgatták, csak annyit mondott, hogy *romániai üzleti útjáról utazott hazafelé. Mélyen aludt a vonaton és csak a szerencsét-*

Andrássy-uti Színház

100% / 0-OS

siker!

vasuti merényletek következtek sorra. A merényleteket csaknem kivétel nélkül ugyanazon módszer szerint hajtották végre, ami — a rendőrség véleménye szerint — ugyancsak

egységes irányításra vall.

Vasárnap délután a *berlini rendőrigazgatóság telefonon fölívta a főkapitányságot és részletes tájékoztatást kért a biatorbágyi merényletről*. Körülbelül hat héttel ezelőtt hasonló módon idéztek elő vasuti szerencsétlenséget Jüterborgban és

a két eset között való kapcsolat ügyében akarnak nyomozni most Berlinben.

Jüterborgnál ugyancsak a *sínt robbantották föl, mégpedig hasonló pokolgéppel, mint a biatorbágyi volt*.

Ott is *fenyegető irást találtak a síneken, amelyben a merényletek folytatását ígéri a tettek és kommunistáknak vallják magukat*.

lenség után, a romok közt ébredt föl. Egő fájdalomai közben is csodálkozva nézett körül, mert azt hitte, hogy *a szörnyű robbanás, amelyre halványan emlékezett, álmában történt*. Különösen a lába sajgott, amely *belészorult a vagon romjai közé*. Amikor kiszabadították,

egyik ujja le is szakadt.

A terem végében, a harmincas ágyon *vívódik a halállal Hertley Lipót*, a halálvonat hálókocsijának kalauza. Fején és arcán *a vastag kötésen átszivárog a vér, lába két helyen is eltört*. Ő a *katasztrófa egyik legsúlyosabb sebesültje*, akit vasárnap nem is lehetett kihallgatni. Szomszédja, *Nichtmann Ferenc* 28 éves hálókocsikaluz semmire sem emlékszik. A másik súlyos sebesült *Clements Harry* londoni kereskedő menyasszonyával, *Medveczky Arankával* együtt járt szerencsétlenül a katasztrófanál.

— A folyosón álltam *völegényemmel* — mondja *Medveczky Aranka* —, *kinéztünk az ablakon és beszélgettünk*. A vonat magas töltésen futott, amikor egyszerre csak

valósággal megvakított egy hirtelen föllobbanó villanás.

csattanást hallottam és az a *furecs érzésem volt, hogy a vonat süllyed lefelé. Azt hiszem, kiestem az ablakon...*

A huszonhárom éves *urilánynak mindkét lába három helyen törött el*. Szomszédja a kórházban *Novotny Rudolfné*, amerikai hölgy, aki *Newjerseyben lakik a férjével és rokonait jött Budapestre meglátogatni. A szombat esti gyorsral indult haza Amerikába...* A negyvenéves teremben fekszenek a harmadik osztályú „*kivándorlókocsi*” sebesültjei. Itt van *Majer Jánosné és Ruff Istvánné* huszonnégy éves batuszéki asszony. Férjéhez akart utazni, vele volt két apró gyermeke, a négyéves *Miklós* és a hároméves *Terike*. Most

mind a két gyermeke itt fekszik mellette a kórházi ágyon.

Mellettük *sír föl időnkint egy „idegen” kislány, a hároméves Margitka*, aki a fején és karján sebesült meg, apja és nagynénje halott...

Jó világítás otthonná a lakást varázsolja!

Ön büszke szép és elegáns lakására, de ne feledje el, hogy otthonát a jó és célszerű világítás teszi kellemessé és meghitté. A modern gyöngyfénylámpa kiméli a szemet és gazdaságos. — Modern lakásba modern világítást: káprázásmentes és gazdaságos

TUNGSRAM

GYÖNGYFÉNYLÁMPÁT!

Lukács Samu ny. m. kir. cukorgyári főlügyelő (Szerencs) és dr. Fejér Lajosné, mint egyetlen leánya úgy a maguk, mint a többi rokonok nevében fájdalommal tudatják, hogy a legjobb feleség, anyja és rokon:

Lukács Samuné

szül. ROZENZWEIG ARANKA

rövid betegség után e hó 12-én Budapesten jobblétre szenderült.

Temetése ma, hétfőn délután 4 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Meglopták a sebesülteket

Hajnali 4 órakor érkeztek a Rókus-kórházba az első sebesültszállítmányok és ettől fogva egymásután jöttek a mentőautók, amelyek részben a szerencsétlenség színhelyéről, részben a Keleti-pályaudvarról szállították a kórházba a katasztrófa áldozatait.

Tóth Endre vasuti tiszt,

A sebesülteket a Rókus-kórház első emeletén a 43., 44., 47. és 48. számú kórtermekben helyezték el. Az orvosokat ekkorra már alarmirozták és korán reggel **Bor-székly Károly** professzor járta végig a kórtermeket, hogy megvizsgálja a sebesülteket. A Rókus-kórházba beszállított áldozatok közül egynek ekkor már nem volt szüksége orvosi segítségre: **Tóth Endre 33 éves vasuti tiszt**, aki a Leipziger-gyári helyiérdekű vasuti állomáson teljesített szolgálatot és kétheti szabadságra akart Salzburgba utazni,

kórházszállítása után behalt a katasztrófánál szenvedett súlyos sebeibe.

A tragikus végű fiatal tisztviselő öccse tavaly egy leventeverenyen robbanási katasztrófa áldozata lett...

A Rókus-kórházban tartott vizsgálat megállapításai szerint

a szerencsétlenségnek öt életveszélyes sebesültje van: **Clemments Harry** londoni kereskedő, **Simon Sándor** közműves, **Rosenthal Jenő** kereskedő, **Nichtmann Ferenc** és **Hertley Lipót** hálókocsikalauzok.

Több sebesült jegyzőkönyve mondta, hogy

a szerencsétlenséget követő első órában számos lopás történt: amire fölcsúdtak, holmijaikat már nem találták.

Novotny Rudolfné 35 éves amerikai asszony azt adta elő, hogy félóraig eszméletlenül fekvett és amire magához tért, retiküljéből, amelyben utlevele és összes okmányai érintetlenül megvoltak, **150 dollár készpénze eltűnt.**

„A közrend nincs veszélyeztetve!”

mondja **Keresztes-Fischer belügyminiszter**

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisztert Kaposvárott érte a merénylet híre. A leg-sürgősebb intézkedéseket telefonon rendelte el, majd Biatorbágyra utazott, ahol délután 2 órától 4 óráig Gömbös honvédelmi miniszterrel együtt

helyszíni szemlét tartott és meghallgatta a csendőrség vezetőjének jelentését.

Biatorbágyról Budapestre hajtattott és a **belügyminiszteriumban** hosszas tanácskozást folytatott **Boór Aladár** miniszteri tanácsossal, a **közbiztonsági osztály vezetőjével**. A tanácskozás befejezése után alkalmunk volt beszélni a belügyminiszterrel

és megkérdeztük, milyen intézkedéseket léptet életbe a közrend biztosítására.

— Meg kell állapítanom — válaszolta **Keresztes-Fischer** miniszter —, hogy

a közrend nincs veszélyeztetve.

Kétségtelen, hogy

a merénylet tisztán kommunista munka volt és minden intézkedés megtörtént abban az irányban, hogy hasonló esetek a jövőben ne fordulhassanak elő. A nyomozás a legenergiusabban folyamatban van.

A helyszínen nagyon elszomorító volt a látvány. **Bestiális merénylettel állunk szemben. Szavakkal ki sem tudom fejezni fölháborodásomat és azt, hogy mit érdemelne, aki erre a bestiális merényletre képes volt.**

A belügyminiszter közölte végül **A Reggel** lel, hogy a biatorbágyi katasztrófáról

részletes jelentést kapott már a kormányzó és a miniszterelnök is.

akik mindketten megdöbbenéssel értesültek a fölháborító merényletről. **Károlyi** miniszterelnök péntek este óta vidéki birtokán, családjával körében tartózkodik és mihelyt az interurbán telefonforgalom vasárnap reggel 8 órakor megindult, a legelső hívás a miniszterelnöknek szólt: jelentették neki a merénylet híreit. A miniszterelnök

vasárnap este visszaérkezett Budapestre.

ŐSZ
Köztisztviselők Áruzsarnoka

IV., Kossuth Lajos-utca 9.

Szövetkezetünknei bárki vásárolhat.

- Nutriette bunda** könnyű, meleg, kiváló szűcsmunka . . . P 119.—
- Női kosztüm** gyapjuszövetből, csodaszép fazonok . . . P 42.50
- Női szövetruha** gyapjuanyagból, nagyon szép fazonok . . . P 29.75
- Női átmeneti kabát** elsőrendű gyapjuszövetből, végig bélelve, 1931-es fazonok . . . P 38.25
- Mintás műselyemruha** izlésszen diszítva . . . P 4.25
- Crepe de chine ruha** Ia. műselyemből, ősi fazonok . . . P 30.60
- Női kötött ruha** . . . P 14.95
- Női kötött kosztüm** kétrészes . . . P 14.95
- Női kötött komplé** háromrészes . . . P 22.10
- Műselyem harisnya** hibátlan, minden párért garancia . . . P 1.70
- Azsuros műselyemharisnya** hibátlan, a legszébb divatszínekben . . . P 2.29
- Műselyem női nadrág** hibátlan, divatszínekben . . . P 1.19
- Csíkos műselyemnadrág** hibátlan, gyönyörű minőségben . . . P 1.61
- Millanéz műselyemnadrág** elsőrendű, hibátlan minőség . . . P 2.89
- Műselyem női nadrág** hibátlan, hosszú . . . P 4.08

Férfiöltöny mérték után

egy- vagy kétsoros, sacco- vagy sportfazonban, saját szabóságunkban elsőrendű szabással, igen gondos kivitelben, fenti szövetekből és bélelésszerűleg, legalább egyszeri próbával elkészítve, a legmesszebbmenő garancia mellett . . . P 110.—

93.50

- Fiu iskolaruha** tartós szövetből, 3-as nagyságban . . . P 10.20
 - Fiu iskolaruha** Ia. sötétkék kámgariszövetből, 3-as nagyság . . . P 15.30
 - Gyermek matróz felöltő** Ia. Seidinia béleléssel, 3-as nagyságban . . . P 37.40
 - Fiu Ulster** gyapju double szövetből, 38-as nagyságban . . . P 45.90
 - Gyermek esőgallér** minden nagyságban . . . P 7.65
 - Iskolacipő** fekete box, croupon talppal
	26-27	28-30	31-34	35-39
P	10.20	11.90	13.60	15.90

- Férfi vadászraglán** vízmentes, fölig zárt . . . P 34.—
- Férfi trenchcoat** impregnált, bőrerős anyag . . . P 32.30
- Férfi átmeneti kabát** kiváló szabás, gyapjuszövetből, Ulster- és Raglán-fazonok . . . P 59.50
- Viharkabát** Ia. férfi, női, vízmentes, duplán, fedett gom-bolás . . . P 19.55
- Férfi sportnadrág** kockás, lengyel, gondos kiállításban . . . P 20.40
- Férfiöltöny** sötétkék gyapju kámgariszövetből, gondos szabás . . . P 72.25
- Tearuha I.** komplett, műselyembéleléssel, chevrot nadrág . . . P 96.90
- Fiu trenchcoat** bélelt, impregnált anyag, 5-6s nagyságban . . . P 22.10
- Férfi hálóing** elsőrendű anyagból, komplett nagyságban . . . P 4.93
- Férfiing** fehér, Ia. anyag, 2 külön gallér, bélelt mell . . . P 5.52
- Férfi oxfording** a legszébb mintákban . . . P 5.78
- Férfi alsónadrág** fehér és drapp színben, Ia. anyag . . . P 2.12
- Férfi oxford pizzama** . . . P 11.73
- Cord bársony imprimée** új szép kimintázásban, szavatoltan jól mosható, kb. 70 cm. széles . . . P 3.95
- Crepe de chine** Ia. műselyem, nehéz, ugynevezett Mongol minőség nagy színválasztékban, kb. 96 cm. széles . . . P 5.78

Férfi öltönyszövet

garantáltan elsőrendű minőség, magyar gyártmányu tiszta gyapju, kámgarisz és chevrot . . . P 18.—

15.30

Öltönykellékek

férfiöltönyhöz szükséges összes bélelésszerűk gyapjuanyagokkal együtt . . . P 12.—

10.20

- Tirolli nadrág** Ia. düftin, —25 P emelkedéssel, 3-as . . . P 4.25
 - Gyermek flaneli joppe** —25 P emelkedéssel, 3-as . . . P 5.95
 - Könyv- és papirosztály az első emeleten!**
 - Flanelitakaró** komplett nagyság, izlésszen minták . . . P 5.27
 - Intézeti gyapjutakaró** teveszőr imit. mintás . . . P 18.70
 - Iskolacipő** barna box, croupon-talppal
	26-27	28-30	31-34	35-39
P	11.50	13.20	14.90	16.60

Divatrevü naponta d. u. 4-6-ig!

- Intézeti ruha** Ia. sötétkék gyapjuszövet, kétrészes, 5-6s nagyság . . . P 25.50
- Intézeti csíkos blúz** Ia. anyagból, 6-os nagyság . . . P 9.35
- Gyermek oroszka** tiszta gyapju, számonként 68 fillér emelkedés, 3 éves részére . . . P 5.44

- Cloth tornanadrág** 6-os nagyságban . . . P 1.95
- Intézeti tornablúz** fehér színben, 9-es nagyság . . . P 2.29
- Intézeti clothkötény** 6-os nagyság . . . P 3.40

Állandó butorkiállítás!

- Hazai őrlésű kakaó** 1 kg . . . P 2.60
- Japán rizs** 1 kg. . . P 65
- Köztisztviselők pörkölt kávé** ¼ kg-os csomagolás . . . P 2.60

- Női oroszka** tartós minőség, divatszínekben . . . P 6.33
- Kötött kabát** tartós minőség, jó színek . . . P 8.33
- Férfi pullover** kitűnő színek, jó minőség . . . P 6.33

RUHÁZATI ÁRUHÁZ

Budapest, IX., Mester-utca 15-17.

120 fűszer-, csomag- és húsaruda a főváros és az ország minden részében. 8 ruházati áruház a vidéken. — Tűzelőanyagosztály. (Az összes tűzelőanyagok előnyös beszerzési helye.)

Készpénzárak!

Vasárnap este átszállították a Szvetenay-utcai morgue-be a katasztrófa halottait

A szerencsétlenség helyén vasárnap késő estig folyt a munka. A Haverland-féle gépgyár speciális emelőszervezeit vitték ki Biára, azoknak a segítségével emelték föl helyükről a roncsokat. A mozdony alatt hiába keresték Morvay János mozdonyvezető tetemét, nyomára sem akadtak. Az eltakarított mozdony helyén akkor ásní kezdtek és

egy méter mélységben akadtak rá teljesen összeroncsolt holttestére, amely befuródott mélyen a földbe.

A fölismerhetetlenségig összelapított ember-roncsból csak a csupasz jobbkar maradt épségben és az ép kéz vasfogantyút markolt görcsösen. A vasutasok megállapították, hogy ez a gőz záróselepe volt. A robbanás pillanatában a szerencsétlen ember csodálatraméltó lélek-jelenléttel

meg akarta állítani a vonatot.

Találtak az egyik kocsni alatt egy magyar utlevelet, amely dr. Szegő Béláné nevére szólt.

Dr. Szegő Béláné utlevelének rejtélye az esti órákban már tisztázódott. Szegőné, egy szappangyári igazgató felesége, Bécsbe utazott a szombat délelőtt induló gyorsvonattal. Hegyeshalomnál kénytelen volt leszállni a vonatról, mert otthonfelejtette az utlevelét.

A határállomásról telefonon felhívta a fiát és kérte, hogy este küldje utána az utlevelet, mert másnap nem engedik át a határon. A fiatal Szegő rábizta édesanyja utlevelét Gyulás Jánosra, az este induló gyorsvonat vezetőjére, aki vállalkozott arra, hogy a hegyeshalmi állomáson hajnalban át fogja adni azt.

A szerencsétlen vonatvezető a biatorbágyi halálát alatt holtan maradt és dr. Szegőné utlevelét mellette találták meg a sárban.

A rendőrségi nyomozás vasárnap este pozitív gyanúkokra bukkant

Vasárnap késő éjszakáig számos előállítás történt

(A Reggel tudósítójától.) A biatorbágyi pokolgépes merénylet tettesének kinyomozására a rendőrség olyan széleskörű intézkedéseket fogantatott, aminek talán még

példa sem volt az államrendőrség történetében.

Dr. Hetényi Imre főkapitányhelyettes, a politikai osztály vezetője és helyettese, dr. Schweinitzer József rendőrtanácsos vezetik ezt a nyomozást, amelynek a vasárnapra virradó hajnalban kiadott első intézkedéseit a nap folyamán számtalan újabb és legkörültekintőbb rendelkezések követték. A budapesti államrendőrségnek ugyszólván összes detektívcsoportjai nyomoznak, de

a nyomozás kiterjed az egész budapest-biatorbágyi utvonlra és a közbeeső összes községekre is,

ahol a csendőrszárnyparancsnokságokkal működnek együtt. Biatorbágy környékén most készül a Talbot-centrális villanyvezeték. Schweinitzer rendőrtanácsos már vasárnap délelőtt foglalkozott az itt dolgozó munkásokkal, hogy megállapítsa,

vannak-e közöttük tanult elektrotechnikusok?

A nyomozás súlypontját mégis Budapestre helyezik és az esti órákban a tömeges előállítások során máris olyan

gyanúkokra

bukkantak, amelyek a nyomozást közelebb vitték céljához. A nyomozó hatóságok most már kétségtelen bizonyossággal megállapítva látják korareggeli föltevésüket, hogy

a tömeggyilkosság szervezett, alaposan fölkészült, a robbantásokban szakértő, gyakorolt kommunista társaság műve.

A főkapitányság politikai osztálya állandó telefonösszeköttetésben van Berlinnel, ahol a biatorbágyi merénylet ügye általános részvétet és nagy izgalmat keltett. Bár eddig még nincs bizonyíték, mégis valószínű — mondják a berlini rendőrségen —, hogy

az utóbbi hetekben elkövetett vasuti bomba-

E hatalmas furgon szállított Budapestre 15 holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe, 4 halott, akik biai lakosok voltak, künn maradt. Eddig

21 halottnak a személyazonosságát sikerült megállapítani;

egy nő és egy 10 éves fiú kitéte még eddig ismeretlen. A Szvetenay-utcai morgueban este 8 órakor, amikor a holttesteket szállító furgonok megérkeztek, megindították a hivatalos átvételi eljárást. A szomorú aktusnál csak a bonctani intézet alkalmazottai voltak jelen, a szétroncsolt tetemek külső ismertető jeleit és a rajtuk talált ruházati tárgyakat jegyzőkönyvbe foglalták. A morgue folyosóján egyetlen halottnak,

Herczog-Jakubovic Ottónak a hozzátartozói várakoztak.

Egyórai várakozás után beengedték a szobába Herczog-Jakubovic apját, nővérét és házi-orvosát. Az ügyvéd nővére, amikor belépett a halottas szobába, csodálkozva nézett körül:

a fehér lepellel letakart holttest rettenetesen eltorzult arcában nem ismerte föl fivérét.

Majd meglátta az ügyvéd csikos pizsamáját és szívettépő sikoltással borult a holttestre... A jegyzőkönyvbe csak annyi került, hogy hozzátartozói a kezéről ismerték föl Herczog-Jakubovic Ottót. Azután folytatódik a halottak megrendítő seregszemléje. Az első nyolc halottnál mindössze 50 pengőt találtak. A szobából időnkint kijön a morgue egy alkalmazottja és borzongva mondja:

— Uram, régen élek halottak között, de ilyen iszonyatosat még sohasem láttam...

merényletek tettesei egy és ugyanazon szervezet tagjai és hogy a torbágyi merényletet ugyanazok készítették elő, mint a jüsterbogi és lundenburgi merényletet.

A berlini rendőrség véleménye szerint az összes ilyen bombamerényletek mögött nemzetközi kommunista terrororganizáció rejlik. Gennat rendőrtanácsos, aki a lundenburgi merénylet nyomozását irányítja, érintkezésbe lépett a budapesti rendőrséggel és részletes adatokat kért a merénylet lefolyásáról, a fölhasznált robbanóanyag minőségéről és a nyomozás egyes fázisainak eredményéről. Gennat arra is megkérte a budapesti rendőrséget, küldjenek neki sürgősen fényképmásolatot a merénylet színhelyén talált levélről.

A rendőrségre késő éjszakáig állandóan futnak be a jelentések és A Reggel értesülése szerint már kezd kialakulni annak a kommunista társaságnak valószínű összetétele, amelyet alapos gyanúkok alapján a biatorbágyi vérfürdő értelmi szerzőjének tartanak.

Az éjjeli vonat

A panorámák régi háborzongató képe rázkódtatja meg a képzetelet. Azt hittük, hogy sohasem látjuk többé az orosz nihilisták bombavető sárkányát, amely a múltban csak a cárok vonata után röpült és most polgárok és munkások, asszonyok, gyermekek, ártatlan utasok vonatát végezte ki a hidnál, amelyen a gonosz tett és a sötét lélek lappang. Újra megismerhetjük immár elfelejtett borzalmát az óraszerkezetes pokolgépnek, amely halálos biztonsággal várja az őszi éjszakában a közelgő vonat két szemét, a féldélben félvilágosságánál a tájon átvonuló vasuti kocsikat és a bennük éjjeli álomba merült embereket, karon szendergő gyermekeket, sóhajto anyákat, hiszen ma csak a gond és a baj viszi utazni a pasasérokat, nem pedig a szórakoznivágyás. Ily gondokkal megrakodott éjjeli vonatra várt a bomba a hidon, hogy a mélységben senki ne menekülhessen, ártatlan és bűnös egyformán haljon kinhalált a szörnyű éjben, a tengernél is mélyebb sötétségben. A fűtő, ez a legszegényebb munkás éppen belenézett a kanyeréradó mozdonytüzebe. A masinista a vonat utját kémlelte ablakán át. A postakocsiban a becsületére bízott csomagokat és leveleket rendezte a mozgópostás. Óráját nézte a vonatvezető és a kalauz, a vonat percnyi pontossággal futott

Valódi perzsabunda garanciával P 1000
Pézsmahátbunda P 280-tól. Nagy választék csikó- és mindenféle szőrmebúndákból. ENGEL sűtőmester, Budapest VI, Nagymező-utca 8

Tomboló siker
Hegedüs—Rátkay
Vadnay László
MESTERDALNOKOK
című bohózatában
Terézköruti Színpadon
Kezdeté 9 órakor
Telefon 205-54

az éjben a halálos hid felé, ahol a sárkánytojás, a bomba alattomosan, hallgatva, láthatatlanul, mint a halál, várta. Családok álmodtak egy szebb életet a vonatban és szerte a tájon a kis falvakban, amikor a bomba bele-robbant az éjjeli vonatba, az életünkbe, az országunkba, a jövőnkbe, a hitünkbe. Ej van Magyarországon! Szörnyű, pokoli gondolatokkal és sötéti tettekkel teli éjjel. A kakashok nem jelzik a hajnalodást, megnémultak az éjszakán.

Krúdy Gyula

Nagy pénzjutalmat tűznek ki a vasuti merénylet nyomravezetőjének

Károlyi miniszterelnök vasárnap este hazaérkezett és kijelentette, hogy a köznyugalom minden irányban biztosítva van

(A Reggel tudósítójától.) Károlyi miniszterelnök vasárnap este 10 órakor gyorsvonaton visszaérkezett tiborszállási birtokáról Budapestre. A délelőtt folyamán telefonon hallgatta meg Keresztes-Fischer, Kenéz és Walko miniszterek jelentéseit. A belügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter a biatorbágyi katasztrófáról, a külügyminiszter pedig az ausztriai eseményekről tájékoztatta Károlyi grófot. Samarjay Lajos, a MAV elnöke és Tormay Géza kereskedelemügyi államtitkár elébe utazott a miniszterelnöknek és a vonaton részletesen beszámolt neki egyrészt a merénylet részleteiről, másrészt a vasuti forgalom teljes zavartalanságának biztosításáról. A legfrisebb hírekkel Hlatky Endre, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője utazott Nagykátáig a miniszterelnök elé, akit Budapesten a pályaudvaron Keresztes-Fischer belügyminiszter fogadott. A Reggel munkatársának alkalma volt a pályaudvaron beszélni

Károlyi miniszterelnökkel,

aki a következőket jelentette ki:

— Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy

minden preventív intézkedést megtettünk, a köznyugalom tehát biztosítva van. Az életbeléptetett intézkedések elejét veszik annak, hogy a biatorbágyi merénylet hoz hasonló eset a jövőben előfordulhasson.

A miniszterelnök ezután Keresztes-Fischer belügyminiszterrel együtt autotaxiába ült és Reviczky-utca 6. szám alatti palotájába hajtatott. Itt hosszasan tanácskozott a belügyminiszterrel, aki részletesen beszámolt a teljes energiával megindított nyomozás eddigi eredményéről. A tanácskozás során szóba került még az is, hogy

a nyomozás sikere érdekében nagyobb pénzjutalmat tűznek ki a nyomravezetők részére.

Utolsó perceit éli a Rókusban a merénylet 24-ik áldozata

Harry Clements, aki kórházbaszállítása óta nem tért magához, éjszaka 1 órakor utolsó perceit éli. Az orvosok állandóan kámforinjekciót adnak a haldoklónak, akinek pulzusa már alig ver. Halála minden percben bekövetkezhet.

Dr. Káldor-féle

tura- és futballcipők,
futballabdák,
turafőlszerelesek

a legjobbak és legolcsóbbak!

Dr. Káldor és Fivére Sportház, VII, Erzsébet-körút 15

Most jelent meg a

PESTI FUTAR

szeptember
15-iki száma

**Karácsonyi
Jenőék
regényének
fantasztikus
fejezetei**

Az osztrák kormány vasárnap délre leverte a tizenkétórás Heimwehr-forradalmat

A puccs vezére Pfriemer őrnagy Olaszországba szökött

Bécs, szeptember 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnapra virradó éjszaka Ausztriában váratlanul forradalom tört ki. A Heimwehr stájerországi, felsőausztriai és salzburgi osztagai akcióba léptek és egyes helyeken rövid időre kezükbe ragadták a hatalmat. A forradalom, amely adott jelre, éjfélkor tört ki, alig fél napig tartott s vasárnap délben

a kormány mindenütt ura volt a helyzetnek, az országban mindenütt helyreállt a rend és a nyugalom.

A lázadás leverése simán ment végbe, nagyobb harcok sehol sem voltak s a tizenkétórás forradalom mérlege mindössze egy halott és négy sebesült. A forradalom éjfélkor tört ki. A Heimwehr osztagai a Mura, a Müurz és az Enns völgyében, valamint a Salzkammergut vidékén fegyveres erővel megszállták a városokat és közöskéket és kikiáltották a Heimwehr-államot. Proklamációt függesztettek ki, amelyben Pfriemer őrnagy bejelentette, hogy átvette az államhatalom gyakorlását.

A Heimwehr megválasztotta államelnöknek és hadseregfőparancsnoknak,

fölszólítja tehát a hatóságokat, hogy vessék alá magukat rendelkezéseinek. A hadsereg tisztjeit és legénységét föloldja a köztársaságra tett esküjük alól és a Heimwehr-állam főlesküdött katonáinak tekinti őket. Új alkotmányt ad az államnak, amelyben Bécs nem lesz többé állam az államban és amelyben nem lesz esküdtbíráskodás. Az új alkotmány életbe léptetéséig az egész országban

ostromállapot van.

A kiáltvány közzétételével egyidejűleg a Heimwehr-osztagok megkezdték a középületek megszállását. A legtöbb helyen már első akciójuk is eső-dőt mondott, mert a helyi hatóságok lemosolyogták az egész lázadást és nem adták át a hatalmat. A Mura völgyében mindössze Judenburg, Fohnsdorf, Knittelfeld, Leoben és Mura-bruck, a Müurz völgyében pedig Kapfenberg és Mürrzschlag került a kezükre. Az Enns völgyében a Pyhrn-hágót, Stainach és Aussee városokat, Felsőausztriában pedig Kirchdorf városát szállták meg. Bécsben vasárnap délelőtt már mosolyogtak a Heimwehr forradalmán és délben már hivatalos közlemény jelent meg, amely a következőket jelentette:

„A kormány riadókészültségbe helyezte a csendőrséget, a rendőrséget és katonaságot mindazonok a vidékeken, ahol a Heimwehr-mozgalom kitört. A hatóságok mindent megtettek, hogy ismét helyreállítsák a rendet és nyugalmat, ami már csak órák kérdése.”

A kommuniké közölte azt is, hogy a hatóságok a lázadás résztvevőivel szemben könyörtelen szigorral járnak el és hogy mindenütt tömeges letartóztatások folynak.

A kormány letartóztatási parancsot adott ki a lázadás három vezére: Pfriemer őrnagy, Rauter mérnök és Lamberg gróf ellen.

A letartóztatási parancsot még nem lehetett foganatosítani, mert a három Heimwehr-vezér tartózkodási helye ismeretlen. A kommunikével kapcsolatban az esti órákban az a hír terjedt el, hogy a három Heimwehr-vezér már a kora délelőtti órákban belátta a forradalom kudarcát és a karintiai hegyeken át Olaszországba szökött. A bécsi Heimwehr-vezére, Fey őrnagy, az esti órákban nyilatkozatot adott ki, amelyben közli, hogy

Pfriemer dr. akciója egyéni akció volt,

amelynek semmi köze sincs a Heimwehr országos szervezetehez.

Pfriemer dr. abból a balga föltevésből indult ki, hogy egyéni akciója a Heimwehr többi szervezetét is megmozgatja és hogy esetleg a hadsereg egy része is csatlakozik hozzá. Fey őrnagy szerint a stájer puccs gyermekes észjárásra valló csíny volt. Az őrnagy nyilatkozatával némileg ellentétben áll az a tény,

hogy az esti órákban Bécsben is voltak kisebb Heimwehr-tüntetések, amelyeknek folyamán a rendőrség 40 Heimwehr-embert letartóztattott. A 12 óras forradalom csak egy véres összeütközésre vezetett: Kapfenbergben a Heimwehr-osztagok a város kiürítése előtt megtámadták az ottani munkásotthont. A csendőrség szembeszállt a Heimwehr-osztagokkal, amelyek erre lövöldözni kezdtek. Az egyik golyó megölt egy Keil nevű munkást. Ezenkívül még

négy sebesült

volt: három a munkások és egy a Heimwehr részéről. A csendőrség rövid kényszerűsége után szétverte a Heimwehr-csapatot és a Heimwehr több fegyveres tagját letartóztatta.

A szociáldemokrata párt vezeterei: Seitz polgármester, Bauer Ottó és Danneberg a déli órákban fölkeresték Buresch kancellárt és különböző követeléseket nyújtottak át a szociáldemokrata párt nevében. A követelések a következők: a puccsot könyörtelenül le kell verni, a hazaárulókat le kell tartóztatni és a rendőrszolgálatot a tartományok hatásköréből az állam hatáskörébe kell utalni. Buresch kancellár azt válaszolta a küldöttségnek, hogy a kormány az állami végrehajtóhatalom minden eszközét igénybe vette és

félnap alatt likvidálta a puccsot.

A közvéleményre nagyon megnyugtatóan hat az a tény, hogy a kancellár Redlich pénzügyminiszterrel hétfőn reggel röplőgépen Genf-be utazik.

„Uj emberek jöjjenek uj eszközökkel!”

— követték a független kiscgazdapárt szónokai Musa István vasárnapi kiskunhalasi programbeszédén

Kiskunhalas, szeptember 13

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Musa István, a kiskunhalasi választókerület független kiscgazdapárti jelöltje vasárnap délelőtt 4000 főnyi közönség előtt programbeszédet adott. Musa István programbeszéde után Tildy Zoltán megállapította, hogy az új kormány is rossz uton jár.

EGY HIRNEVES ASZTROLÓGUS

tesz Önnek fényes ajánlatot.

INGYEN

kíván küldeni Önnek a nagyszámú köszönőirat mellett Önt érdeklő, különösen fontos közleményeket.

Szerencsés, boldog, eredményes lesz-e az Ön JÖVŐJE? Vajjon siker kísér-e Önt szerelmében, házasságában, vállalkozásaiban, tervekben, kívánságaiban? Valamint más fontos kérdéseken, melyekre nézve csak az asztrológia adhat fölvilágosítást.

Vajjon jó csillag alatt született-e?

A hírneves asztrológus, akinek asztrológiai tanulmányai és tanácsai a világ minden részéből a sokezer köszönőirat egész áradatát hívták elő, fogja Önnek, ha lakócsimét és születési adatait közli, a páratlanul álló módszere alapján az Ön életének és jövődjének asztrológiai analízisét küldeni, amely emellett személyes tanácsokat és utbaigazítást is tartalmaz, melyek nemcsak meglepetését, hanem lelkesedését is elő fogják idézni. Az ő személyes tanácsai hatalmat adnak, hogy életfolyását szerencsés irányba változtassa. Schrank Károly ur Bécsből írja: „Röviden összefoglalva, Önrel, mint asztrológusról, csak ezeket írhatom: Az Ön horoszkóptanulmánya exakt tudományos alapokon épül, alaposág, intuíció, zsenialitás, mély tudás és tökéletes uralma az anyag fölött teszi Önt elsőosztályú asztrológussá.” Tehát saját érdekében, anélkül hogy csak egy percet is késlekednék, azonnal rendelje meg FRNST OSKAR FLUSS, Akadémiker, Wien, III., Untere Viadukt-gasse 57/10, Abteilung N. 5. ingyen prospektusát, közölve pontos címét és születési adatait.

A párt új politikai erkölcs uralmát akarja megteremteni az országban. Lehetetlenség az, hogy egységspárti budapesti pótképviselő pártokivüli ellenzéki programmal lépjen föl a kiskunhalasi kerületben.

Gaal Gaszton

zajos ünneplés közben beszélt.

— A kormányt — mondotta többek között — én, mint ellenzéki ember, nem akadályoznám abban, ami terveiben jó. A jelenlegi kormányelnök becsületes egyénisége biztosítékot nyújt arra, hogy szándékai jók, de hogy ezzel a parlamenttel és többségi párttal megy-e valamire, az majd elvállik. A takerékosság egymagában nem elegendő ahhoz, hogy mai súlyos helyzetéből kivezesse az ország népét. Mondják ki azt, hogy

több fizetése senkinek sem lehet, mint egy miniszternek.

Nem lehet a széles néprétegekre újabb terheket róni.

Végső eszközzel a mezőgazdaság megmentésére a moratóriumot is igénybe kell venni.

Dinnyés Lajos az erkölcsi válságról beszélt, amelyen nem segíthetnek az elmúlt rendszer emberei, csak az, ha új emberek jönnek, új és tiszta eszközökkel.

MONA LISA ELRABLÁSA

FORUM

Willy Forst parádés szerepe
Bolváry Géza ezidei filmszenzációja

Kozmáék veresége a Városházán

A kereszténypart kibékült Sipőcczel. — A polgári ellenzék nem vesz részt a kormánypart intrikáiban.

(A Reggel tudósítójától.) Nincs gyugalom a Városháza körül. A két kormánypart rendkívül ideges, mert érzi, hogy az országos politikában elfoglalt pozíciója miatt, a fővárosi politikában is nehéz helyzetbe került. A parlamentben tüzőn-vizen keresztül támogatták azt a rendszert, amelynek a számláját most az ország lakossága kénytelen fizetni és amelynek költségvetésü pünyügi és gazdasági politikája a Városházát is magával rántotta a deficit és válság hírájába.

A két kormánypart százával helyezte el protezsáltjait a főváros üzemében, vállalatokban és hivatalaiban.

A Községi Takarékpénztártól egészen a Várapénztárig mindenütt a többségi pártok delegáltjai ülnek a jöfzetési stallumokban.

Az álláshalmozásnak olyan mintatényezete virul a székesfőváros berkeiben, ami egyenesen példátlan.

Takarékosságról szónokolnak a Wolff- és Kozma-párt fő- és alvezérei, amikor a legkülönfélébb igazgatóságokban az érdemeket szerzett városatyák a havi nyolcszáz- és ezerpengőket teszik zsebre „működésük”-ért. Nagyon sokan lemondtak az állás kedvéért a bizottsági tagságukról, mások viszont a városatyaság fáradalmait fizettetik így meg maguknak. Most azután, hogy itt a nagy baj, kapkodnak ide-oda.

A vezérek önmagukat s pártjaikat át akarják menteni,

abba a jövőbe, amely minden oldalról már dübörögvé közeledik. Önmagukat nem akarják föltáldozni, ellenben a polgármestert hajlandók lennének a válság máglyáján elégetni.

Kozma pártja már kész is volt a mult héten haditervével. Az ellenzékkel akart szövetséget kötni Sipőcz Jenő megbuktatására. Két célt gondolt elérni. Először, őt és pártját kimélte volna a

mostani támadások során a vele kooperáló ellenzék. Másodsor, beleülhetett volna a polgármesteri székbe, anélkül, hogy Wolff pártjának lekötöztetnie lett volna. Még a hét elején úgy látszott, hogy Kozma előretörése sikerülne fog. Csütörtökre azonban megváltozott a helyzet. Kiszült, hogy a polgári ellenzék nem állt kötelnek és a tanácsulésen álláspontjukat aliban foglalták össze, hogy ők elsősorban a többségi pártokat teszi felelőssé a helyzetért és

nem hajlandók most Kozmáéknak a felelőségnek Sipőcz Jenőre való áthárításában segitségére lenni.

Friedrich és Rassay ily irányú fölszólalásai valósággal konsternáltak Kozma vezérkari főnökeit, akik annyira meghökkennek frontjuk összeomlásán, hogy föl sem szólaltak. A költségvetés tárgyalására összehívott első tanácsulésen tehát Kozmáék csufos vereséget szenvedtek. De

összeomlottak az üzemek bérbeadására és eladására vonatkozó koncepciók is,

mert ebben a kérdésben az ellenzék már a keresztény községi párt támogatását is megkapta. Mi körül fordul meg tehát az egész zenebona a városházán? Az országos egységes párt városházi különítményének a megmentése körül. Kozma attól tart, hogy a mai politikai hangulatváltozás a városházán is éreztetni fogja a hatását.

Kozma nem akar városházi híveivel hősi halált halni azért az országos politikáért, amelyet tüzőn-vizen át követett eddig.

Máris átfestik a párt címtábláját.

Wolffék visszasereglettek Sipőcz köré.

Ma már ők is látják, hogy Sipőcz pozíciójának a megrendülése az ő katasztrófájuk is lehet. Kozmáék inszurrekciója tehát már fölvonulás közben megbukott.

Báró Vest Fedor nyilatkozik A Reggel-nek az ellene emelt vádakról

(A Reggel tudósítójától.) Báró Vest Fedor ny. követségi tanácsos ügyei a hét végén sokat foglalkoztatták a nyilvánosságot. Néhány lap megírta, hogy Vest ellen 2000 pengős be nem váltott csekk miatt följelentést tettek a főkapitányságon, ahol ki is hallgatták volna. Ezek a hírek társadalmi és politikai körökben nemcsak azért keltettek föl-tűnést, mert báró Vest Fedor közismert és népszerű alakja a pesti társaságnak, hanem azért is, mert

báró Vest a magyar külügyi szolgálat fontos pozícióját töltötte be és diplomáciai pályafutása alatt a külügyi testület legtehetségesebb tagjai közé sorolták.

Mindenki fényes karriert jósolt a rendkívül eszes, képzett, fiatal diplomatának és éppen ezért a róla elterjedt híreknek általában nem adtak hitelt.

Báró Vest Fedor

vasárnap este Ausztriából Budapestre érkezett s ügyeiről a következőkben nyilatkozott A Reggel-nek:

— Soha a nyilvánosságot nem foglalkoztatam. Most mégis kényszerítve vagyok arra, hogy a rólam kolportált valótlan híreket kategorikusan megcáfoljam. Tény és való, hogy anyagi nehézségeim vannak.

Jelentékeny vagyonom nagyrésze egyrészt a háboruban jegyzett hadikölcsönökben fekszik, másrészt az utódállamokban.

Bukaresti diplomáciai tevékenységem nem szorul sem védekezésre, sem magyarázatra. Hogy ott hogyan állottam helyt, milyen munkát fejtettem ki, ennek bírálata vagy elismerése a magyar külügyi kormányra tartozik. Egyébként romániai tevékenységemről a magyar gazdasági életnek azok a tényezői is információ adhatnak, akiknek elég módjuk volt arra, hogy figyelemmel kísérjék működésemet.

Légbőlkapott valótlanág az, hogy Buka-

restben csupán a területenkívüliség mentett meg attól, hogy árverést vezessenek ingóságaimra.

Az igazság az, hogy már távozásom után akartak érvényesíteni ellenem egy követelést, amelyet megegyezéssel intéztem el, anélkül, hogy az ügy porre került volna. Egyik fővárosi esti lapban olvastam, hogy egy 2000 pengős be nem váltott csekk miatt följelentés van ellenem a rendőrségen.

Nem igaz, hogy engem a rendőrségen kihallgattak, ellenben igaz az, hogy eddig meg sem idéztek.

Ha megidéznék, teljes magyarazattal és fölvilágosítással fogok szolgálni. A Nemzeti Kaszinóból való kilépésemnek semmi köze ehhez a vitás csekküghöz. Bucsut mondtam a külügyi szolgálatnak és kiléptem a Nemzeti Kaszinóból azért, hogy minden időmet vagyoni helyzetem rendezésére fordíthassam. Ennek az elintézésé után külföldön óhajtok letelepedni és tudományos kutatásaimat akarom folytatni.

— Márkus Miksa huszesztendős szolgálata emlékére. (Levél A Reggel szerkesztőjéhez.) Klasszikus újságíró lett még életében. Az újságíró-almanachokba piros betűvel nyomtatják nevét, alakja pedig ott áll abban a képzeletbeli lovagteremben, ahol a magyar újságírók hősei emlékekben fölsorakoznak. „Vir interger” és szolgálatkés, hű kolléga, amely két tulajdonság csak egy újságíróban egyesülhet, aki póz nélkül, a nyomdafesték álarcai nélkül is ismeri az életet, a világ titkait, a boldogulás alkulesait, de arany szabályait is. Ha az újságírókarnak volna valami nagy rendjele, Márkus kabátjára akasztotta volna régen. Rendjel hiányában egy híján husz esztendőn át elnöküknek választották az újságírók, akik mind maguk is állandóan elnökölnek a saját és mások lelkiismerete fölött. Márkust tartották annak a férfinak, akinek átadhatják az elnökség hatalmát, de gondját is. Egy emberöltő telt el az elnök és az újságírók életéből, talán a legnehezebb emberöltő egy századév alatt. Márkus látta, hogyan alakult

MICHELINPNEU

AUTÓFOLSZERELÉSEK
CITROEN- ÉS FORD-
ALKATRÉSZEK

TELEFON: Aut.
221-97, 285-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

A „Siesta” szanatórium

(Kissvábhegy) utószonarái: 7.—, 7.60, 8.20, 9.— és 10.— P a két- és háromgyás; 10—13 P az egygyás külön szobákban. — Napi ötszöri elsőrendű szanatóriális ellátással: 14.60 P. Csodás fekvésű, gondosan ápolott 9700 négyzetméteres ósparkjára tekintő erkélyes déli szobákban 16.60, a nagykomfortos, loggiás déli szobákban 20.50 P. — Ezen árakban az ápolás, a fürdők és az intézeti orvosok honoráriumai is bentfoglaltatnak. — Mérsékelt havi pauszálék! Autobuszmegálló a Ráth György-utcai följaratnál. Telefon: Automata 501—60.

át az urambátyámos, böles, pipázgató magyar újságíró a „szárnyaskerek” lassu korszakából a mai rádió-sürgönyös, a sarkán is szárnyat viselő, röpülő újságíróig, amikor éppen azért van több szükség a higgadt bölesességre, mert nemcsak az országutak zenek a eseményektől, hanem a levegő ismeretlen hullámai is hozzák-viszik az események híreit. Márkus Miksa ebben a korszakban éppen olyan klasszikus megbízhatósággal elnököl, mint akár a római szenátusban. Egy férfi, aki nem szédült sem a háboru meredélyén, sem a forradalmak örvényeiben, nem tévovázott a kedvezőtlen szelekben. Nyugalomról, pihenésről álmodni sem lehetett az ő elnöki évtizedei alatt, mégse csüggedt vagy fáradt. Most pedig, miután az újságíróársadalom leginkább rá volna szorulva az ő megerősödött, legendás elnöki tekintélyére (aminthogy mindig rá volt szorulva), most a válságok válsága, a „papirrendelet” idején, amikor az újságíróktól a megélhetés mellett a mindennapi munkával beirt papírost is el akarja venni valami ismeretlen vérszet, egy fantasztikus „metrompász”, aki éjjelkor kihuzza az újságíró eseményekkel még teli tolla alól a papírost, mondván, hogy a „lap már megtelt”... most akarja Márkus Miksa betöltöttnek látni szolgálati éveit, amikor elnöki széke nélküle nem képzelhető? Rossz álom ez, szerkesztő ur. Márkus Miksa eddigi életpályája most már mindenki által belátható és tisztelt élettörténete ury kívánja, hogy ez a köztiszteltben álló férfi helyén maradjon. Éppen azért a mult miatt, amely mögötte van.

Császárok
és
kurtizánok
szerelme, csillogása
és hanyatlása
a
PÁRIS
ANGYALA

(Az utca leánya)

című

D. W. Griffith
világattrakcióban.

Főszereplők:

Lupe Velez,
William Boydt

és

Jetta Goudal

Zene: Irwing, Berlin.

Premier: ma
KAMARA ORION

(Előadások a premier
napján 6, 8, 10 órakor)

1/2 6, 1/2 8,
1/2 10 órakor

ESTI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

a Budapesti Kereskedelmi Akadémián (75. tanév)

Tárgyak: könyvvitel, mérlegszerkesztés, átró módszerek is, ker. számtan, keresk. alapismeretek, ker. levelezés, stb. — Tanítás hetenkint 4-szer, este fél 7—9-ig. (Szerda és szombat kivételével.) Megnyitás okt. 1-én, csütörtökön. Beiratások szept. 9-től d. e. 8—1-ig és este fél 7—8-ig, V. Alkotmány-utca 11. Tel.: A. 20-5-47. Tájékoztató a portásnál

HIREK

Kis pesti nolesz

1.

Az utász- és csendőrtisztek úgy dolgoztak vasárnap Batorbágyon, mint ha a háboruban lettek volna. Nyakig sáros volt valamennyi, nem sajnálták sem a szépen pucovált csizmájukat, sem az uniformist, két kézzel fogta meg a munka végét mindegyik, csak úgy, mint a legutolsó közember. Az egész éjszaka virrasztó tisztek tágranyilt szemmel nézték ellenben Pest vármegye alispánjának fölvonulását a katasztrófa színhelyére. Erdélyi Lóránt dr. autón érkezett, a vármegye címerével ékes sapkát viselő soffőr mellett egy huszár ült, a vármegye kék-sárga diszuniformisában, tarsolylyal, görbe karddal, panyókára vetett mentével, csákósan, mintha csak installációra érkeztek volna. Daliás idők...

2.

Vasárnap fejeződött be a Nemzeti Lovarda öszi lovasmérkőzése, ezen került eldöntésre Magyarország ezévi hölgylovasszövetségének. A nehéz versenyre Fáy Halász Ida kivételével, aki multheti bukása miatt nem indulhatott, nyeregbe szállt a magyar hölgylovasszövetségének ugyszólván minden tagja, sőt az osztrák Korn Stefl indulása nemzetközi versenyyé emelte a bajnoki számot. Magyarország 1931. évi hölgylovasszövetségét a kitűnően ugrató Eber Amália nyerte meg, sőt, ami a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, a bajnokság második helyezette is Eber Amália lett. Eber Amália legutózára 1929-ben nyerte meg a bajnokságot, azóta, ez év márciusáig nem szállt nyeregbe, mert a sorozatos versenyeken túlerőltette magát. Ez év márciusában kezdett újból trénirozni s most egyszerre a bajnokság első és második helyezette lett. Vasárnap este beszéltem pár szót Eber Máliával; boldogan újságolta, hogy milyen gyönyörű díjat kapott: Andrassy Géza gróf hatalmas bronz lovasszobrát... Az olimpiai díjgratást Reznek Jenő százados nyerte Schaurek Ottmárral szemben. Harmadik helyezett Hávör Lajos főhadnagy lett, aki a négynapos meeting minden egyes urlovaszámában sikeresen szerepelt.

3.

Annak az igen magasrangú fiatal embernek a felesége, aki Londonban ment férjhez völégényéhez, fölhitva a napokban egy barátját. „Ki beszél?” — kérdezte a barátó. „Itt Irén” — volt a válasz. „Miféle Irén?” — kérdezte a barátó, aki nem ismerte meg Irén hangját. „Na jó, ha mindent akarsz tudni — volt a válasz —, hát Habsburg Irén...”

4.

A szellemességről, csipős nyelvéről, nem kevésbé szívóságáról ismert, valaha sokat szereplő, idősebb, nyugalmazott hírlapírónak lezárták a hotelszobáját, mert nem fizette ki a számláját. Hetedik hete. Azóta öreg barátunk egy másik, még kisebb, ugynevezett biztosítási hotelben lakik. „Biztosítási”-ban azért, mert, amíg a szoba árát ki nem fizeti, föl sem mehet, tehát be van biztosítva az ellen, hogy a számlája tulságosan fölggyüljön. Podgyásza, holmija, így a felöltője is természetesen a régi hotelben maradt, ahol azt — hogy úgy mondjam — megőrzésre visszatartották. A szombati jeges eső után az enyhe zimankóban találkozok valaki öreg barátunkkal, amint zakkóban didereg a körton kedvenc kávéháza felé.

— Öregem — mondja az ismerős —, kabát nélkül járkálsz ebben a hidegben?
— Hát nem tudod — felelte lila szájjal az öreg ur —, hogy a kabátom külön lakik?

5.

Rosszul megy a sorunk, de azért a pesti éjszaka nem hagyja magát: nyakra-főre nyílnak az új mulatók. Ezzel szemben az egyik tavalyi mulató, a „Péle Mèle” átvedlett intím hangulatu bárrá: kidobta a műsort, a zajos zenekart — mint Amerikában a „No jazz” föliratok idején — s azt mondja: finom, előkelő, disztíngált publikumot akarok... All right!

6.

Fölmerült az ötlet egy társaságban a napokban, hogy Petrogradnak és Leningradnak a mintájára Budapestnek is új nevet adjanak. Holtversenyben a következő két elnevezés győzött: Bankrotterdam és Inzolvenezia.

(e.z.)

— Vidéki előfizetőink figyelmébe! A mai napon postai befizetőlapot mellékelünk azon előfizetőink lappeldányaihoz, akiknek az előfizetése szeptember 15-én lejár. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megújítást kellő időben küldjék be, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen. A Reggel kiadóhivatala.

— Hűvös idő... A Meteorológiai Intézet vasárnapi jelentésében az időprognózis a következő: Változóköny, hűvös, főként nyugaton esőre hajló idő.

Harmat Imrét följelentette egy jazz-karmester. Szombaton följelentést tett a rendőrségen Szabó Guy László jazzkarmester Harmat Imre, a népszerű operettszerző és költő ellen. Előadta, hogy Harmattal megállapodást kötött, amelynek értelmében Harmat szövegkönyvet ír számára. Szabó állítólag 600 pengő előleget adott Harmat Imrének, aki el is készítette az operett vázlatát, amelynek „Glória, vagy a bucsulakodalom” lett volna a címe. Szabó hozzákezdett a komponáláshoz, de néhány nap előtt arról értesült, hogy egyik budapesti színház elfogadta előadásra Harmat új operettjét, de ennek zenéjét Brodszky Miklós szerezte. A rendőrségnek egyelőre nem áll módjában a librettistát kihallgatni, mert Harmat Imre Berlinben tartózkodik. Visszatérése meg sem kezdik a nyomozást az ügyben, mert valószínű, hogy szerepét teljesen tisztázzni fogja.

— A magyar beszélőfilm tűzpróbája. A Hunnia első magyar beszélő filmje, a Jiszgdal technikai tekintetben is teljes sikert aratott. Még ebben a hónapban jelenik meg a Hunnia nagy slágerfilmje, a Kék bálvány, amelynek bemutatója elé nagy várakozással tekint az egész filmszakma. A Kék bálvány sikerétől függ ugyanis, hogy a filmkölcsönzők tőkés társakat kapjanak további magyar filmekhez, illetve idegennyelvű filmek magyar verzióihoz.

Szönyörű butorok - Réthi-olesó árakon Városház-utca 1

— Szegeden a Tisza-híd lefénképezése miatt letartóztattak egy pesti egyetemi hallgatót. Szegedről jelentik: Vasárnap hajnalban a budapesti személyvonat megérkezése után egy jólöltözött fiatal ember a Tiszafolyó szegedi oldalán a vasuti hidat fényképezte le. A figyelő detektívek a fiatal embert a fényképezés után a központi ügyeletre állították elő. A gyanus fiatal ember Buchholtz Péter, egy budapesti nőiszabó fia, aki egyetemi tanulmányai céljából jött Szegedre és vasárnap reggel a hajnali napfölkeltét akarta lefényképezni. A rendőrség Buchholtz Pétert letartóztatta. A lemezt a rendőrségen előhívták és a képen tisztán látható a vasuti hid minden konturja. A rendőrség telefonon érintkezésbe lépett a budapesti rendőrség politikai osztályával, amelytől több gyanus körülmény tisztázását kérte.

— A férfi mindig ur legyen — kalapot mindig Kozmánál vegyen. Károly-körút 3, a sarkon.

Hétfőtől - Szombatig szeptember 14-19-ig

SELYMEK — SZOVETEK

Csak a Kálvin-téri áruházunkban.

- Crepe de Chine valódi hernyóselyem, nehéz minőség 6.50
 - Tiflis és Marokén szintén hernyóselyem 9.80
 - Béles brokátok rendkívül jutányos ára 2.26
 - Oltönykelmék finom, lágytapintású divatkelmék 13.80
 - Női ruhakelmék krepellák, gyapjuszorzsettek, tweedek 5.80
 - Kabátkelmék egyszínű és mintázott nemes gyapjukelmék 16.60
- Ullstein szabásminták új modelljei magérkerete.

MOSÓKELMÉK

Csak a Kálvin-téri áruházunkban

- Divatos flanelok gyönyörű ruha- és pongyolaminták 1.58
 - Zsinórbarhet jól mosható, igen tartós minőség 1.10
 - Sport- és teniszflanel világos és sötét színekben mintázva 65
 - Mintázott műselymek 1-5 méteres maradékok 75
 - Szines fehéreműanyag gyönyörű szírnáyalatokban 1.18
 - Férfiinganyagok jól mosható, tartós minőségek 98
- Mintákat készséggel küldünk

TÉLIKABÁTOK

- Női télikabátok divatos fazonokban, szőrmézve 68.50
- Női télikabátok igen jó kelmékből, szőrmegallérral 48.-
- Női átmeneti kabátok modern angol szabással 29.-
- Férfi télikabátok megbízható, jó minőségben, bársnygallérral 66.-
- Férfi átmeneti kabátok finom dubl kelmékből 58.-
- Férfi Hubertus kabátok kiváló lódenből 19.50

RUHÁK

- Crepe de Chine nőiruhák himzett selyemgallérral 29.80
 - Női ruhák gyapjakelmékből, divatos fazonokban 22.-
 - Női kötöttruhák a legpraktikusabb őszi viselet 14.80
 - Férfiöltönyök 1 és 2 soros, finom őszi divatkelmékből 58.-
 - Leánykaruhák sötétkék sevitből, egybedolgozva, nagyság 55 14.-
 - Leányka matrözruha csikos intézeti kelméből, előírás szerint, 55-ös nagyság 12.-
- Nagyságoként mérsékelt áremelkedés Öltöny mérték után közzítva 92 p. 19

KÖTÖTT CIKKEK

- Műselyem harisnyák hibátlan, igen jó minőség 1.25
 - Női nadrágok kiváló műselyem minőség 1.18
 - Pulloverek szolid mintákkal, igen szép kivitelben 3.50
 - Férfikesztyűk szarvasbőrutáztat, sárga színben 1.35
 - Férfizoknik igen tartós minőség 58
 - Gyermek patent-harisnyák igen jó minőségben 35
- Nagyságoként 04 fillér emelkedéssel

CIPŐK

- Női varrottcipők barna és fekete, rakott sarokkal 8.80
- Női varrott trottoircipők barna és fekete, pán-tos és regatta 12.80
- Férficipők barna és fekete, igen jó kivitelben 13.90
- Iskolacipők fekete és barna 26-30-ig 9.65 31-36-ig 11.65
- Iskolacipők fekete és barna 25-30-ig 6.65 31-35-ig 8.65
- Házi papucs erős filcből fonva 1.50

FENYVES · ÁRUHÁZ · KÁLVIN · TÉR · 7. VÁMHAZ · KÖRÚT · 6. ANDRÁSSY · ÚT · 4.

— Csak titokban. Vasárnap teljesen várattal-
nul érte a magyar sajtót a lapok oldalterje-
delmének korlátozásáról szóló rendelkezés,
ami annyit jelent, hogy a rotációs és ives
nyomópapíron megjelenő napilapok és hetilapok
augusztus havi terjedelmüknek csupán
66%-át adhatják. A rendelkezés kiterjed a
napilapok nem mélynyomású mellékleteire is.
Nem a rendelkezés elhatározása és kiadása
lep meg bennünket, hanem az a tény, hogy
ezt az egész magyar sajtót életérdekeiben
érintő, szerintünk is eltulzott rendszabályt a
lapvállalatok, a nyomdavállalatok és általában
az összes érdekeltségek megkérdése nélkül,
szinte rajtatévesztészerűen hozták. A tíz év óta
uralkodó rendszernek éppen ez a titokzatosság
egyik legjellemzőbb sajátossága és büne,
amely amnyi anyagi és erkölcsi kárt okozva
vonul végig a kormányzat bel-, kül- és gazda-
sági politikáján. Tisza István is miniszter-
elnöke volt Magyarországnak, az ő kormánya
is hozott a világháború idején a kényszerűség-
től vezérelve hasonló megszorító intézkedése-
ket, de sohasem cselekedte ezt suba alatt, anél-
kül, hogy az érdekeltekkel az egész problémát
a legrészletesebben le ne tárgyalta volna. Így
ez a rendelkezés nem kelthet közmelegnyugvást
és tág kaput fog nyitni találgatásoknak és
következtetéseknek. Mi a leghatározottabban
tiltunk az ellen, hogy bármely termelési
vagy foglalkozási ág terhére azok meghallga-
tása nélkül diktatórikus intézkedéseket léptes-
senek életbe. Az ilyen kormányzati módszerek
ellenhatást váltanak ki és leginkább arra szol-
gálnak, hogy fokozzák azt a bizalmatlanságot,
amely amugy is nöttön-nő a kormány pénzü-
gyi és gazdasági politikájával szemben.

— A Kossuth-párt és a Földműves-párt országos
értekezletet tartott vasárnap. A Függetlenségi
Kossuth-párt vasárnap beültött országos kongressz-
susa helyett pártértekezletet tartott, amely Buza
Barna és mások fölszólalása után egyhangulag el-
fogadta Nagy Vince határozati javaslatát. A hatá-
rozati javaslat állásfoglalást a súlyos adóemelések
mostani rendszere ellen és demokratikus átalakulást
követel. — Ugyancsak országos értekezletet tartott
vasárnap a Magyarországi Földműves- és Munkás-
párt Dénes István elnöke alatt. Az értekezlet
határozatot fogadott el, amely az országgyűlés föl-
osztatását és általános, titkos választójogot követel.
A határozatot 10 tagú küldöttség fogja átnyújtani
Károlyi minisztereknek.

— Vasárnap öngyilkos lett Budapesten egy
földbirtokos. Kriszthaber István 39 éves bács-
földvári birtokos néhány nappal ezelőtt szobát
bérelt az Imperial-szálló első emeletén. Vasár-
nap reggel holtan találták a szobájában és
megállapították, hogy veronállal mérgezte meg
magát. Mellette veronálcipőket találtak és egy
leragasztott, bélyeggel ellátott borítékot,
amelyben a „Rádió Újság”-hoz címzett levél
volt. Bucsuzósorokat nem hagyott hátra.

— Cegléd 85 vagon szőlőt vitt ki a külföldre. Cegléd-
ről jelentik: A szőlő értékesítésére kezdeménye-
zett városi akció teljes eredményre vezetett. A ke-
reskedők 19-21 filléret vásárolták a szőlőt. A ta-
valyi 50 vagonnal szemben idén 85 vagonra tehető a
külföldre szállított mennyiség.

— Vasárnap meghalt Rédey Miklós nyugalmazott
főkapitányhelyettes. Vasárnap meghalt a régi rend-
őrtisztikar egyik jelesképességi és általánosan tisz-
telt tagja: Rédey Miklós nyugalmazott főkapitány-
helyettes. A 70 éves öreg urat néhány nappal ezelőtt
gyomorvérzés támadta meg és ez is okozta halálát.
Utóljára a közigazgatási osztályt vezette Rédey és a
rendőrtisztai tanfolyam előadója volt. A kiváló és
népszerű főkapitányhelyettes egyébként ismert bé-
lyeggyűjtő volt.

— Nagy Kató Hollywoodba hívják. Nagy Kató,
akinek új filmje, A hercegnő adjuványa egész
Európában a legnagyobb siker, heti 3000 dolláros
ajánlatot kapott a Radio Pictures Corporationtól.
Nagy Kató azonban hosszabb szerződés köti az
Ufához és az előnyös ajánlatot kénytelen volt
visszautasítani.

— Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A folyó tanévben
is nyit a Budapesti Kereskedelmi Akadémia 5 hónapos
esti tanfolyamokat, alkalmazottak és oly egyének részére,
akik kereskedelmi iskolát nem látogattak. Tantárgyak:
könyvvitel, kereskedelmi számtan, kereskedelmi levelezés,
kereskedelmi ismeretek, stb. Beíratási díj 6 pengő. Beirat-
kozni lehet az igazgatóságnál V., Alkotmány-utca 11, dél-
előtt 8-11-ig és este 7-8-ig.

— Balassáné Dömjén Teréz áll. kép. okleveles zongora-
tanárnő zongoratanfolyamán a tanítás megkezdődött.
Csoportos és magánórák. A növendékek évszámát vizsgálja-
ról a napilapok elismerően nyilatkoztak. Cim: I., Csaba-
utca 9. /B. Városmajor-utca sarok. Tel.: 567-73. A 14-es
autobusz a ház előtt áll meg.

— Nem szabad pesszimistának lenni, amíg a magyar
üzleti életnek olyan eleven és nagyszemű üzleti szerve van,
mint a Köztisztviselők Árusarnoka (IV. Kossuth Lajos-
utca 9. szám), amely — gazdag és sokoldalú áruválogatás-
kal, valamint rendkívül előnyös, a mai súlyos viszonyok-
kal, illetménycsökkenésekkel szemelőt árainál fogva —
nemcsak a köztisztviselőtársadalomnak, de az egész uri
magyar középosztálynak egyik legkedveltebb és legkeres-
settebb bevásárlási helye. Az őszi szezon már teljes erő-
vel megindult a Köztisztviselők Árusarnoka hatalmas ru-
házzati osztályán, butor- és lakberendezési, edény-, játéka-
ru-, könyv- és papíraru osztályaiban, ahol a vásárlók
mindent úgy helyen jól és olcsón szerezhethetnek be. A Köz-
tisztviselők Árusarnoka mai hirdetésére ezton is fölhi-
vük olvasóink figyelmét!

— Szinte lehetetlen és beszél is róla egész Budapest,
hogy milyen olcsón árusít a Beok Gyula-féle speciális
kesztyű- és harisnyaszaküzlet (Budapest, VII., Erzsébet-
körút 32). Beszélünk a cég tulajdonosával, aki pár szóval
leleplezte az olcsó árusítás titkát: — Egyedüli célom min-
dig az volt, hogy olcsón és jól adjak a közönségnek. Az
olcsóságot úgy érem el, hogy hasznót alig kalkulálók és a
tömeges fogyasztás révén rendkívül olcsón tudok be-
vásárolni.

Dr. Tonelles, az ismert istállótulajdonos autódefekt miatt kényszerült a halál- vonatot, amelyre már hálókocsi- jegyét is megváltotta

(A Reggel tudósítójától.) Dr. Tonelles, az
ismert bécsi sportsmann és istállótulajdonos,
akinek lovai gyakran vendégszerepelnek a
pesti versenypályán, különös véletlen folytán
maradt le szerencsésen a bécsi hálódvorról,
amelyre már

megváltott jegye és rezervált hálódvorkéje
volt.

Tonelles szombaton délelőtt érkezett Buda-
pestre és még éjjel vissza akart utazni. Szom-
baton délután kiment a versenypályára, ahol
lovai két futamban is résztvettek. A nap fő-
versenyét, a 9000 pengős Őszi díjat, Tonelles
Kellermann nevű lova nyerte, a következő
futamban ugyancsak a kék, vörössapkás
dressz győzött. A szerencsés istállótulajdonos
pesti barátait a váratlan kettős győzelem al-
kalmából az éjjeli vonatindulásig vácsontra
látta vendégül s Tonelles csak az utolsó pillá-
natokban bucsuzott barátaitól. Taxiba vágta
magát és kihajtatott a Keleti-pályaudvarra.
Az autó utközben defektet kapott s amire
percek múlva átvált egy másik taxiba,

a bécsi gyors pont az orra előtt rohogott
ki a pályaudvarról.

Tonelles vasárnap délután a pesti turfon
boldogan mutogatta barátainak megmaradt
hálódvorkéjét. A bécsi istállótulajdonosnak
még idegen emberek is gratuláltak szerencsés
megmeneküléséhez. Tonelles Szigetvár nevű
lova vasárnap újra második lett egy ver-
senyben; az ezerpengős díjat Tonelles a pesti
szegényeknek jutatta.

— Szenczi öszi kalap- és öszi nyakkendő-
ajándékok. Kozma, Károly-körút 3, a sarkon.

Ideális fenyőfürdő nyújt a NOVOPIN szénsavas fenyőtabletta idegesség és fáradtság ellen

A Schneider-kupa versenyen megjavították a sebességröpülés világrekordját

London, szeptember 13.

(A Reggel tudósítójától.) A Schneider-kupa
röpülőversenyét vasárnap tartották meg a
Cowesi-öböl fölött óriási érdeklődés mellett.
A Kupa győztese Boothman angol röpülő-
hadnagy lett, aki 38 perc 22.4 mp. alatt tette
meg a közel 350 km-es távot és 547.305 óra-
kilométer átlagot ért el. Nem érte el Orlebar
angol röpülőszázados 575.632 órákilométeres
röpülő világrekordját, amelyet a Schneider-
kupa röpülőverseny keretében Stainforth
angol röpülőhadnagy 621.367 órákilométer
átlagos sebességgel megjavított.

— Motorkerékpárszerencsétlenség három sebesül-
tel. A Kaas Ivor-utcában lakó Schwarz Márton
38 éves szabómester vasárnap kirándulásra igyeke-
zett motorkerékpárral, amelynek oldalkocsijában
felesége és két éves Leona leánya foglalt helyet. A
motorkerékpár a Farkastorki-úton fölborult, Schwarz,
a felesége és leánykaja súlyos agyrázkódással került
kórházba.

— A vihar fölfordított a Tiszán egy gőzöst,
10 ember a vízbe fullt. Belgrádból jelenti
A Reggel tudósítója: Szombaton és vasárnap
egész Jugoszláviában hatalmas orkán pusztít-
ott. A Bácskában a vihar szörnyű tömeg-
katasztrófára vezetett. Jbecse és Újbecse kö-
zött egy hajót a Tisza közepén szélroham föl-
borított. A hajó pillanatok alatt elsüllyedt,
16 utasa közül csak hatan tudtak uszva par-
tot érni. Tizen a hullámokba veszték. Nyolc
holttestet partra vetett a víz.

Irma-udvarban
Györi-ut 24. sz. a., Buda
legszébb helyén, gyö-
nyörű kilátással 2., 3., 4-
szobás, komfortos, hallos
lakások
novemberre, négy szobás
lakás azonnalra is kiadó
a helyszínen, vagy dr. Vá-
radi Miklósnál VII. Ste-
fánia-ut 25. Tel.: 96-8-77.

LAKBÉREK:
4 szobás, hallos P 2800
3 szobás, hallos P 2200
3 szobás P 2000
2 szobás, hallos P 1700

**Zongora-
tanfolyam Budán**
Balassáné Dömjén Teréz
áll. kép. okl. zongoratanárnő
Magánórák. Csoportos okta-
tás. I. Csaba-utca 9 (Város-
major-utca sarok, a 14-es
autobusz megállójánál). Tel.
567-73. Megbeszélés reggel
10-től délután 6-ig

MEGJELENT
Nádor József
második és harmadik
verseskönyve
Magyar nóták
Saját kiadás. Nádor Kál-
mán bizománya

Polgárné F. Paula gyorsíró és
gépíróiskolája, IV. Kossuth
Lajos-u. 11. Magyar, német,
angol, francia, olasz gyors-
írás. Allamvizsga. Automata
85-0-88.

Béраutók: T. 125-22
Garázsüzem P 40-től.
Motorkerékpárok P 20.
Kocsi vétele és eladása!
Nyugat garázs, V.
Váci-ut 6. (Katoná Jó-
zsef-utca 2)

Fürdőkád,
gyermekkáád,
mosdó, klozet
klozet tartány
és deszka,
mosdó kis
gyári hibá-
val, Neptun
fürdőkályha, rézesapok, pipere-
cikkek **Bálint Andor** rakta-
rában Magyar-utca 1

Magánvizsgákra, érettsé-
gire, javítóra lelkismere-
tesen, olcsón előkészíti Dr.
Eissen Gyula, Erzsébet-
körút negyvenyolc, I. 10.

Hallos hallgatósági rádió
A Reggel

Asszonyom!
Nyaratása után
a
»RENOVA«
INGYEN
megmutatja Önnek,
hogy lesz piszkos
tapétája,
festett fala és
plafónja
órák alatt olcsón ra-
gyogó tisztán. „RENOVA”
Lakáztisztító Vállalat
V. Sas-ut. 20. Tel. 191-88

Béраutó! 444-12
olcsóbb mint a taxi
turára, városba, esküvőre, temetésre

Emeletes villa
Hüvösvölgyben, nagyméretű lakásokkal, mo-
dern komforttal, villamosmegállóval,
olcsón eladó.
Több ezer ritkaság rózsa-fával, sok
száz némes gyümölcs-fával, a legszebb
fenyőkkel és egyéb díszfákkal beülte-
tett parkban, 1500 négyzetméteres ter-
ületen. Üdítő, kitünő pormentes levegője
folytán klimatikus gyógyhelynek kivá-
lóan alkalmas.
»VITIS« Dr. Székely Jenő bankház,
Budapest V, Zoltán-utca 12

**Takarékbetétért
életbiztosítással**
Világhírű, elsőrangú biz-
tosító intézet kivételes le-
hetőséget biztosít tőkés-
eknek. Kérjen sürgős
ajánlatot! Az alkalom
csupán korlátozott ideig
kinálkozik!
**Budapesti Hitel és
Jelzálogbank Rt**
V. Gróf Vigyázó Ferenc-
utca 4. Telefon: 188-37

Most még
olcsóbban irt **ciánnal**
Politzer, Patófi Sándor-u. 10
Aut. 897-84

Fürdőkád
gyermekkáád, mosdók, klozet-
tek, kis gyári hibával, fürdő-
szoba és vízvezeték anyag-
ok legolcsóbb árban, kedvező
fizetési feltételek. Bühm, Ki-
rály-utca 81, Telefon
Dr. Urbanek, Erzsébet-
körút 1. sz. Előkészít pol-
gári iskolai, középiskolai
magánvizsgálatokra, érettsé-
gére. Teljes ellátás.

Kritzer nyugalmazott de-
tektív főfelügyelő magas ki-
tüntetéssel diszkrétciót, ala-
posságot biztosítanak. Ap-
ponyi-tér négy 880-01.

Gyorsírási, gépírási, szép-
írási, helyesírási tanfolya-
mok „Belvárosi” Szakis-
kolában. Múzeum-körút
huszonhárom.

Béраutó-rendelésnél
forduljon bizalommal a
Hunyadi-garázshoz
TELEFON: 322-21
Aranydollár záloglevél,
9-12% dollár bankjegyek-
ben fizetendő kamatozással,
pengő ellenében jutányosan
beszereshető Barnabank,
Nádor-utca 26. Telefon:
213-16 és 104-67.

**Nagy
klubhelyiség**
fáncteremmel, egyesületek,
társaskörök, sportkörök stb.
részére a város központja-
ban kiadó. (Esetleg egyes
estekre is.) Telefon délután
5-7-ig: József 419-37.

**Erdélyi
Szépművész Céh**
kiadásában megjelent:
Ligeti Ernő
nagy költőletes regénye
A két Bösörményi
Az őszi könyvpiacon iro-
dalmi szenzációja. Meg-
rendelhető „A Reggel”
kiadóhivatala útján

ARVERESBŐL, BERAK-
TARZASBÓL, hagyaték-
ból, szabadkézből beszer-
zett HASZNALT modern
antik stílusú MÜBUTOBO-
KAT, ebédlőket, hálókat,
uriszobákat, szalonberende-
zéseket HIHETETLEN OL-
CSÓN vásárolhat Ebnernél.
VIII, Karpfenstein-utca 2/a.

Legszébben,
leggyorsabban **fest, tisztít**
speciálisan
ENGEL TESTVÉREK
Főüzlet: Sip-utca 11. sz.
Telefon: J. 426-14.
Gyár: IX. Üllői-ut 117. sz.
Telefon: J. 338-05.

UTAZÁSI CIKKEK, BÓ-
RÖNDÖK, RETIKULÓK,
AKTATÁSKAR GYARI
ARBAN PANNONIA BÓ-
RÖNDÖS RAKÓCZI-UT 11.

Hívja 181
300-01
Béраutók, helyben, turákra.
(Teherfuvarozás)

**CYANÓZ
KERBER**
Lipót-körút 15. Tel.: 18-2-17

32 fillértől
BÉРАUTÓK
JÓZSEF 896-46

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mikor ébredt ma reggel?

— Köszönöm kedves kérdésüket, le sem fe-
küdtem. Kellemes társaságban ültem, amikor
a telefon legnagyobb meglepetésemre utóért,
hogy Biatorbágyon fölrobbantották a gyors-
vonatot és menni kell. Csak úgy, mint a hábo-
ruban: „Hadnagy ur, tessék fölkeelni, támadás
van!” Még egy-két szaggatott kérdés a tele-
fonba, az ember már rohan is és közben azon
gondolkozik, merre vezet az út Biatorbágy
felé? Néhány perc múlva már száguld is ve-
lünk az autó, cigarettá a szájban, — a gondola-
tok lázasan kergetik egymást: hány halottat
is mondtak be a telefonba? És kommunista
merénylet? Hát mi történik itt az életünkkel
és mi történik az emberekkel? Milyen rém
szállta meg az agyvelőket, az idegeket, hogy
így fordul föl itt minden körülöttünk, ahova
csak nézünk?! Hiszen minden baj, átok, go-
noszság, szörnyűség, ami évek óta történik ve-
lünk, emberi mű, mindezt mi magunk csinál-
juk magunknak... Mintha szántszándékkal,
erőszakkal gyilkolnók az egész életünket...

— Borzasztó igazán...

— Csak lettek volna kint és látták volna
azokat a halottakat... A vonat elindult a ki-
világított, üvegfedelű pályaudvarról ekkor és
akkor... Taxik és magánautók szállították az
utasokat a pályaudvarra, hordárok cipelték
a finom bőröndöket, a hálókocsikalauz udva-
riasan szalutált, elkérte a jegyeket és meg-
mutatta a fülkéket. A neszeszerekből előkerül-
tek a pizzák, az emberek levetköztek, le-
feküdtek az esti lappal a kezükben, elszívtak
még egy cigarettát és csöngettek a kalauz-
nak, hogy hozzon egy üveg ásványvizet. Az-
tán elérkezett az indulás ideje és a vonat las-
san kigördült a váltók közül. Madame Renard
a piros pizzamájában kinézett Pest lámpáira
és azt mondta a férjének: „Ugye, chérie, nem
bántad meg, hogy még egy napig ittmarad-
tunk, gyönyörű város ez a Budapest...” És
aztán szépen lefeküdt ő is, mint a többi utas.
Es egyszerre csak egy dörög, egy lángolás és
— mindennek vége! A vágató, lihegő moz-
dony, a technika forró, csodálatos szörnye és
a bársonydiványu Pullmann-kocsik, ame-
lyekbe beültek az emberek, mint egy mozgó,
bérlet apartementbe, a meteorok föltartó-
hatatlan zuhanásával belekullanak a fekete
halál torkába, talán ugyanabban a pillanat-
ban, amelyikben éppen koccintani méltóztat-
tak egymással a gondtalanságnak egy lopott,
röpke mosolya közben, tisztelt hölgyeim és
uraim...

— Ó, Istenem...

— Egy pillanat alatt végigröpült a hír az éj-
szakán. Mulatóhelyeken, éttermekben és kávé-
házakban elhallgatott a zene, az emberek rohan-
tak a telefonokhoz és ki az utcára. Ahány szer-
kesztőség, az mind zengett a telefoncsilingelés-
től, autók álltak dübörögve elő és az újságírók,
fotografusok és filmoperatőrök rohantak ki az
éjszakába. A biatorbágyi utat csakhamar kivi-
lágították az autoreflektorok, mentők, rendőr-
ség s magánosok vágattak a katasztrófa szin-
tere felé, az emberek idegességükben minden-
áron ott akartak lenni személyesen a szörnyű-
ség színhelyén. Megvallom őszintén, nem is volt
valami lélekemelő látvány a hajnali derengés-
ben látni a véres tömegvadászat körül a lilára
kifestett, zöldre torzult, estélyiruhás dámaikat
s a csárdás kiskalapú gavallérokat, amint sport-
cabrioléken a füstölög romok között kacéran
manővroztak föl és alá, minthacsak Lind-
bergh vagy a Zeppelin megérkezését várták
volna...

— No, azért ne legyen olyan szigorú. Ismer-
jük mi magát, jó fru maga, csak szeret egy ki-
csit pirongatni néha...

— Így is van; mindjárt meg is pirongatom
a Teréz körúti Szinpadot egy kicsit balkeztys
kezemmel, nemcsak azért, mert a műsora ki-
csit zavaros: jól induló darabjainak a vége
romlik el, jól végződő tréfáinak az eleje rossz

s jól kezdődő és jól végződő műsorszámainak
pedig biztosan a közepe szenved valamilyen
folytonossági hibában; erről persze a vidám
kis színház pontosan annyit tehet, mint ameny-
nyit arról, hogy elejétől végig minden száma
egy-egy sláger... Egyszer jót írnak azok a
fránya kabarémeisterek, egyszer pedig ke-
vésbé jót. Ellenben... ellenben tágranyilt sze-
mekkei bámultam azt a hölgykoszorút, amely-
nek művésznői között most már e címmel és
ranggal fölszerelve a szó szoros értelmében —
olyan hölgyikéket is „boosájtottak” ki a szin-
padra, akik erős fejcsóválásra készítettek ben-
nünket. A hölgykoszoru többek között ugyanis
a budapesti éjszakának olyan csillagkeresztes
professzionista dámaival is ékes, akit tuzás
volna színművésznőnek nevezni. A világot se
bánnám, ha ezek a könnyű kis „primadonnák”
a tehetségnek akár olyan hátvány sugárzásá-
val is csillognának, mint a legicipicibb szent-
jános bogárka. Fájdalom azonban, ennek
annyira épp az ellenkezőjét kellett tapasztal-
nom, hogy legőszintébb bocsánatkérésem mel-
lett, egyenesen a magyar színészettel szemben
való kisebbszabásu biatorbágyi merényletnek
kell tartanom azt a kísérletezést, amely rendes
iskolákat, akadémiát végzett, pályájukra ko-
molyan készülő színésznőkkel szemben bártün-
dérek és direktrice-ek dandárait vonultatja föl.
Ezt talán még nem lehet. Korai. A műsornak
gerince egyébként néhány Vadnai-tréfa, mond-
tam, hogy egyik jobban, másik rosszabbul si-
került, ezek egyikében a „Mesterdalnokok”-
ban, nyilván az eltávozott Salamon Béla hatá-
sát óhajtván pótolni, Hegedűs Gyulát és Rát-
kait egyszerre és együtt léptetik föl, nagy si-
kerrel. A Lőrincz Miklós darabjának a pointje
briliáns, kár, hogy a pointig a darab bizony
unalmas. Gárdonyi, Rajna Alice, a csinos, fitos
kis Bodó Ica és Lengyel Gizi azok, akiknek
nevei a műsorból fölemlítendő, a férfiak kö-
zül pedig Herceg Jenő és Berky József
kívül ezuttal különösen föl szeretném hívni a
figyelmet Komlósrá, akinél jobbizu, kedvesebb
kabarészínész aligha működött az utóbbi tíz
esztendőben a könnyű műfaj jelentő desz-
kákön s néhány, ezuttal eszembe nem jutó jelző
kíséretében Mészöly Tibor nevét is ide nyomat-
tam. Jó anyag, friss és fiatal...

— Ismerjük, szeretjük mind a kettőt...

— Fölhasználok az alkalmat, hogy áttérjek

„A nagy hotel”

A legnagyobb siker

VIGSZÍNHÁZ

itt egy ujonnan megnyit kis kabaré első
programjának ismertetésére is, a „Komikusok
Kabaréja”-éra. A régi Tabarin helyén nagyon
izélesen átépült kis színházat Király Ernő és
Kellér Dezső, a jeles fiatal humorista nyitot-
ták meg, mégpedig úgy veszem észre, hogy
egy kicsit a régi Nagy Endre-kabaré szellemé-
ben és nyomdokain haladva. Aktuális, főleg
politikai izü kis dialógusok, majd táncszámok,
blüettek és hosszabbcska lélegzetű, valóságos
kis darabok szerepelnek a műsoron, amelynek
Király Ernőn kívül — ad vocem „Komikusok
Kabaréja” — a kitűnő Gombaszögi Ella a női
sztárja. A színház reaktiválta Mimi Princzet
is, aki évekkal ezelőtt a Margitszigeti Szin-
padon komoly sikerek ígéreteivel debütált egy
háromfővondós operettben, aztán máról
holnapra abbahagyta az egész színészetet.
Mimi Princz temperamentumos szubrett és
valószínű, hogy a szinpadal való új eljegy-
zését boldog házasság fogja követni. A kis
kabaré egyáltalán meleg és szívélyes fogadta-
tásra talált a publikumnál... Végül...

— Végül?

— Végül szabadjon egy röpülőpostán frissen
érkezett misztikus kis történetet átnyujtanom:
Miss Anny Johnsonnak, a híres röpülőnőnek egy
Londonban letelepedett magyar gavallér kúri-
zál s minden reményem meg van arra, hogy
oly eredményesen, hogy egy-két hét múlva
ebben a rovatban már a vlegény nevének
megnevezésével adhatok hírt a legújabb angol-
magyar frigről... Ez csak szenzáció! Slussz,
pász, pd...

* Dr. Bihariné Kádár Klára áll. kép. okl. tanár
hegedűtanfolyamán a tanítás megkezdődött. VI.
Király-utca 96, I. em. 5. Telefon: 196-48.

A
világháboru kém szervezetének munkáját mutatja be a

KÉMSZOLGÁLAT

cimü izgalmas film, melyet a német nagyvezérkar kém-
elhárító osztályának közreműködésével készített az UFA

Főszerepeit
Brigitte Helm és **Willy Fritsch**
játsszák.
Keddtől kizárólag

URÁNIA

„NOTRE DAME” leánypenzionátus
Château de TORNY-LE-GRAND
villaszerű épületben, nagy kertben, gyönyörű fekvéssel.
Iskolai oktatás. Nyelvek. Zene. Prospektus.

KÖZGAZDASÁG

Föllebbezés a rosszul informált miniszterelnökhöz!

(A Reggel tudósítójától.) A második számú szanálás mérlege, az eddig nyilvánosságra jutott adatok szerint ez:

a kiadásokat apasztották

a köztisztviselők fizetésének leszállításával, a miniszteri autók leállításával és egyetlen közüzem, a gyógyszerüzem megszüntetésével.

A bevételeket fokozták:

a forgalmiadónak, a házbéradónak, a magán-tisztviselők pótlékának, a cukoradónak és a kereseti adónak emelésével. Előreveti árnyékát a villany, gáz és villamosközlekedés árának emelése. A szanálásnak Bethlen Istvánról ránk maradt alapelve ez volt: a kiadásoknak a bevételek emelésével arányos csökkentése.

Az eddigi mérleg nem mutatja ezt az arányosságot, mert a kiadások csökkentésénél vékonyan, a bevételek emelésénél vastagon fogott a kék ceruza.

A közvélemény csodálkozik rajta és azt mondja: hogyan lehet többet reánk rakni, amikor a régít sem bírtuk ki. De a közvéleménynek nincs oka csodálkozni. Tudnia kell, hogy minden idők fináncainak ez volt az eszjárása, fintája és egyetlen ötlete. Gondolnia kell arra is, hogy akik ma ilyen megolvasást ajánlják a miniszterelnöknek, ugyanazok a fináncok, mint akik Bethlennek tíz évvel ezelőtt tanácsot adtak. A rendszerről beígérték, hogy nem változik és ime, nem is változott egy jótányit sem. Az új kormány körében is olyan valaminek képzelik el az államháztartás rendjét és egyensúlyát, ami a légüres térben önálló életet él külön törvények szerint, kiszakítva az ország egész gazdaságának egyetemenéből. Olyan valaminek, mint egy iskolai számtanpélda, amelynek semmi köze az életnek, csak ahhoz a matematikai problémához, amelyről éppen tanulnak a gyerekek. Jó, de akármilyen szaporasággal osztja is a szanológus az adóemelő rendeleteket, mégis azt kell föltennünk, hogy talán még mindig nem késő és még meg lehet állítani rohadását.

Nem adtuk föl a reményt, hogy az egyoldalú fináncok tanácsait még meg lehet föllebbezni a jóakaratu, de rosszul informált miniszterelnökhöz.

De lehet-e titok e jószándéku miniszterelnök előtt, amit mindenki tud, hogy az ország gazdasága éppen azon ment tönkre, hogy már az eddigi közterheket sem bírta s hogy végső eredményben

a most szanálásra szoruló államháztartás egyensúlya is azon borult föl, hogy az alapjául szolgáló magángazdaság összerokadt?

Ha tanácsadói elfeledték volna ezt megmagyarázni a miniszterelnök urnak, kérjük, kérdezzék meg az adófelügyelőket, akik meg fogják neki mondani, hogy hány háztartás van még Budapesten és az országban, ahol adóhátralékok fejében ne volna már felfogalva minden. Kérdezzék meg a végrehajtókat, akik közvetlen érintkezésben vannak a polgársággal,

be tudják-e hajtani a régi adókat.

Azt fogják felelni, hogy nem, mert az egyre fogyó csekély jövedelmekből már két év óta a legtöbb tisztviselő, gazda, iparos, kereskedő, orvos, tanár, ügyvéd részletre vásárolja a legszükségesebbet. Föl fogják világosítani, hogy

az ország javarésze ma már nem hitelező, hanem adós,

ennek is abból a gondterhes fajtájából, amely tőketartozását kétszer is lefizette már, de még mindig adós — a magas illetek dicséretére mondva — a perköltségekkel. Meg fogják magyarázni a miniszterelnök urnak, hogy a legtöbb pesti család szekrényében s a legtöbb vidékinek ládjában téli ruha és fehérmű he-

lyett ma már csak — zálogcéduja van. Ezek-től kérjen fölvilágosítást s ne azoktól, akik a budai hivatalok ablakából nézik a világot. Ezek-től, akik minden nap ott járnak a való élet kiszikrádó parlagán s akkor meg fogja érteni, amit ma már egyhangulag mond a közvélemény, hogy ez

a második számú szanálás is alapjaiban el van hibázva,

nem biztat a köznyomorúság enyhítésével s az államháztartás egyensúlyának helyrebillentése szempontjából sem megnyugtató.

Talán az volt a baj, hogy az állami bevételek nem voltak elegendők eddig? Az talán, hogy a magyar nép nem hozta meg azokat az áldozatokat, amelyek az állam föntartása érdekében szükségesek voltak? Az talán, hogy nem volt bennünk elég megértés, komolyság, elhatározottság, áldozatkészség? Egyszóval az, hogy nem fizettünk elég adót? Ha ez okozta volna az államháztartás rendjének fölborulását, áldani kellene azt a kemény kezet, amely most a nemzeti élet súlyos megpróbáltatásának óráiban

mellen ragad bennünket, kirázza belőlünk azt, amivel a hazának tartozunk.

De a miniszterelnök urnak épp oly őszintén, mint ahogy jó szándékában hiszünk, el kell hinnie, hogy a bajt nem ez okozta, hanem az, hogy mialatt végső kimerülésünkig készséges megadással adtuk oda, amink volt,

ugyanazok, akik most is tanácsal látják el a kormányzat vezetőjét, egy új, a háborúból származó gazdaságpolitikai elmélet alapján akarták s akarják ma is föntartani az államot.

Az állam magángazdasági tevékenységének túlzott kiterjesztését gondoljuk. Ezt a bürokratikus szocializmust, amely a háború vértengeréből született, hogy aztán az egyes kereső osztályok elleni konok elitogultságból tartsa fenn tovább is magát. Arra a sokszáz közüzemre, amelyet nem közszükségletek okából létesítettek, hanem politikai érdekből, amelyeknek kedvéért

a pártpolitika szempontjait áttolták a gazdasági életbe,

amelyeknek vezetésében a politika volt az irányadó, amelyeknek vezéremerei nem szakemberek, hanem pártemberek voltak, amelyeknek üzletvezetését, munkásaik és tisztviselőik alkalmazását, beruházását, állami hozzájárulásait mértékét, az államháztartás céljaira beszolgáltatandó nyereségeik nagyságát

sohasem kereskedelmi szempontok, hanem párt szempontok döntötték el.

Arra a százelelű üzemre, amelynek az alkalmazottak járandóságait nem a gazdasági szolgáltatás, hanem a párt szolgálat mértéke, szállítóik kiválasztását nem a szállított munka értéke, hanem a szállított szavazatok száma szabta meg. Azokra a közüzemekre gondolunk, amelyeknek költségei, hiányai, állami bonifikációi mélyen el vannak rejtve a kamerális rendszerű könyvvételezés titkos rovataiban s

amelyekről soha, semmiféle költségvetésből vagy zárszámadásból tiszta képet alkotni nem lehetett,

csak éreztük, tudtuk, kenyerünk fogyását és üzleti forgalmunk apadásán tapasztaltuk, hogy összemorzsol bennünket azzal az erővel, amelyet mi vagyunk kénytelenek rendelkezésre bocsátani. Ime, a jószándéku miniszterelnök tanácsadói ezt a problémát nem tárják föl előtte. Sőt, azt tanácsolják neki, hogy ezt a rendszert védelmezze tovább, mintha az állam fönmaradásának ez volna egyetlen biztosítéka, a mai állam megmásíthatatlan dogmája, kinyilatkoztatásszerű örök hitcikkelye. A legcentrálisztikusabb európai ország Olaszország.

Olaszország is elismerte a túlzott állami gazdálkodás hátrányait a Carta del Lavoro-ban

és Mussolini, az ideál sem ragaszkodott a rendszerhez olyan görccsösen, mint ahogy nálunk ragaszkodnak. Pedig a jószándéku mi-

niszterelnöknek tudomására kell hoznunk, hogy ezek az üzemek

egyetlen egy föltételét sem teljesítették a közüzemi politikanak.

Sem olesóbban nem termelnek, sem az árakat nem szabályozzák, nem elégítik ki olyan közszükségletet, amelyet a magángazdaság ki nem elégítene. Csak egyet tesznek, de azt jól, alaposan.

Elvonják pénzünket s versenyt támasztanak kenyérkeresetünkben,

végül pedig kiadásosan és bőségesen jutalmaznak mindenkit, aki a rendszer szolgálatára áll. Mindenki azt hitte, hogy Károlyi gróf ezeknek az üzemeknek leépítését érti takarékoskossággal. Mindenki azt, hogy a szekerét ennek az erdőnek kivágására emeli föl. Azt senki sem, hogy a magángazdaságot pusztítja tovább vele. Pedig, kegyelmes ur, ez történi az eddigi jelek szerint. De mi lesz a kiirtott erdő helyén? Pusztaság, vagy még egypárszáz kancellária azok számára, akiknek tanácsai ellen az egész ország föllebbez a rosszul informált miniszterelnökhöz.

Goda Géza

A hét folyamán összehívják a tőzsdetanácsot, amely valószínűleg elhatározza a tőzsde megnyitását

(A Reggel tudósítójától.) A most meginduló hét folyamán újból összehívják a tőzsdetanácsot, hogy a tőzsde további zárvatartása vagy megnyitása ügyében határozzon. Ha a tanács a megnyitás mellett foglalja állást, az igazgatótanács kibővítésével bizottságot alakítanak, amelynek az lesz a feladata, hogy az átmenet nehézségeit leküzdje. A megoldást úgy képzelik, mint Berlinben, vagyis

kéünyzerárfolyamokat vezetnének be korlátlan repörtirozási joggal, esetleg egyes papiroknak egy vagy több napra terjedő teljes kiemelésével.

Meg lehet állapítani, hogy a tőzsdetanács tagjai sorában ma már számos híve van a tőzsde megnyitásának, aminek a tőzsdetagnak szociális érdekeim és egyéb helyi szempontokon kívül főleg az az oka, hogy a külföldi sajtó, nyilvánvaló sugalmazásra, a tőzsdeszünetet káros kommentárokkal kezdi kísélni. A cseh nacionalista sajtó és a francia sajtónak egy része a szokatlanul hosszú tőzsdeszünetet ugyanis azzal magyarázza, hogy az egyes ipari vagy pénzpapiroknál érdekelt

patronizáló intézetek szándékosan csak azért nyújtanak a szünetet, hogy ezalatt megfelelő vérteteket tudjanak szerezni az ellenük esetleg meginduló árutömegek föl-tartására.

E fölkészülés nélkül — szerintük — vagy képtelenek lennének az árfolyamokat lombard-nívón tartani, vagy nem tudnák az árut fölvenni, ami aztán néhány jelentősebb magyar pénzintézetet létalapjaiban ingatna meg. A külföldi sajtónak ezek a rendszerezésé váló, sugalmazott magyarázatai, amelyek a pénzpiac hangulatát kedvezőtlenül befolyásolhatják ellenünk, változtatták meg több tanács-tagnak a tőzsde zárvatartása mellett elfoglalt eddigi álláspontját.

× A Magyar Nemzeti Bank hivatalos váltólezárolásai kamatlábának 9%-ról 8%-ra történt leszállítása kapcsán a fővárosi pénzintézetek elhatározták, hogy az 1%-os bank-rátélezállítást folyószámla- vagy takarékbetéttel rendelkező ügyfeleikkel szemben a hazai tőkeletpótlás elősegítése érdekében nem érvényesítik teljes mérvben, amennyiben a betétek kamatlábait csak 1/2%-kal, illetve egyes viszonylatokban 1/4%-kal mérséklék. A hitellezési kamatláb megállapítása terén a pénzintézetek a bankráta-leszállítást hasonló arányban fogják érvényesíteni, mint amilyenben a betéti kamatláb leszállítása történt.

LUGANO-CASTAGNOLA ★ VILLA MONTEBELLO

Dél-Svájc, ideális, napos klíma.

Francia leánynevelőintézet, Castello Bianco. Modern, gyönyörű villa, minden szobában folyóvízzel. Társalgási nyelv: francia. Alapítva: 1907. Államilag engedélyezve. Tökéletes kiképzés: francia, angol és olasz nyelvben és irodalomban, kereskedelmi szakokban, művészetekben. Háztartási iskola. Testkultúra. Sport. Tavi-, lég- és napfürdők. Lido. Strandfürdő. Nyáron a magas Alpésekben. Tanulmányut Olaszországban. Kiváló tanerők. Kívánatra oklevél, Érettségi-előkészítő. Számos elismerés. Méltányos árak. Belépés minden időben.

Prés Lausanne: Tolochenaz Mon Fertile Leánynevelőintézet

Egészséges fekvés. Individuális nevelés. Iskolai oktatás. Nyelvek: Zene, Sport: tenisz, lovaglás stb. Családias. Ritmikus tánc. Lelkiismeretes felügyelet. Az intézet igazgatója szeptember első felében Budapestre érkezik, amikor is készséggel nyújt intézetéről részletes fölvilágosítást és a fölvevő növendékeket személynél foglalkoztatás mellett kíséri otthonába.

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ A KOMIKUSOK KABARÉJÁBAN

GOMBASZÖGI ELLA, PETHES,
KELETI, UJVARY

Rákóczi-ut 63.

Helyárak 1-3 pengőig.

Telefon 31-6-38

Beiratkozások
nyilv. jogú

Kereskedelmi Szaktanfolyamra

megkezdődtek. Fenntartó: Keresked. Tisztv. Országos Egyesület, V. Vilmos császár-ut 20. Tagozatok: Női kereskedelmi szaktanfolyam. (Előadások délelőtti.) Gyors-, gép-, helyesírói tanfolyamok. Felnőtték esti keresk. szaktanfolyama

VASÁRNAPI SPORT

18 gólt rugott és kényelmesen győzött a Hungária, a Ferencváros és az Újpest

A három nagy csapat újra elfoglalta a bajnokság vezető helyeit. — A Bocskai 3:1-re verte Debrecenben a Nemzetit

(A Reggel tudósítójától.) A nagy csapatokkal nincs baj — győztek, ahogy akartak —, de annál több a bírókkal. Mult héten a közönségtől kértünk egy kis kíméletet a bírók részére, most azonban őket kell figyelmeztetnünk, hálaüljük meg jó bíraskodással a publikum türelmét, mert bizony, ha így folytatják... rossz vége lesz a dolognak. A bírók nem szeretik, ha a közönség sértegeti őket, a publikum viszont joggal megkövetelheti, hogy rossz bíraskodással nem hozzád őt ki a békétüresből. Legjobb formában lévő csapatunk ma kétségtelenül a Ferencváros, amelynek pompás fődzetsora előtt most már gólképes csatárok dolgoznak. A Hungária az első félidőben csapnivaló volt, de miután Ticska átment a balszélre, kitűnően játszott a csapat. **Eredmény: az első félidőben 0:0, a másodikban 5:0! Az Újpest még nem a**

regi, de Avar máris egyre jobban megközelíti régi pompás formáját, ami nagy szó és garanciája annak, hogy az újpesti együttes az idén is „nagy ágyú” lesz. A Bocskai 3:1-re verte, a bajnoki listán pedig megelőzte a Nemzetit. A Somogy most is kikapott, ezúttal 2:0-ra a III. kerületből. A második forduló után így fest a bajnoki lista:

1. Hungária	2	2	—	—	7:0	4
2. Ferencváros	2	2	—	—	14:3	4
3. Újpest	2	2	—	—	9:2	4
4. Bocskai	2	2	—	—	5:2	4
5. Nemzeti	3	1	1	1	5:6	3
6. Vasas	2	1	—	1	4:4	2
7. III. ker.	2	1	—	1	4:7	2
8. Budai „II.”	2	—	1	1	2:8	1
9. Attila	3	—	1	2	2:8	1
10. Kispest	2	—	1	1	1:6	1
11. Sabaria	2	—	—	2	2:5	—
12. Somogy	2	—	—	2	0:4	—

Hungária—Attila 5:0 (0:0)

Hungária-uti pálya. — 12.000 néző. — Bíró: Boronkay

Két egymástól teljesen elütő képet mutatott a mérkőzés két félidője. Az első félidőben nagyon rossz volt a fölforgatott Hungária és nem is tudott gólt rugni,

a második félidőben javítottak a képekre összeállításán és az eredmény nem is maradt el.

Ekkor már kifogástalanul dolgozott a Hungária-csatársor és öt góllal biztosította a győzelmet. Az első félidő kínos csapkodása után üditően hatott a második félidőben a képekre játéka és ez teljesen igazolta a Reggel-nek már sokszor hangoztatott álláspontját, hogy a csapat vezetősége

súlyos hibát követ el, ha csatársorában Ticskát nem a bal-, hanem a jobbszélre állítja.

A meccs elején változatos a játék. Lassan fölülkerelkedik a Hungária, de lövés alig megy az Attila kapujára. A 8. percben Hauer kapu mellé lö, majd Kalmár tör egyedül kapura, de megfogják és a szabadrugást Szemző kornere védi. Hiába van nagy fölényben a Hungária, a csatárok nem tudják tartani a labdát és az Attila tömörülő védelmének képeket széthuzni. Cseh II. és Ticska vérszegény lövéseit Szemző biztosan védi. A Ferencváros közönségének lelkes biztatására a félidő végén az Attila

Ferencváros—Budai „II.” 7:1 (3:1)

Hungária-uti pálya. — 11.000 néző. — bíró: vitéz Karsai

Ez a mérkőzés azt bizonyította, hogy jelenleg a Ferencváros a legjobb formában lévő magyar csapat és néhány játékosának teljesítménye különösen biztató a jövőheti Csehszlovákia elleni válogatott mérkőzés szempontjából.

A Ferencváros időkint egész elsőrangú játékkal gyönyörködtetett

és most már nemcsak halvesora, hanem csatársora is kitett magáért. A szép mérkőzés sportélvezetét még az egész gyöngén bíraskodó vitéz Karsai sem tudta tönkretenni. A Budai „II.” fiatal játékosai természetesen nem tudtak ellenállni a Ferencvárosnak és noha a zöld-fehérek hatalmas gólkülönbségű győzelmet arattak, a budaiak sokszor szakították meg a Ferencváros-főlényt.

A Ferencvárosban ezúttal a csatársor játéka, abban is Turai magaslott ki.

Változatos játékkal kezdődött a mérkőzés. A 10.

percben Tancos lefutott, a kapu előtt kavargás támadt és

Turai lövését Kárpáti I. a saját kapujába vágta. (1:0.)

Erőltlen budai támadás után eredménytelen sarokrugás veszélyeztette a budaiak kapuját, majd a 17. percben Polgár éles lövése kapulécra pattan vissza. A 19. percben

Kohut szép beadását Turai góllá értékesítette. (2:0.)

A budaiak két eredménytelen sarokrugást erőszakoltak ki. A 31. percben Sárosi—Takács—Tancos és Turai szép összjátékából úgy került a labda a hálóba, hogy ellenfél nem is érintette. (3:0.) Szemkápázható játékkal gyönyörködtette a Ferencváros a nézőket. A 39. percben Polgár 20 méteres szabadrugását Annyal az előtte állóktól nem látta és

a labda a jobb felső sarokban akadt meg. (3:1.)

A második félidő 3. percében

Takács II. négyre szaporította a gólokat. (4:1.)

A 28. percben Takács—Tancos—Turai szép összjátékából

Turai szerezte meg az ötödik gólt. (5:1.)

A 32. percben a bíró Lykát (Ferencváros) feleselés miatt kiállította. A 40. percben Kohut beadását

Takács II. a kapuba fejelte. (6:1.)

A 44. percben Sárosi váratlan lövése a budai kapuban akadt meg. (7:1.) Ez volt a nap legszebb gólja...

Újpest—Kispest 6:1 (3:0)

Sárkány-utca. — 3000 néző. —

Bíró: Rotter

Viharos mérkőzést vívott a bajnokcsapat a kispesti „sárkánybarlangban”. A viharokat az okozta, hogy a bíró kezdetől fogva nagyon hosszú pórásra engedte egyes játékosok temperamentumát. Később azután két tizenegyes büntetőrugást is kellett ítélnie, ami megint csak nem vezetett jóra.

Rotter bíró összetűzött az Újpest egyik vezetőségi tagjával, Arányival, ugyannyira, hogy a vitát rendőri igazoltatás zárta le.

A Kispest kezd és már az első percben nagy helyzetet hagy ki. Az újpesti csatársor egy perc múlva követi a rossz példát. A piros-fekete csapat veszélyesebb helyzeteket teremt az Újpest kapujánál és úgy látszik, hogy meglepetés készül. A 7. percben már az Újpest támad:

Spitz P. Szabóhoz passzol, aki védhetetlen gólt lő: 1:0.

A gól után a Kispest erősen visszaesik, a játék irányítását egészen az Újpest veszi át, a góllövés azonban sehogy sem sikerül a csatároknak. A 31. percben szabadrugás a Kispest ellen félpályáról. A szabadrugást Kővágó Kővesshez továbbítja, a centerhalf

a jó helyzetben lévő P. Szabót ugratja ki, aki a rosszul helyezkedő Dénes mellett gólt fejel: 2:0.

A lila-fehérek fölénye tovább tart és a 35. percben ismét gólt szereznek, Spitz lövése nyomán kavarodás támad a kispesti kapu előtt. A labda a lehetőleg védő Dénesről Avar elé pattan, aki kapura lö és, miközben Dénes és Rozgonyi összefutva egymásra esnek, a labda a bal sarokba gurul: 3:0.

A gól kissé fölrazza a Kispestet, de győne fődzetsora képtelen a csatárokat támogatni. Lukács nagy helyzetből kapu fölé lö.

Eredménytelen újpesti kornert vezet be a második félidőt. Konyor jó helyzetbe kerül, de lövése gyöngő. Rozgonyi sorozatos durvaságai miatt a közönség zajosan követeli a kiállítását. Kispest-kornert Keresztes kapu mellé juttat. Avar kicsalja a kapuból Dénest és Schneiderhez továbbítja, aki azonban a nagy-szerű helyzetből kapu fölé lö. Az 5. percben Avar át-sétál a védelmen, sőt

Dénest is maga mögött hagyva, gólba pöcköli a labdát: 4:0.

Az újpesti ostrom ezután sem szűnik meg, Avar gólnak látszó lövése a felső kapulécra pattan vissza a mezőnybe. Avar futás közben helyet cserél Schneiderrel, beadása a kapuvonal előtt gurul el, Spitz le-késik. Rozgonyi csunyan buktatja P. Szabót, de még mindig nem jut a kiállítás sorsára. A 16. percben

Kővass a 16-on belül fölvágja Steiner-t, a 11-est ugyancsak Steiner értékesíti góllá: 4:1.

Nagy „Pufj bíró”-zás miatt Rotter két percig szünetelteti a játékot. A gólról föllekkesedik a Kispest és támad. Keresztes kapu mellé lö. Paczolai lövés-szerű beadását Aknai kornere védi, ezt Purczold a kapu mellé fejel. Spitz közeli lövést Dénes kornere védi. A 30. percben Rozgonyi a büntető területen belül

faultolja Spitzet, a 11-est P. Szabó élesen bevágja: 5:1.

Ezután teljesen ellaposodik a játék és további eredményre, úgy látszik, egyik csapat sem törekszik. A 36. percben

P. Szabó váratlanul lefut és pontos beadását Steiner kapusból gyönyörű góllá értékesíti: 6:1.

Ezután Rotter bíró összeszóalkozik Arányival, az Újpest egyik vezetőségi tagjával, úgy, hogy az affér igazoltatással végződik. A még hátralévő időt eredménytelen újpesti kornert tölti ki.

Bocskai—Nemzeti 3:1 (3:0)

Debrecen. — 3000 néző. — Bíró: Csördás

A Bocskai olyan előrehaladott formáról tett bizonyosságot, hogy a különben jóképeségű Nemzeti csapat a egész mérkőzésen statisztaszerepet játszott. Bocskai-támadások után, a 7. percben Móri fejessel Markoshoz továbbította a labdát, akinek beadásából

Mátéfi a vezető gólt lőtte (1:0).

Több eredménytelen támadás után Gallina a 20. percben szép stílusban védte Matéfi lövését. A 28. percben Vince—Teleki—Mátéfi volt a labda utja, Gallina közben kirohant kapujából.

Mátéfi a labdát a hálóba vágta. (2:0.)

Öt perc múlva Vince 20 méterről

a harmadik gólt lőtte (3:0).

Szünet után a Nemzeti-csatárok is vezettek néhány támadást, de a Bocskai védelme helyén volt. Az 5. percben Czétyényi nagy helyzetet hagyott ki.

FTC Sporttelepe (Üllői-út 129)

1931 szeptember 20-án, vasárnap d. u. 2 órákor labdarugómérkőzés

Csehszlovákia Magyarország

válogatott csapatai között

Bethlen-téri Szinpad Párisban világsikert aratott uszóink és vízipólócsapatunk

ragyogó új műsorát kedden, szeptember 15-én este 9 órákor teljes számban megnézik a

A 20. percben Kuti szabálytalanul akadályozta Bihámit, a bírót

11-est itélt, amelyből Beltsik a nemzetiek gólját lőtte (3:1).

Több debreceni játékos, köztük Mór is, tiltakozott az ítélet ellen. A bírót Mórét kiállította. Helyére Vincze ment hátra. Az eredmény a mérkőzés végéig nem változott.

III. kerület - Somogy 2:0 (1:0)

Hungária-uli pálya. — 5000 néző.

Bíró: Klug

Az első féldobban a Somogy megkékony csatársorával egyenlő ellenfele volt az újlakinak.

A 39. percben sikerült csak Dömötörnek az első gólt megszereznie: 1:0.

A második féldob 10. percében Dömötör beadásába Miklósi hátréval beletette a lábát és

a labda irányt változtatva, a kapuba pattant: 2:0.

A Somogy szívósan védekezett, de a mérkőzés vége felé egészen elvesztette a fejét. A 35. percben Borbély egy tizenegyet a Somogy kapuja mellé rugott. Az utolsó tíz percben a Somogy támadott, de csatárainak nem volt szerencsájuk.

A MAC futói óriási meglepetésre kikaptak 4-szer 1500 méteren a fiatal Törekvés-stafétától

Négy tavalyi stafétabajnokság közül csak egyet tudott a MAC megvédeni. — A BBTE két szeniorbajnokságot nyert, a Törekvés és az ESC egyet-egyet. — Az ifjúsági stafétabajnokságokban az MTK, a Debreceni EAC, a MAC és a Törekvés osztozkodott

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Athletikai Szövetség vasárnap bonyolította le a MASZ margitszigeti sporttelepén Magyarország 1931. évi szenior és ifjúsági csapatbajnokságait. A négy szenior és négy ifjúsági csapatbajnoki verseny valamennyiében hatalmas küzdelmek voltak a bajnoki címért és az eredmények

sok nagy meglepetést

hoztak. Egyedül a BBTE védte meg mindkét bajnokságát a 4x100-as és 4x400-as szenior stafétát.

A MAC négy bajnokságot védett, de csak egyet nyert meg,

a 4x1000-es ifjúsági stafétát. Elvesztette a 4x1500-as szenior stafétát, a 4x400-as ifjúsági stafétát és az 5000 méteres csapatversenyt. Az FTC elvesztette a 4x100-as ifjúsági stafétát, az MTK a 3000 méteres ifjúsági csapatversenyt, de helyette megnyerte a 4x100-as ifjúsági stafétát.

Szenior bajnokságok:

4x100 m. staféta: bajnok a BBTE csapata (Barsy, Kovács, vítez Szalay, Raggamby) 43.2 mp. 2. MTK (Dabasi, Magyar, Gerő, Gyenes) 43.3 mp. 3. BSZKRT 45.8 mp. Az UTE az utolsó váltásnál föladta. (Két előfutam.)

4x400 m. staféta: bajnok a BBTE csapata (Klein, vítez Szalay, Kovács, Barsy) 3 p. 28.4 mp. 2. MAC (Ive, Szondi, Budai, Nagy) 3 p. 31 mp. 3.

Meglepetések az első magyar szabadstílusú birkózó bajnokságban. A Magyar Birkózó Szövetség vasárnap este rendezte meg első alkalommal Magyarország szabadstílusú birkózó bajnokságait a Műgyetem aulájában. A verseny mindvégig izgalmas és érdekes volt és több meglepetést hozott. A végeredmény a következő:

Légsúlyban bajnok: Zombory II. (MAC). 2. Gyarmati (Testvériség). 3. Próka (UTE). Pehelysúlyban bajnok: Fehér J. (FTC). 2. Tasnádi (MAC). Könnyűsúlyban bajnok: Kárpáti (UTE). 2. Dr. Ambrus (MAC). Középsúlyban bajnok: Zombory I. (MAC). 2. Kamarás (Herminamezei AC). 3. Próka I. (UTE). Nagyközépsúlyban bajnok: Péter (Kispesti AC). 2. Dr. Papp (MAC). 3. Matuska (Törekvés). Kisebbsúlyban bajnok: Barbarits (B. Vasutas). 2. Vitkay (UTE). Nehézsúlyban bajnok: Varga (BSZKRT). 2. Fekete (Postás).

Országúti kerékpárverseny. Vasárnap délután rendezte a Postás SE 100 km-es országúti kerékpárversenyét, amelynek eredményei a következők: Főverseny: 1. Neubauer (Postás) 3 ó. 11 p. 11 mp. 2. Orczán (Törekvés) rajta. 3. Nemes (Postás) rajta. 4. Csöte (Testvériség) rajta. — Haladók csoportja: 1. Terényi (Nyomdász KE) 3 ó. 13 p. 31 mp. 2. Galli (Postás) rajta. 3. Engel (CsTK) rajta. 4. Inász (ETC) rajta. — Kezdek csoportja: 1. Galambos (MTK) 3 ó. 07 p. 30 mp. 2. Karaki (ETC) 3 ó. 07 p. 40 mp. 3. Papp (UTE) 3 ó. 07 p. 41 mp. 4. Marcsék (Sólyom KE) 3 ó. 08 p. 28 mp. — Ifjúsági csoportja: 1. Huszka III. (BSE) 3 ó. 14 p. 29 mp. 2. Hamar (Pestújhely KE) rajta. 3. Belán (Kispest-Szentlőrinc KE) rajta. 4. Kaczián (Pestújhely KE) rajta. — Szeniorok csoportja: 1. Urbanesik (FTC) 3 ó. 21 p. 54 mp. 2. Pannay (Vándorkedv KE) 3 ó. 22 p. 15 mp. 3. Tóth (UTE) 3 ó. 22 p. 17 mp.

Profivád Lenkey Magda ellen! Lenkey Magda, a kiváló magyar hölgyuszó ellen vizsgálatot indít a MUSZ, mert állítólag egy angol egyesülettől táncosnői szerződést kívánt uszó vendégszerelésért.

A bajnok Törekvés meglepő vereségét szenvedett a BSE-től

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap tartották meg a BSE-Törekvés amatőrbajnoki „derby”-mérkőzést.

Nagy meglepetésre a BSE győzött

5:3 (3:2) arányban. A többi eredmények: FTC—Elektromos 2:1 (2:0). BESZKAR—IV. ker. TVE 1:1 (0:0). 33 FC—Postás 1:0 (1:0). URAK—MTK 6:1 (4:0). Fer. Vasutas—UTE 1:1 (1:0).

Győzött a Pécs-Baranya. A második ligában vasárnap a Pécs-Baranya az újonnan alakult Ete FC-vel került szembe és szép játék után 2:0 (2:0) arányban győzött. Góllövők: Teszler (11-esből) és Fogas. Jókai, a Pécs-Baranya kapusa a II. féldob 18. percében egy 11-est kivédett. Egyéb eredmények: Turul—Maglód 2:1 (2:1), Bak TK—Megyer 4:1 (1:0).

Diszeldadás az uszó- és vízpólocsapat tiszteletére. Kedden este 9 órakor a Párisban világsikert aratót uszónk és vízpólocsapatunk tiszteletére a Bethlen-téri Színház diszeldadást rendez, amelyre a MUSZ összes tagjait meghívta és a vezetőség élén ifj. Horthy Miklós, Homonnay Tivadar, Komjádi Béla, stb. is beigérték látogatásukat.

Magyarország nagy fölénnyel nyerte Ausztria elleni uszó-mérkőzését

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Diana-fürdőben nagyszámú közönség előtt befejeződött a Magyarország—Ausztria közötti uszó-mérkőzés, amelyet Magyarország 78:27 pontarányban fölényesen megnyert. A magyar uszók ma valamennyi számban győztek. Részletes eredmények:

100 m. gyorsuszás: 1. Dr. Bárány István (Magyarország) 1 perc. 2. Székely (Magyarország) 1 p. 01.8 mp. 3. Keltseher (Ausztria) 1 p. 03 mp.

200 m. melluszás: 1. Hild (Magyarország) 2 p. 58.6 mp. 2. Schafer (Ausztria) 2 p. 58.8 mp. 3. Berger (Ausztria). 4. Forrai (Magyarország).

100 m. hátuszás: 1. Nagy (Magyarország) 1 p. 14 mp. 2. Koller (Ausztria) 1 p. 15 mp. 3. Herend (Magyarország) 1 p. 15.4 mp. 4. Seitz (Ausztria).

4x100 méteres gyorsuszóstafféta: 1. Magyarország (9 p. 55.2 mp.). 2. Ausztria (10 p. 19.4 mp.).

Amerika tenniszbajnoka: Ellsworth Wines. Forest Hillből jelentik: Az amerikai férfi egyes tenniszbajnokságban nagy meglepetésre a fiatal kaliforniai Ellsworth Wines győzött, aki a döntőben 7:9, 6:3, 9:7, 7:5 arányban verte George Lottot.

Lovaregyleti versenyek

A többreás Kartársat Diva lekenterezte a Kettős Ivadékversenyben

(A Reggel tudósítójától.) Fatalis véletlen vagy misztifikáció, de ez már hétről hétre óramű pontossággal ismétlődik, szinte rendszerre fejlődik, Schejbal ma ismét lemaradt a szaklapok részéről kimagasló esélynek jelentett toronymagas favoritl. Ezuttal a változatoság kedvéért Kartárs nyergében, amely már a távoszlop előtt reménytelenül verve volt. Diva tetszés szerint nyerte a 20.000 pengős díjat, amelynek harmadik résztvevője,

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Honpolgár (6:10r) Balog. 2. Nirvana (2½) Teltsik. 3. Baladin (2½) Gutai. ¼h, fejh. Tot.: 10:18.

II. futam: 1. Levine (6) Balog. 2. Kapitány (2) Schejbal. 3. Tékozló (6) Róza. Fm.: Páldás, Somali, Sandberg, Dagger, Pici, ¼h, 1½h. Tot.: 10:15, 30, 15, 21.

III. futam: 1. Diva (2½) Csaplár. 2. Kartárs (5:10r) Schejbal. 3. Tempó (3) Gutai. 2h, 1¼h. Tot.: 10:35.

IV. futam: 1. Már enyém (4) Esch. 2. Szigetvár (3) Gutai. 3. Vágjad (6) Csuta. Fm.: Szittyavér, Néni, Vaczak. ¼h, 1½h. Tot.: 10:56, 28, 23.

V. futam: 1. Mazurka (3) Csuta. 2. Szeles III. (10) Teltsik. 3. Drágám (6) Weissbach. Fm.: Pártitő, Cornetta, Szászország, Hadur, Hetty, Tuzok, Happy End, Fuvolás, Nemdebár. 1¼h, ¼h. Tot.: 10:66, 25, 39, 49.

Kettős fogadás: Levine—Mazurka 5:357.

VI. futam: 1. Tartós (3) Csuta. 2. Martell (10) Schejbal. 3. Riksa (8) Teltsik. Fm.: Konfuzion, Komámuram, Kacagány, Ugy?, Csak rajta!, Interes, Ahogy akar. 2h, ¼h. Tot.: 10:55, 19, 24, 31.

Bécsi loversenyek

Phönix nyerte a Jubileums-Preis-t

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a nagymultu Jubileumi díjat futották a Freudenauban, amely a papirforma jegyében Phönix győzelmével végződött. A második helyet First Start foglalta el Volat előtt.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Orco (3:10r) Szabó L. II. 2. Hermia (3) Nagy G. 3. Maikönig (8) Altmann. Fm.: Johnny Walker, Sevilla. 6h, ¾h. Tot.: 10:11, 10, 14.

II. futam: 1. Bolka (4) Esch II. 2. Santa Maura (2½) Szabó L. II. 3. Heimwehr (5) Szilágyi. Fm.: Chestnut, Abony, Erbprinz, Eiswind, Rusalka, Piz Palü. 2½h, 3h. Tot.: 10:40, 16, 13, 19.

III. futam: 1. Kirgise (8:10r) Gulyás B. 2. Anubis (p) Szabó L. II. 3. Katzelsdorf (3) Weckermann. 2½h, 5h. Tot.: 10:19.

IV. futam: 1. Phönix (p) Esch II. 2. First Start (6) Gulyás B. 3. Volat (4) Szilágyi. Fm.: Báb, Corinthia, Balboa, Hassan, Beurivage. 2h, 3h. Tot.: 10:16, 12, 19, 13.

V. futam: 1. Sugár (1¼) Muhr. 2. Orestes (8:10r) Varga I. 3. Problem (2½) Hintschich. Fm.: Tourtereau. 4h, 6h. Tot.: 10:27, 11, 11.

VI. futam: 1. Bonvehcchiat (5) Nagy G. 2. Kedvence (2½) Takács I. 3. Vermuth (4) Szabó L. II. Fm.: Daea, Viscount, Pan, Jawohl, Osculum. ¾h, 1¼h. Tot.: 10:56, 19, 21, 18.

VII. futam: 1. Bonacher (5) Weckermann. 2. Happy horse (3) Szabó L. II. 3. Tamtrout (10) Bosko. Fm.: Marce Polo, Pellit, Bellator, Faru, Savannah, Jarmila. ¼h, 2h. Tot.: 10:67, 18, 16, 29.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felélős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Hogy áll föl a válogatott futball csapat jövő vasárnap Csehszlovákia ellen?

Ez a kérdés foglalkoztatta a vasárnapi meccsek után a közönséget, hiszen jövő vasárnap délután 2 órakor az Üllői-uti pályán Csehszlovákia válogatottjai ellen kell fölvenni a küzdelmet. Amíg Máriássy Lajos szövetségi kapitány ma este összeállítja a válogatott csapatot, írjuk ide a legvalószínűbb együttest:

Amsel
Mandl, Dudás
Borsányi, Sárosi, Lázár

Tánczos, Takács II., Turay, Hirzer, Ticska.

Az osztrák válogatott futballcsapat 5:0-ra győzött Németország ellen

Bécs, szeptember 13.

(A Reggel tudósítójától.) Ausztria—Németország labdarugómérkőzésén a német csapat eredménytelenségével szemben az osztrák csatársorban

különösen Sindelar volt eredményes, aki hat tricket csinált.

Az osztrákok másik két gólját Schall és Gschweidl lőtte. A mérkőzést az új bécsi stadionban játszották le 60.000 néző előtt, a svéd Olsen vezetésével.

Az osztrák csapat 5:0 arányú nagy győzelme ellenére sem tett kedvező benyomást.

A védelem megbízhatóan működött, a csatársor azonban az összjáték terén sok kívánnivalót hagyott hátra. A német válogatottban a védelem becsületesen küzdött, a fődöntő idő előtt kifulladás, a csatársorban pedig csak a két szélső játékos mutatott válogatott formát.